

EL

EL

EL

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 8.10.2008
COM(2008) 614 τελικό

2008/0196 (COD)

Πρόταση

ΟΔΗΓΙΑΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για τα δικαιώματα των καταναλωτών

{SEC(2008) 2544}
{SEC(2008) 2545}
{SEC(2008) 2547}

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

1. ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

- **Αιτιολόγηση και στόχοι της πρότασης**

Η πρόταση είναι αποτέλεσμα της επανεξέτασης του κοινοτικού κεκτημένου για τους καταναλωτές το οποίο καλύπτει ορισμένες οδηγίες σχετικά με την προστασία των καταναλωτών.

Η επανεξέταση ξεκίνησε το 2004 με στόχο να απλουστεύσει και να συμπληρώσει το υφιστάμενο κανονιστικό πλαίσιο. Πρωταρχικός σκοπός της επανεξέτασης είναι να επιτύχει την πραγματική εσωτερική αγορά συναλλαγών μεταξύ επιχειρήσεων και καταναλωτών, επιτυγχάνοντας τη σωστή ισορροπία μεταξύ υψηλού επιπέδου προστασίας των καταναλωτών και ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων, εξασφαλίζοντας παράλληλα την τήρηση της αρχής της επικουρικότητας.

Οι υπό επανεξέταση οδηγίες περιέχουν ρήτρες ελάχιστης εναρμόνισης γεγονός που σημαίνει ότι τα κράτη μέλη μπορούν να διατηρήσουν ή να υιοθετήσουν αυστηρότερους κανόνες προστασίας των καταναλωτών. Τα κράτη μέλη έχουν κάνει εκτεταμένη χρήση αυτής της δυνατότητας. Το αποτέλεσμα είναι ένα κατακερματισμένο κανονιστικό πλαίσιο σε ολόκληρη την Κοινότητα που προκαλεί σημαντικές δαπάνες συμμόρφωσης για τις επιχειρήσεις που επιθυμούν να προβούν σε διασυνοριακές συναλλαγές.

Οι κανόνες σύγκρουσης νόμων, όπως αυτοί που περιλαμβάνονται στον κανονισμό σχετικά με το δίκαιο που εφαρμόζεται στις συμβατικές ενοχές («Ρώμη Ι») δεν αντιμετωπίζουν αυτό το πρόβλημα. Βάσει της «Ρώμης Ι», οι καταναλωτές που συνάπτουν σύμβαση με αλλοδαπό έμπορο δεν μπορούν να στερηθούν την προστασία που απορρέει από τους μη κανόνες της πατρίδας τους από τους οποίους δεν μπορούν να υπάρξουν παρεκκλίσεις.

Τα αποτελέσματα του κατακερματισμού για την εσωτερική αγορά είναι κάποια απροθυμία εκ μέρους των επιχειρήσεων να πωλούν διασυνοριακά σε καταναλωτές, η οποία με τη σειρά της μειώνει την ευημερία των καταναλωτών. Εάν οι καταναλωτές αποκλείονται από την πρόσβαση σε ανταγωνιστικές διασυνοριακές προσφορές δεν δρέπουν πλήρως τα οφέλη της εσωτερικής αγοράς όσον αφορά την αύξηση επιλογών και την επίτευξη καλύτερων τιμών.

Το επίπεδο εμπιστοσύνης των καταναλωτών για διασυνοριακές αγορές είναι χαμηλό. Ένας από τους λόγους για το φαινόμενο αυτό είναι ο κατακερματισμός του κοινοτικού κεκτημένου. Ο κατακερματισμός και το αντίστοιχο άνισο επίπεδο προστασίας των καταναλωτών καθιστούν δυσχερή τη διεξαγωγή πανευρωπαϊκών εκστρατειών εκπαίδευσης σχετικά με τα δικαιώματα των καταναλωτών καθώς και την εφαρμογή εναλλακτικών μηχανισμών επίλυσης διαφορών.

Ο στόχος της πρότασης είναι να συμβάλει στην καλύτερη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς μεταξύ επιχειρήσεων και καταναλωτών με την ενίσχυση της εμπιστοσύνης των καταναλωτών στην εσωτερική αγορά και τη μείωση της απροθυμίας των επιχειρήσεων για διασυνοριακές εμπορικές συναλλαγές. Αυτός ο γενικός στόχος πρέπει να

επιτευχθεί με μείωση του κατακερματισμού, ενίσχυση του κανονιστικού πλαισίου και παροχή στους καταναλωτές υψηλού κοινού επιπέδου προστασίας των καταναλωτών και επαρκούς πληροφόρησης σχετικά με τα δικαιώματά τους και τον τρόπο άσκησής τους. Για το σκοπό αυτό, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα εφαρμόσει μια διαδικασία για να αναζητήσει τον καταλληλότερο τρόπο ενημέρωσης των καταναλωτών σχετικά με τα βασικά δικαιώματά τους στο σημείο πώλησης.

- **Γενικό πλαίσιο**

Τα έξοδα στα οποία υποβάλλονται οι επιχειρήσεις για να συμμορφωθούν με το κατακερματισμένο κοινοτικό κεκτημένο για τους καταναλωτές είναι σημαντικά. Έρευνες έχουν δείξει ότι για την πλειονότητα των εμπόρων, αυτά τα έξοδα συμμόρφωσης συνιστούν σημαντικό φραγμό για το διασυνοριακό εμπόριο, γεγονός το οποίο μειώνει το κίνητρό τους να πωλούν εκτός των συνόρων, ιδίως σε καταναλωτές σε μικρά κράτη μέλη. Εάν δεν ληφθεί νομοθετική δράση σε κοινοτικό επίπεδο, τα έξοδα αυτά θα εξακολουθήσουν να μετακυλίσονται στους καταναλωτές με τη μορφή υψηλότερων τιμών ή, ακόμα χειρότερα, οι επιχειρήσεις θα εξακολουθήσουν να αρνούνται να πωλούν διασυνοριακά ή θα δημιουργούν γεωγραφικές διακρίσεις μεταξύ των καταναλωτών ανάλογα με τη χώρα διαμονής τους.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο ψήφισμά του της 16ης Ιουλίου 2007, συνέστησε να αναληφθεί νομοθετική δράση και εξέφρασε την προτίμησή τους για την έκδοση μιας πράξης με τη μορφή οριζόντιας οδηγίας βασισμένης σε πλήρως στοχοθετημένη εναρμόνιση.

Στην ανακοίνωσή της με τίτλο «Ενιαία αγορά για την Ευρώπη του 21ου αιώνα», της 20ής Νοεμβρίου 2007, η Επιτροπή ανέφερε ότι η ενιαία αγορά πρέπει να προσφέρει καλύτερα αποτελέσματα και απτά οφέλη για τους καταναλωτές και τις ΜΜΕ.

- **Υφιστάμενες διατάξεις στον τομέα που αφορά η πρόταση**

Η πρόταση στοχεύει στην αναθεώρηση της οδηγίας 85/577/ΕΟΚ σχετικά με τη σύναψη συμβάσεων εκτός εμπορικού καταστήματος, της οδηγίας 93/13/ΕΟΚ σχετικά με τις καταχρηστικές ρήτρες των συμβάσεων που συνάπτονται με καταναλωτές, της οδηγίας 97/7/ΕΚ σχετικά με τις εξ αποστάσεως συμβάσεις και της οδηγίας 1999/44/ΕΚ σχετικά με την πώληση και τις εγγυήσεις καταναλωτικών αγαθών. Στις τέσσερις αυτές οδηγίες προβλέπονται τα συμβατικά δικαιώματα των καταναλωτών.

Η πρόταση συγχωνεύει αυτές τις τέσσερις οδηγίες σε μια ενιαία οριζόντια νομοθετική πράξη που ρυθμίζει τις κοινές πτυχές κατά συστηματικό τρόπο, απλουστεύοντας και επικαιροποιώντας τους υφιστάμενους κανόνες, αίροντας τις ασυνέπειες και καλύπτοντας τα κενά.

Η πρόταση απομακρύνεται από την προσέγγιση της ελάχιστης εναρμόνισης που ακολουθήθηκε στις τέσσερις υφιστάμενες οδηγίες (δηλαδή τα κράτη μέλη μπορούν να διατηρούν ή να εγκρίνουν αυστηρότερους εθνικούς κανόνες από εκείνους που ορίζονται στην οδηγία) για να υιοθετήσει την προσέγγιση πλήρους εναρμόνισης (δηλαδή τα κράτη μέλη δεν μπορούν να διατηρούν ή να εγκρίνουν διατάξεις που να αποκλίνουν από εκείνες που ορίζονται στην οδηγία).

- **Συνέπεια με τις λοιπές πολιτικές και στόχους της Ένωσης**

Η οδηγία 2005/29/EK για τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές των επιχειρήσεων προς τους καταναλωτές στην εσωτερική αγορά περιέχει ορισμένες βασικές απαιτήσεις ενημέρωσης οι οποίες πρέπει να τηρούνται από τους εμπόρους πριν από τη σύναψη σύμβασης. Οι οδηγίες 85/577/ΕΟΚ, 97/7/ΕΚ και 99/44/ΕΟΚ περιέχουν επίσης ορισμένες απαιτήσεις ενημέρωσης. Σύμφωνα και με το στόχο για βελτίωση της νομοθεσίας, η πρόταση εξασφαλίζει τη συνεκτικότητα μεταξύ των εν λόγω διάφορων οδηγιών και ρυθμίζει τις νομικές συνέπειες της μη συμμόρφωσης με τις απαιτήσεις αυτές.

Η πρόταση επιτυγχάνει υψηλό επίπεδο προστασίας των καταναλωτών όσον αφορά τις καταναλωτικές συμβάσεις. Συνεπώς, η πρόταση συμμορφώνεται με τα θεμελιώδη δικαιώματα, ιδίως με το άρθρο 38 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η πρόταση συμμορφώνεται επίσης με τις θεμελιώδεις αρχές της συνθήκης ΕΚ, όπως οι αρχές της ελεύθερης κυκλοφορίας των εμπορευμάτων και της ελευθερίας παροχής υπηρεσιών, οι οποίες δεν θα περιορίζονται από αυστηρότερους εθνικούς κανόνες στον τομέα που εναρμονίζεται από την οδηγία, εκτός από τα αναγκαία και αναλογικά μέτρα τα οποία μπορούν να λάβουν τα κράτη μέλη για λόγους δημόσιας τάξης, δημόσιας ασφάλειας, δημόσιας υγείας ή προστασίας του περιβάλλοντος, σύμφωνα με το κοινοτικό δίκαιο.

2. ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΕΙΣ ΜΕ ΤΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ ΚΑΙ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΥ

- **Διαβουλεύσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη**

Μέθοδοι διαβουλεύσεων, κύριοι στοχευόμενοι τομείς και γενικά χαρακτηριστικά των ερωτηθέντων

Στις 8 Φεβρουαρίου 2007 η Επιτροπή ενέκρινε το Πράσινο Βιβλίο σχετικά με την επανεξέταση του κοινοτικού κεκτημένου για την προστασία των καταναλωτών συνοψίζοντας τα αρχικά ευρήματά της και ξεκινώντας μια δημόσια διαβούλευση που επικεντρώνεται στα γενικού χαρακτήρα ζητήματα (δηλαδή τα οριζόντια ζητήματα) των υπό εξέταση οδηγιών.

Το Πράσινο Βιβλίο δέχθηκε απαντήσεις από ευρύ φάσμα ενδιαφερόμενων μερών, π.χ. επιχειρήσεις, καταναλωτές, Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, κράτη μέλη, πανεπιστημιακούς και νομικούς.

Η Επιτροπή δημοσίευσε επίσης δύο έγγραφα διαβούλευσης σχετικά με την οδηγία 97/7/ΕΚ και σχετικά με την οδηγία 85/577/ΕΟΚ με επίκεντρο συγκεκριμένα ζητήματα (δηλαδή τα κατακόρυφα ζητήματα) που αναφέρονται στις εν λόγω οδηγίες. Όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη κλήθηκαν να υποβάλουν απαντήσεις στην Επιτροπή, έως τις 21 Νοεμβρίου 2006 και τις 4 Δεκεμβρίου 2007 αντίστοιχα. Η Επιτροπή έλαβε 84 και 62 απαντήσεις αντίστοιχα από όλους τους ενδιαφερομένους. Το αποτέλεσμα αυτών των δύο συγκεκριμένων διαβουλεύσεων είναι διαθέσιμο στο δικτυακό τόπο:

http://ec.europa.eu/consumers/rights/gen_rights_en.htm

Η Επιτροπή διοργάνωσε σχετικό συνέδριο ενδιαφερομένων στις 14 Νοεμβρίου 2007.

Στις 20 Δεκεμβρίου 2007 ο αντισυμβαλλόμενος της Επιτροπής έστειλε δύο ερωτηματολόγια στα ενδιαφερόμενα μέρη (το ένα απευθυνόταν σε επιχειρήσεις και το άλλο σε καταναλωτές).

Τα τρέχοντα προβλήματα και οι προβλεπόμενες νομοθετικές αλλαγές με διάφορες εναλλακτικές λύσεις συζητήθηκαν με τα ενδιαφερόμενα μέρη των επιχειρήσεων και των καταναλωτών, τα οποία κλήθηκαν να απαντήσουν σε ερωτήσεις σχετικά με τον πιθανό αντίκτυπο κάθε εναλλακτικής λύσης στο πλαίσιο εργαστηρίων που πραγματοποιήθηκαν το Φεβρουάριο του 2008.

Σύνοψη των απαντήσεων και του τρόπου με τον οποίο ελήφθησαν υπόψη

Η πλειονότητα των ερωτηθέντων για το Πράσινο Βιβλίο υποστήριξε την έκδοση οριζόντιας νομοθετικής πράξης που να εφαρμόζεται στις εγχώριες και τις διασυνοριακές συναλλαγές βάσει πλήρους στοχοθετημένης εναρμόνισης· δηλαδή στοχοθετημένης στα ζητήματα που εγείρουν ουσιαστικούς φραγμούς για το εμπόριο για τις επιχειρήσεις και/ή αποτρέπουν τους καταναλωτές από τη διασυνοριακή αγορά. Η οριζόντια νομοθετική πράξη πρέπει, κατά την άποψη των περισσότερων ερωτηθέντων, να συνδυαστεί με κατακόρυφες αναθεωρήσεις των υφιστάμενων οδηγιών για το συγκεκριμένο τομέα (π.χ. αναθεώρηση των οδηγιών για τη χρονομεριστική μίσθωση και για τα οργανωμένα ταξίδια). Υπήρξε έντονη υποστήριξη για την ενίσχυση και τη συστηματοποίηση του κοινοτικού κεκτημένου για τους καταναλωτές, π.χ. θέσπιση κοινών ορισμών των καταναλωτών/εμπόρων και της παράδοσης, πρόβλεψη εναρμονισμένων κανόνων για την ενημέρωση και τα δικαιώματα υπαναχώρησης και προσθήκη σε κοινοτικό επίπεδο μιας «μαύρης λίστας» καταχρηστικών συμβατικών ρητρών (δηλ. ρητρών που απαγορεύονται εκ των προτέρων) καθώς και μιας «γκρίζας λίστας» τέτοιων ρητρών (δηλ. ρητρών που τεκμαίρεται ότι είναι καταχρηστικές) αντί της τρέχουσας απλώς ενδεικτικής λίστας.

Η εν λόγω διαβούλευση για το Πράσινο Βιβλίο διεξήχθη μέσω του διαδικτύου από 08/02/2007 έως 15/05/2007. Η Επιτροπή έλαβε 307 απαντήσεις. Τα αποτελέσματα δημοσιεύονται στο δικτυακό τόπο: http://ec.europa.eu/consumers/rights/cons_acquis_en.htm.

• **Συγκέντρωση και χρήση εμπειρογνωμοσύνης**

Δεν υπήρξε ανάγκη προσφυγής σε εξωτερικούς εμπειρογνώμονες.

• **Εκτίμηση αντικτύπου**

Έξι επιλογές αποτέλεσαν αντικείμενο εκτίμησης αντικτύπου. Όλες οι πολιτικές επιλογές λαμβάνουν υπόψη, ως βάση, τον πρόσφατα εγκριθέντα κανονισμό «Ρώμη Ι».

Η πολιτική επιλογή 1 είναι η επιλογή της υφιστάμενης κατάστασης των πραγμάτων, με την έννοια ότι διατηρείται η ελάχιστη εναρμόνιση του κοινοτικού κεκτημένου για τους καταναλωτές. Ο οικονομικός αντίκτυπος της επιλογής αυτής είναι αρνητικός. Το βασικό πρόβλημα του κατακερματισμού του κανονιστικού πλαισίου θα παρέμενε.

Η πολιτική επιλογή 2 είναι μια μη νομοθετική επιλογή, που συνίσταται σε κοινοτική χρηματοδότηση για εκστρατείες ευαισθητοποίησης και αυτορρύθμισης. Ως αυτόνομη δέσμη, δεν θα επέφερε κανένα θετικό αντίκτυπο, καθώς το βασικό πρόβλημα του νομικού κατακερματισμού θα παρέμενε, εκτός εάν οι κώδικες δεοντολογίας βασίζονταν στα υψηλότερα κοινά πρότυπα και κάλυπταν το σύνολο της Κοινότητας.

Η πολιτική επιλογή 3 περιλαμβάνει ένα σύνολο τεσσάρων νομοθετικών προτάσεων, με βάση την πλήρη εναρμόνιση και οι οποίες θα μπορούσαν να ενταχθούν σε μια οριζόντια πράξη. Η πολιτική επιλογή αυτή επικεντρώνεται σε περιορισμένο αριθμό ασυνεπειών στην κοινοτική νομοθεσία. Η διατύπωση σαφέστερων και επικαιροποιημένων ορισμών απλουστεύει τη νομοθεσία, αλλά έχει πολύ μικρό αντίκτυπο στη συμβολή για την καλύτερη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς, στην ελαχιστοποίηση της επιβάρυνσης των επιχειρήσεων και στην ενίσχυση της εμπιστοσύνης των καταναλωτών.

Η πολιτική επιλογή 4 περιλαμβάνει 16 νομοθετικές αλλαγές με βάση την πλήρη εναρμόνιση και σε συνδυασμό με τις τέσσερις νομοθετικές αλλαγές που προτείνονται βάσει της πολιτικής επιλογής 3. Αντιμετωπίζει όλα τα συναφή ζητήματα προστασίας των καταναλωτών τα οποία οι έμποροι πρέπει να λάβουν υπόψη κατά το σχεδιασμό του διαφημιστικού υλικού τους, κατά τη σύνταξη των τυποποιημένων συμβατικών ρητρών και κατά τις συναλλαγές τους με τους καταναλωτές. Η πλήρης εναρμόνιση των εν λόγω ζητημάτων θα μείωνε σημαντικά τα διοικητικά έξοδα για τους εξ αποστάσεως εμπόρους και τους εμπόρους άμεσης πώλησης που πωλούν διασυννοριακά και θα είχε θετικό αντίκτυπο στη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς. Αυτές οι νομοθετικές αλλαγές είναι σημαντικές για την εμπιστοσύνη των καταναλωτών κατά τις διασυννοριακές αγορές. Περαιτέρω, η εν λόγω πολιτική επιλογή περιλαμβάνει επικαιροποίηση της νομοθεσίας ως προς τις νέες εξελίξεις της αγοράς. Αυτή η πολιτική επιλογή έχει θετικό οικονομικό αντίκτυπο, ενισχύει την εμπιστοσύνη των καταναλωτών και βελτιώνει την ποιότητα της νομοθεσίας.

Η πολιτική επιλογή 5 περιλαμβάνει 3 νομοθετικές προτάσεις που βασίζονται στην πλήρη εναρμόνιση και χορηγούν νέα δικαιώματα στους καταναλωτές επιπλέον των 20 νομοθετικών αλλαγών που προτείνονται βάσει των πολιτικών επιλογών 3 και 4. Ο αρνητικός αντίκτυπος στις δαπάνες που επιβαρύνουν τις επιχειρήσεις και στη συμβολή στην καλύτερη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς δεν φαίνεται να υπερκαλύπτεται από τα οφέλη που θα επέφερε στους καταναλωτές.

Η πολιτική επιλογή 6 περιλαμβάνει τις νομοθετικές προτάσεις που καλύπτονται από την πολιτική επιλογή 3 ή 4 καθώς και μία ρήτρα εσωτερικής αγοράς που εφαρμόζεται στις μη πλήρως εναρμονισμένες πτυχές. Η ρήτρα εσωτερικής αγοράς θα επιτρέψει στα συμβαλλόμενα μέρη, για εκείνες τις πτυχές που καλύπτονται από τη ρήτρα, να επιλέξουν το δίκαιο κάποιου κράτους μέλους ακόμα και όταν το δίκαιο αυτό προβλέπει χαμηλότερο επίπεδο προστασίας του καταναλωτή από το δίκαιο της χώρας στην οποία διαμένει ο καταναλωτής. Δεδομένης της σύγκρουσής της με το άρθρο 6 της «Ρώμης Ι», η ρήτρα αυτή θα προκαλούσε νομοθετική τροποποίηση και θα συνεπαγόταν μία σημαντική πολιτική μεταβολή λίγους μήνες μετά την έκδοση του κανονισμού «Ρώμη Ι», ο οποίος περιέχει μια ρήτρα επανεξέτασης (η επανεξέταση θα ολοκληρωθεί έως το 2013). Περαιτέρω, αυτή η πολιτική επιλογή, ενώ υποστηρίζεται από τις επιχειρήσεις, συνάντησε την αντίθεση της μεγάλης πλειονότητας των κρατών μελών και όλων των καταναλωτικών οργανώσεων στις απαντήσεις τους στο Πράσινο

Βιβλίο. Ενώ η επιλογή αυτή θα αφαιρούσε τους κανονιστικούς φραγμούς στην εσωτερική αγορά και θα είχε ως αποτέλεσμα τη μείωση της επιβάρυνσης για τις επιχειρήσεις, θα μετέφερε το πρόβλημα της αβεβαιότητας δικαίου στους καταναλωτές, με αποτέλεσμα αρνητικό αντίκτυπο στην εμπιστοσύνη των καταναλωτών. Θα δημιουργούσε επίσης προβλήματα για τα εθνικά δικαστήρια και τους φορείς εφαρμογής που θα έπρεπε να εφαρμόσουν ένα ξένο δίκαιο.

Η Επιτροπή διενήργησε εκτίμηση του αντικτύπου, όπως προβλέπεται στο πρόγραμμα εργασίας και η σχετική έκθεση διατίθεται στην διεύθυνση:

http://ec.europa.eu/consumers/rights/cons_acquis_en.htm.

3. ΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

- **Σύνοψη της προτεινόμενης δράσης**

Ο σκοπός της πρότασης είναι να συμβάλει στην ομαλή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς μεταξύ επιχειρήσεων και καταναλωτών και να επιτύχει υψηλό κοινό επίπεδο προστασίας των καταναλωτών με την πλήρη εναρμόνιση των βασικών πτυχών του δικαίου των καταναλωτικών συμβάσεων που συνδέονται με την εσωτερική αγορά.

- **Νομική βάση**

Άρθρο 95 της Συνθήκης.

- **Αρχή της επικουρικότητας**

Εφαρμόζεται η αρχή της επικουρικότητας, εφόσον η πρόταση δεν εμπίπτει στην αποκλειστική αρμοδιότητα της Κοινότητας.

Οι στόχοι της πρότασης δεν είναι δυνατόν να επιτευχθούν ικανοποιητικά από τα κράτη μέλη για τους εξής λόγους.

Το πρόβλημα του νομικού κατακερματισμού δεν μπορεί να επιλυθεί από τα κράτη μέλη μεμονωμένα, καθώς η διαφορετική εφαρμογή από τα κράτη μέλη των ρητρών ελάχιστης εναρμόνισης που περιέχονται στις υφιστάμενες οδηγίες αποτελεί τη ρίζα του προβλήματος. Παρομοίως, η αντιμετώπιση των νέων εξελίξεων της αγοράς, των κανονιστικών κενών και των ασυνεπειών στο κοινοτικό δίκαιο για τους καταναλωτές κατά ασυντόνιστο τρόπο δημιουργεί περισσότερο κατακερματισμό και επιδεινώνει το πρόβλημα. Μόνο η συντονισμένη κοινοτική παρέμβαση μπορεί να συμβάλει στην ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς με την επίλυση του προβλήματος αυτού.

Η δράση κατά ασυντόνιστο τρόπο από τα κράτη μέλη και μόνο δεν θα επέτρεπε στην εσωτερική αγορά να έχει θετικά αποτελέσματα τόσο για τις επιχειρήσεις, ιδίως τις ΜΜΕ, όσο και τους καταναλωτές. Πράγματι, αυτή η ασυντόνιστη δράση δεν θα χρησιμοποιούσε το δυναμικό της εσωτερικής αγοράς συναλλαγών μεταξύ επιχειρήσεων και καταναλωτών, ιδίως το υψηλό δυναμικό ανάπτυξης των διασυνοριακών εξ αποστάσεως πωλήσεων από τις οποίες οι ΜΜΕ θα μπορούσαν να επωφεληθούν άμεσα. Θα στερούσε επίσης στους καταναλωτές τη δυνατότητα να δρέψουν τους καρπούς της εσωτερικής αγοράς με περισσότερες επιλογές και

καλύτερες τιμές από τις διασυνοριακές προσφορές. Τέλος, θα περιορίζει την ανάπτυξη των ανταγωνιστικών επιχειρήσεων, ιδίως των ΜΜΕ που θα ήθελαν να επεκτείνουν τις επιχειρήσεις τους σε ολόκληρη την Κοινότητα.

Οι στόχοι της πρότασης είναι δυνατόν να επιτευχθούν καλύτερα με κοινοτική δράση για τους εξής λόγους.

Η πρόταση βασίζεται στην πλήρη εναρμόνιση του κοινοτικού δικαίου καταναλωτικών συμβάσεων. Ο θετικός της αντίκτυπος στη λιανική αγορά θα είναι σημαντικός. Όπως φαίνεται από την έκθεση εκτίμησης αντικτύπου, η εξοικονόμηση όσον αφορά τη διοικητική επιβάρυνση των επιχειρήσεων που επιθυμούν να πωλούν διασυνοριακά θα είναι μεγάλη.

Η πρόταση θα δημιουργήσει ένα ενιαίο σύνολο κανόνων οι οποίοι εξασφαλίζουν υψηλό κοινό επίπεδο προστασίας των καταναλωτών σε ολόκληρη την Κοινότητα και επιτρέπουν στους εμπόρους να πωλούν σε καταναλωτές σε 27 κράτη μέλη όπως θα το έπρατταν στην πατρίδα τους με, παραδείγματος χάρη, τους ίδιους τυποποιημένους συμβατικούς όρους και το ίδιο ενημερωτικό υλικό. Η πρόταση θα μειώσει συνεπώς σημαντικά το κόστος συμμόρφωσης των εμπόρων, ενώ θα παράσχει στους καταναλωτές υψηλό επίπεδο προστασίας.

Η απόκλιση μεταξύ της οικονομικής ανάπτυξης των εγχώριων και των διασυνοριακών πωλήσεων είναι ιδιαίτερα σημαντική για τις διαδικτυακές πωλήσεις για τις οποίες το δυναμικό περαιτέρω ανάπτυξης είναι μεγάλο. Η πρόταση μπορεί συνεπώς να αποτελεί ένα από τα κύρια απτά αποτελέσματα της εσωτερικής αγοράς συναλλαγών μεταξύ επιχειρήσεων και καταναλωτών.

Ο νομικός κατακερματισμός που προκύπτει από την εφαρμογή από τα κράτη μέλη των ρητρών ελάχιστης εναρμόνισης στις υπό εξέταση οδηγίες αποδείχθηκε από τη συγκριτική ανάλυση της νομοθεσίας όσον αφορά την εφαρμογή του κοινοτικού κεκτημένου στο σύνολο των 27 κρατών μελών. Η ανάλυση αυτή δημοσιεύθηκε στο δικτυακό τόπο: http://ec.europa.eu/consumers/rights/cons_acquis_en.htm#comp

Η έρευνα Ευρωβαρομέτρου 2008 δείχνει ότι αυτός ο νομικός κατακερματισμός συνιστά σημαντικό φραγμό για το διασυνοριακό εμπόριο.

Το πεδίο εφαρμογής της πρότασης περιορίζεται σε κανόνες προστασίας των καταναλωτών σε συμβάσεις που συνάπτονται μεταξύ εμπόρων και καταναλωτών. Η πρόταση εναρμονίζει πλήρως όλες τις πτυχές προστασίας των καταναλωτών που είναι σχετικές με το διασυνοριακό εμπόριο, δηλαδή τις πτυχές που είναι βασικές για τους εμπόρους όταν καταρτίζουν τις συμβατικές ρήτρες τους και σχεδιάζουν το ενημερωτικό υλικό καθώς και για τη λειτουργία των επιχειρήσεών τους (π.χ. η διαχείριση των επιστροφών από τις εξ αποστάσεως πωλήσεις ή από τις απευθείας πωλήσεις).

Συνεπώς, η πρόταση συμμορφώνεται με την αρχή της επικουρικότητας.

Η Επιτροπή αναγνωρίζει ότι η προσέγγιση της πλήρους εναρμόνισης που επιδιώχθηκε επιτυχώς με την οδηγία για τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές των επιχειρήσεων στον τομέα της προστασίας των καταναλωτών σηματοδοτεί μια νέα αφετηρία στον τομέα των συμβατικών δικαιωμάτων των καταναλωτών. Αυτό το γεγονός απαιτεί την

κατάλληλη στρατηγική επικοινωνίας για να εξηγηθεί ο αντίκτυπος και τα οφέλη της πρότασης. Επιπλέον του διοργανικού διαλόγου με το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, η Επιτροπή προτίθεται να συμμετάσχει ενεργά στο διάλογο με όλους τους ενδιαφερομένους τους επόμενους μήνες στα διάφορα κράτη μέλη.

- **Αρχή της αναλογικότητας**

Η πρόταση είναι σύμφωνη με την αρχή της αναλογικότητας για τους εξής λόγους.

Η πρόταση ρυθμίζει τις βασικές πτυχές του δικαίου των καταναλωτικών συμβάσεων και δεν υπεισέρχεται σε πιο γενικές έννοιες του δικαίου των συμβάσεων, όπως η δικαιοπρακτική ικανότητα ή η παροχή αποζημίωσης.

Η πρόταση εφαρμόζεται τόσο σε εγχώριες όσο και σε διασυνοριακές συμβάσεις σύμφωνα με το αποτέλεσμα του Πράσινου Βιβλίου. Η συμπερίληψη των εγχώριων συναλλαγών στο πεδίο εφαρμογής είναι αναλογική με το στόχο της απλούστευσης του ρυθμιστικού πλαισίου της Κοινότητας, καθώς αποτρέπει ένα διπλό καθεστώς το οποίο θα δημιουργούσε περαιτέρω κατακερματισμό και στρεβλώσεις του ανταγωνισμού μεταξύ των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται εμπορικά μόνο στο εσωτερικό και εκείνων που δραστηριοποιούνται εμπορικά τόσο στο εσωτερικό μιας χώρας όσο και διασυνοριακά.

Η διοικητική επιβάρυνση των δημόσιων αρχών θα είναι αμελητέα, καθώς θα συνίσταται απλώς στην κοινοποίηση στην Επιτροπή της εθνικής νομολογίας σχετικά με τις καταχρηστικές ρήτρες των συμβάσεων στο πλαίσιο μιας διαδικασίας επιτροπολογίας.

Οι έμποροι της Κοινότητας που επιθυμούν να επεκτείνουν τις επιχειρήσεις τους διασυνοριακά θα μειώσουν σημαντικά το διοικητικό τους κόστος λόγω της πλήρους εναρμόνισης. Ορισμένες από τις εταιρείες που δραστηριοποιούνται μόνον εγχώρια, χωρίς ενδιαφέρον να επωφεληθούν από την εσωτερική αγορά, θα επιβαρυνθούν οριακά λόγω των μικρών εφάπαξ δαπανών προσαρμογής στις κανονιστικές αλλαγές. Για τους λιανοπωλητές, μπορεί να αναμένεται μια ελάχιστη πρόσθετη επιβάρυνση για συγκεκριμένους τύπους επιχειρήσεων λιανικής πώλησης, όπως τα καταστήματα μεταχειρισμένων ειδών που ενεργούν ως μεσάζοντες των καταναλωτών.

Εάν η πρόταση ενισχύσει την προστασία των καταναλωτών και αυξήσει τον ανταγωνισμό στην αγορά λιανικής μέσω περισσότερων διασυνοριακών προσφορών, τότε οι καταναλωτές θα κερδίσουν από το γεγονός ότι θα έχουν περισσότερες επιλογές, καλύτερη ποιότητα και χαμηλότερες τιμές.

- **Επιλογή μέσων**

Προτεινόμενες πράξεις: οδηγία.

Η χρήση άλλων μέσων δεν ενδείκνυται για τους ακόλουθους λόγους.

Το πρόβλημα του κατακερματισμού του κανονιστικού πλαισίου της Κοινότητας μπορεί να υπερνικηθεί σε κοινοτικό επίπεδο μόνο με νομοθετική πρωτοβουλία. Η αυτορρύθμιση ή η συρρύθμιση δεν θα έλυσε αυτό το πρόβλημα του νομικού κατακερματισμού.

Μια οδηγία είναι προτιμότερη από έναν κανονισμό, καθώς η μεταφορά της θα επιτρέψει την ομαλότερη ενσωμάτωση του κοινοτικού δικαίου στην υφιστάμενη εθνική νομοθεσία περί συμβάσεων ή κωδίκων καταναλωτών. Θα δώσει στα κράτη μέλη το αναγκαίο περιθώριο εκτίμησης για τη διατήρηση εθνικών νομικών εννοιών και βασικών αρχών του εθνικού δικαίου περί συμβάσεων που συμμορφώνονται με τους στόχους της κοινοτικής νομοθετικής πρότασης. Αντίθετα με έναν κανονισμό, η εφαρμογή μιας οδηγίας μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα ένα ενιαίο και συνεκτικό σύνολο νομοθεσίας σε εθνικό επίπεδο το οποίο θα είναι απλούστερο να εφαρμοστεί και να ερμηνευτεί από τους εμπόρους, ευκολότερο να εφαρμοστεί από τις δημόσιες αρχές και πιο σύμφωνο με την αρχή της επικουρικότητας.

4. ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

Το κόστος λειτουργίας της μελλοντικής επιτροπής για τις καταχρηστικές ρήτρες περιλαμβάνει το μισθό ενός υπαλλήλου, που εκτιμάται σε 117.000 ευρώ, για την υποστήριξη της διαδικασίας επιτροπολογίας. Περιλαμβάνει επίσης το κόστος της συνόδου της ολομέλειας με ένα συμμετέχοντα από καθένα από τα 27 κράτη μέλη και τρεις συνεδριάσεις που έχουν προγραμματιστεί ανά έτος, με κόστος 20.000 ευρώ η καθεμία.

5. ΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

- **Απλούστευση**

Η παρούσα πρόταση απλουστεύει τη νομοθεσία.

Η πρόταση απλουστεύει σημαντικά το κοινοτικό κεκτημένο για τους καταναλωτές. Με τη συγχώνευση τεσσάρων οδηγιών ρυθμίζει νομοθετικά κατά συστηματικό τρόπο τα κοινά σημεία και εξαλείφει τις επικαλύψεις και τις ασυνέπειες. Παραδείγματος χάρη, η πρόταση ρυθμίζει νομοθετικά, με συνεκτικό τρόπο, ορισμένα κοινά στοιχεία, όπως οι κοινοί ορισμοί, ένα σύνολο βασικών προκαταρκτικών συμβατικών πληροφοριών και κανόνες σχετικά με τις συμβατικές πτυχές των πωλήσεων, που σήμερα είναι διασκορπισμένα σε διάφορες οδηγίες.

Η πρόταση περιλαμβάνεται στο κυλιόμενο πρόγραμμα της Επιτροπής για την επικαιροποίηση και την απλοποίηση του κοινοτικού κεκτημένου καθώς και στο πρόγραμμα εργασίας της και το νομοθετικό της πρόγραμμα με στοιχεία αναφοράς 2008/SANCO/001.

- **Κατάργηση της κείμενης νομοθεσίας**

Η έγκριση της πρότασης θα έχει ως αποτέλεσμα την κατάργηση κείμενης νομοθεσίας.

- **Ρήτρα επανεξέτασης/αναθεώρησης/λήξης ισχύος**

Η πρόταση περιλαμβάνει ρήτρα επανεξέτασης.

- **Πίνακας αντιστοιχίας**

Τα κράτη μέλη υποχρεούνται να κοινοποιήσουν στην Επιτροπή το κείμενο των εθνικών διατάξεων με τις οποίες μεταφέρεται η οδηγία στο δίκαιό τους καθώς και πίνακα αντιστοιχίας των εν λόγω διατάξεων και της παρούσας οδηγίας.

- **Ευρωπαϊκός Οικονομικός Χώρος**

Η προτεινόμενη νομοθετική πράξη αφορά θέμα του ΕΟΧ και πρέπει συνεπώς να επεκταθεί και σε αυτόν.

- **Λεπτομερής επεξήγηση της πρότασης**

Το κεφάλαιο I περιέχει τους κοινούς ορισμούς, όπως π.χ. «καταναλωτής» και «έμπορος», και ορίζει την αρχή της πλήρους εναρμόνισης.

Το κεφάλαιο II περιέχει ένα σύνολο βασικών πληροφοριών που πρέπει να παρέχονται από τους εμπόρους πριν από τη σύναψη όλων των συμβάσεων με τους καταναλωτές, καθώς και την υποχρέωση ενημέρωσης σχετικά με μεσάζοντες που συνάπτουν συμβάσεις για λογαριασμό καταναλωτών. Το κεφάλαιο III το οποίο εφαρμόζεται μόνο σε συμβάσεις εξ αποστάσεως και συμβάσεις εκτός εμπορικού καταστήματος, προβλέπει ειδικές απαιτήσεις πληροφόρησης και ρυθμίζει νομοθετικά το δικαίωμα της υπαναχώρησης (διάρκεια, άσκηση και αποτελέσματα) κατά συνεκτικό τρόπο. Προβλέπει επίσης τυποποιημένο έντυπο υπαναχώρησης που αναπαράγεται στο παράρτημα I(B).

Το κεφάλαιο IV αποσαφηνίζει τις διατάξεις της οδηγίας 99/44/ΕΚ. Διατηρεί την αρχή ότι ο έμπορος ευθύνεται έναντι του καταναλωτή για περίοδο δύο ετών, εάν τα προϊόντα δεν είναι σύμφωνα με τη σύμβαση. Εισάγει ένα νέο κανόνα σύμφωνα με τον οποίο ο κίνδυνος απώλειας ή ζημίας των προϊόντων μεταφέρεται στον καταναλωτή μόνον όταν αυτός ή κάποιο τρίτο πρόσωπο που υποδεικνύεται από αυτόν, διαφορετικό από το μεταφορέα, αποκτά την υλική κατοχή των προϊόντων.

Το κεφάλαιο V αντιγράφει σε μεγάλο βαθμό τις διατάξεις της οδηγίας 93/13/ΕΟΚ. Εφαρμόζεται σε καταχρηστικές συμβατικές ρήτρες οι οποίες δεν έχουν αποτελέσει αντικείμενο ατομικής διαπραγμάτευσης, όπως οι τυποποιημένοι συμβατικοί όροι. Οι καταχρηστικές ρήτρες είναι εκείνες που δημιουργούν σημαντικές ανισορροπίες στα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των καταναλωτών και των εμπόρων και δεν είναι δεσμευτικές για τους καταναλωτές. Προκειμένου να εξασφαλιστεί η ασφάλεια δικαίου, η οδηγία περιέχει δύο καταλόγους καταχρηστικών ρητρών. Το παράρτημα II περιέχει έναν κατάλογο ρητρών οι οποίες σε όλες τις περιπτώσεις θεωρούνται καταχρηστικές. Το παράρτημα III περιέχει έναν κατάλογο ρητρών οι οποίες κρίνονται καταχρηστικές, εκτός εάν ο έμπορος αποδείξει το αντίθετο. Οι εν λόγω κατάλογοι ισχύουν σε όλα τα κράτη μέλη και μπορούν να τροποποιηθούν μόνο με τη διαδικασία επιτροπολογίας που προβλέπεται στην οδηγία.

Πρόταση

ΟΔΗΓΙΑΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ**για τα δικαιώματα των καταναλωτών****(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)**

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 95,

την πρόταση της Επιτροπής¹,

τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής²,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 251 της Συνθήκης³,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Η οδηγία 85/577/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 1985, για την προστασία των καταναλωτών κατά τη σύναψη συμβάσεων εκτός εμπορικού καταστήματος⁴, η οδηγία 93/13/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 5ης Απριλίου 1993, σχετικά με τις καταχρηστικές ρήτρες των συμβάσεων που συνάπτονται με καταναλωτές⁵, η οδηγία 97/7/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Μαΐου 1997, για την προστασία των καταναλωτών κατά τις εξ αποστάσεως συμβάσεις⁶, η οδηγία 1999/44/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Μαΐου 1999, σχετικά με ορισμένες πτυχές της πώλησης και των εγγυήσεων καταναλωτικών αγαθών⁷, ορίζουν ορισμένα συμβατικά δικαιώματα για τους καταναλωτές.
- (2) Οι ανωτέρω οδηγίες έχουν επανεξεταστεί υπό το πρίσμα της εμπειρίας με σκοπό την απλούστευση και την επικαιροποίηση των εφαρμοστέων κανόνων, την άρση ασυνεπειών και την κάλυψη ανεπιθύμητων κενών στους κανόνες. Η εν λόγω επανεξέταση έδειξε ότι είναι σκόπιμο οι τέσσερις αυτές οδηγίες να αντικατασταθούν

¹ ΕΕ C , , σ. .

² ΕΕ C , , σ. .

³ ΕΕ C , , σ. .

⁴ ΕΕ L 372 της 31.12.1985, σ. 31.

⁵ ΕΕ L 95 της 21.4.1993, σ. 29.

⁶ ΕΕ L 144 της 4.6.1997, σ. 19. Οδηγία, όπως τροποποιήθηκε τελευταία με την οδηγία 2007/64/ΕΚ (ΕΕ L 319 της 5.12.2007, σ. 1).

⁷ ΕΕ L 171 της 7.7.1999, σ. 12.

από την παρούσα μία οδηγία. Η παρούσα οδηγία πρέπει αντίστοιχα να καθορίσει πρότυπους κανόνες για τις κοινές πτυχές και να απομακρυνθεί από την προσέγγιση ελάχιστης εναρμόνισης που προβλεπόταν στις προηγούμενες οδηγίες, με βάση την οποία τα κράτη μέλη μπορούσαν να διατηρήσουν ή να εγκρίνουν αυστηρότερους εθνικούς κανόνες.

- (3) Το άρθρο 153 παράγραφος 1 και παράγραφος 3 στοιχείο α) της Συνθήκης ορίζουν ότι η Κοινότητα πρέπει να συμβάλλει στην επίτευξη υψηλού επιπέδου προστασίας του καταναλωτή με μέτρα που θεσπίζει σύμφωνα με το άρθρο 95.
- (4) Σύμφωνα με το άρθρο 14 παράγραφος 2 της Συνθήκης, η εσωτερική αγορά περιλαμβάνει ένα χώρο χωρίς εσωτερικά σύνορα μέσα στον οποίο εξασφαλίζονται η ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων και των υπηρεσιών και η ελευθερία εγκατάστασης. Η εναρμόνιση ορισμένων πτυχών του δικαίου περί καταναλωτικών συμβάσεων είναι αναγκαία για την προαγωγή μιας πραγματικής εσωτερικής αγοράς των καταναλωτών που επιτυγχάνει τη σωστή ισορροπία μεταξύ υψηλού επιπέδου προστασίας των καταναλωτών και ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων, εξασφαλίζοντας παράλληλα την τήρηση της αρχής της επικουρικότητας.
- (5) Το διασυνοριακό δυναμικό της εξ αποστάσεως πώλησης το οποίο πρέπει να αποτελεί ένα από τα κύρια απτά αποτελέσματα της εσωτερικής αγοράς δεν αξιοποιείται πλήρως από τους καταναλωτές. Σε σύγκριση με τη σημαντική ανάπτυξη των εγχώριων εξ αποστάσεως πωλήσεων κατά τα τελευταία έτη, η ανάπτυξη των διασυνοριακών εξ αποστάσεως πωλήσεων είναι περιορισμένη. Αυτή η ανισότητα είναι ιδιαίτερα σημαντική για τις πωλήσεις μέσω διαδικτύου για τις οποίες το δυναμικό περαιτέρω ανάπτυξης είναι υψηλό. Το διασυνοριακό δυναμικό συμβάσεων που αποτελούν αντικείμενο διαπραγμάτευσης εκτός εμπορικών καταστημάτων (άμεση πώληση) περιορίζεται από ορισμένους παράγοντες, συμπεριλαμβανομένων των διαφορετικών εθνικών κανόνων προστασίας των καταναλωτών που επιβάλλονται στη βιομηχανία. Σε σύγκριση με την ανάπτυξη των εγχώριων άμεσων πωλήσεων κατά τα τελευταία έτη, ιδίως στον τομέα των υπηρεσιών (π.χ. επιχειρήσεις κοινής ωφελείας), ο αριθμός των καταναλωτών που χρησιμοποιούν το δίαυλο αυτό για διασυνοριακές αγορές έχει παραμείνει σταθερός. Απαντώντας στις αυξημένες επιχειρηματικές ευκαιρίες σε πολλά κράτη μέλη, οι μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (συμπεριλαμβανομένων των ατομικών επιχειρήσεων) ή οι αντιπρόσωποι των εταιρειών άμεσης πώλησης πρέπει να τείνουν περισσότερο στην αναζήτηση επιχειρηματικών ευκαιριών σε άλλα κράτη μέλη, ιδίως στις μεθοριακές περιοχές. Συνεπώς, η πλήρης εναρμόνιση της ενημέρωσης του καταναλωτή και το δικαίωμα υπαναχώρησης σε εξ αποστάσεως συμβάσεις και συμβάσεις εκτός εμπορικών καταστημάτων θα συμβάλουν στην καλύτερη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς των συναλλαγών μεταξύ επιχειρήσεων και καταναλωτών.
- (6) Οι νομοθεσίες των κρατών μελών σχετικά με τις καταναλωτικές συμβάσεις δείχνουν αξιοσημείωτες διαφορές οι οποίες μπορούν να δημιουργήσουν σημαντικές στρεβλώσεις του ανταγωνισμού και να εμποδίσουν την ομαλή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς. Η υφιστάμενη κοινοτική νομοθεσία στο πεδίο των συμβάσεων με τους καταναλωτές που συνάπτονται εξ αποστάσεως ή εκτός εμπορικών καταστημάτων, των εγγυήσεων καταναλωτικών αγαθών καθώς και των καταχρηστικών συμβατικών ρητρών θεσπίζει ελάχιστα πρότυπα για την εναρμόνιση της νομοθεσίας, επιτρέποντας στα κράτη μέλη τη δυνατότητα να διατηρήσουν ή να θεσπίσουν πιο αυστηρά μέτρα που να εξασφαλίζουν υψηλότερο επίπεδο προστασίας των καταναλωτών στο έδαφός τους. Περαιτέρω, πολλά ζητήματα ρυθμίζονται

νομοθετικά χωρίς συνεκτικότητα μεταξύ των οδηγιών ή έχουν μείνει ανοιχτά. Τα ζητήματα αυτά έχουν αντιμετωπιστεί με διαφορετικό τρόπο από τα κράτη μέλη. Ως αποτέλεσμα, οι εθνικές διατάξεις για τη μεταφορά οδηγιών σχετικά με το δίκαιο των συμβάσεων που συνάπτονται με καταναλωτές αποκλίνουν σημαντικά.

- (7) Αυτές οι ανισότητες δημιουργούν σημαντικούς φραγμούς στην εσωτερική αγορά που επηρεάζουν επιχειρήσεις και καταναλωτές. Οι ανισότητες αυξάνουν το κόστος συμμόρφωσης των επιχειρήσεων που επιθυμούν να συμμετάσχουν στη διασυνοριακή πώληση αγαθών ή παροχή υπηρεσιών. Ο κατακερματισμός υπονομεύει επίσης την εμπιστοσύνη των καταναλωτών στην εσωτερική αγορά. Η αρνητική επίδραση στην εμπιστοσύνη των καταναλωτών ενισχύεται από το άνισο επίπεδο προστασίας των καταναλωτών σε ολόκληρη την Κοινότητα. Αυτό το πρόβλημα είναι ιδιαίτερα οξύ υπό το πρίσμα των νέων εξελίξεων της αγοράς.
- (8) Η πλήρης εναρμόνιση ορισμένων βασικών ρυθμιστικών πτυχών θα αυξήσει σημαντικά την ασφάλεια δικαίου τόσο για τους καταναλωτές όσο και για τις επιχειρήσεις. Τόσο οι καταναλωτές όσο και οι επιχειρήσεις θα μπορούν να βασίζονται σε ένα ενιαίο ρυθμιστικό πλαίσιο βάσει σαφώς καθορισμένων νομικών εννοιών που θα διέπουν ορισμένες πτυχές των συμβάσεων μεταξύ επιχειρήσεων και καταναλωτών σε ολόκληρη την Κοινότητα. Το αποτέλεσμα θα είναι να εξαλειφθούν οι φραγμοί που προκύπτουν από τον κατακερματισμό των κανόνων και να ολοκληρωθεί η εσωτερική αγορά στον εν λόγω τομέα. Οι φραγμοί αυτοί μπορούν να εξαλειφθούν μόνο με τη θέσπιση ομοιόμορφων κανόνων σε κοινοτικό επίπεδο. Περαιτέρω, οι καταναλωτές θα απολαύσουν υψηλό κοινό επίπεδο προστασίας σε ολόκληρη την Κοινότητα.
- (9) Ο τομέας που εναρμονίζεται με την παρούσα οδηγία πρέπει να καλύπτει ορισμένες πτυχές των συμβάσεων μεταξύ επιχειρήσεων και καταναλωτών. Πρόκειται για κανόνες σχετικά με την ενημέρωση που πρέπει να παρέχεται πριν από τη σύναψη και κατά τη διάρκεια εκτέλεσης της σύμβασης, σχετικά με το δικαίωμα υπαναχώρησης για εξ αποστάσεως συμβάσεις και συμβάσεις εκτός εμπορικού καταστήματος, σχετικά με τα δικαιώματα των καταναλωτών όσον αφορά τις συμβάσεις πώλησης και τις καταχρηστικές συμβατικές ρήτρες στις συμβάσεις που συνάπτονται με τους καταναλωτές.
- (10) Οι διατάξεις της παρούσας οδηγίας εφαρμόζονται με την επιφύλαξη του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 593/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με το εφαρμοστέο δίκαιο στις συμβατικές ενοχές (Ρώμη I)⁸.
- (11) Η υφιστάμενη κοινοτική νομοθεσία σχετικά με τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες προς τους καταναλωτές περιέχει αρκετούς κανόνες σχετικά με την προστασία των καταναλωτών. Για το λόγο αυτό, οι διατάξεις της παρούσας οδηγίας καλύπτουν συμβάσεις που συνδέονται με χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες, μόνον εφόσον αυτό είναι αναγκαίο για να πληρωθούν τα κανονιστικά κενά.
- (12) Ο νέος ορισμός της σύμβασης που συνάπτεται εξ αποστάσεως πρέπει να καλύπτει όλες τις περιπτώσεις κατά τις οποίες οι συμβάσεις πωλήσεων και παροχής υπηρεσιών συνάπτονται αποκλειστικά και μόνο με τη χρήση ενός ή περισσότερων μέσων επικοινωνίας εξ αποστάσεως (όπως π.χ. παραγγελία με ταχυδρομείο, διαδίκτυο,

⁸ ΕΕ L 177 της 4.7.2008, σ. 6.

τηλέφωνο ή φαξ). Ο ορισμός αυτός αναμένεται να δημιουργήσει ισότιμους όρους για όλους τους εμπόρους που πωλούν εξ αποστάσεως. Αναμένεται επίσης να βελτιώσει την ασφάλεια δικαίου σε σύγκριση με τον τρέχοντα ορισμό, που απαιτεί την παρουσία οργανωμένου συστήματος πώλησης εξ αποστάσεως που διαχειρίζεται ο έμπορος έως τη σύναψη της σύμβασης.

- (13) Οι ιδιαίτερες συνθήκες κάτω από τις οποίες έγινε μια προσφορά ή έγινε η διαπραγμάτευση της σύμβασης δεν πρέπει να αφορούν τον ορισμό μιας εξ αποστάσεως σύμβασης. Το γεγονός ότι ο έμπορος είναι περιστασιακός πωλητής εξ αποστάσεως ή ότι χρησιμοποιεί ένα οργανωμένο σύστημα το οποίο διαχειρίζεται κάποιο τρίτο μέρος, όπως μια πλατφόρμα online, δεν πρέπει να στερεί από τους καταναλωτές την προστασία τους. Παρομοίως, μια συναλλαγή που αποτελεί αντικείμενο άμεσης διαπραγμάτευσης μεταξύ του εμπόρου και του καταναλωτή εκτός εμπορικού καταστήματος πρέπει να θεωρείται εξ αποστάσεως σύμβαση, εάν η σύμβαση έχει συναφθεί μέσω της αποκλειστικής χρήσης μέσων επικοινωνίας εξ αποστάσεως, όπως το διαδίκτυο ή το τηλέφωνο. Για τους εμπόρους, ένας απλούστερος ορισμός της εξ αποστάσεως σύμβασης αναμένεται να βελτιώσει την ασφάλεια δικαίου και να τους προστατεύει από τον αθέμιτο ανταγωνισμό.
- (14) Η σύμβαση εκτός εμπορικού καταστήματος πρέπει να ορίζεται ως η σύμβαση που συνάπτεται με την ταυτόχρονη φυσική παρουσία του εμπόρου και του καταναλωτή, εκτός του εμπορικού καταστήματος, παραδείγματος χάρη, στο σπίτι ή στο χώρο εργασίας του καταναλωτή. Όταν συναλλάσσονται εκτός εμπορικών καταστημάτων, οι καταναλωτές βρίσκονται υπό ψυχολογική πίεση ανεξάρτητα από το εάν έχουν ζητήσει την επίσκεψη του εμπόρου ή όχι. Περαιτέρω, για να προληφθούν καταστρατηγήσεις των κανόνων, όταν οι καταναλωτές προσεγγίζονται εκτός των εμπορικών καταστημάτων, μια σύμβαση που αποτέλεσε αντικείμενο διαπραγμάτευσης, παραδείγματος χάρη στο σπίτι του καταναλωτή, αλλά συνήφθη σε κατάσταση, πρέπει να θεωρηθεί ως σύμβαση εκτός εμπορικού καταστήματος.
- (15) Τα εμπορικά καταστήματα πρέπει να περιλαμβάνουν εγκαταστάσεις σε οποιαδήποτε μορφή (όπως καταστήματα ή φορτηγά) οι οποίες χρησιμεύουν ως μόνιμος χώρος συναλλαγών για τον έμπορο. Πάγκοι σε λαϊκές και περίπτερα σε εκθέσεις πρέπει να θεωρούνται ως εμπορικά καταστήματα, ακόμη και αν μπορεί να χρησιμοποιούνται από τον έμπορο προσωρινά. Άλλα καταστήματα τα οποία ενοικιάζονται μόνο για βραχύ χρονικό διάστημα και όπου ο έμπορος δεν έχει την έδρα του (όπως π.χ. ξενοδοχεία, εστιατόρια, συνεδριακά κέντρα, κινηματογράφοι, ενοικιασμένα από εμπόρους που δεν έχουν την έδρα τους εκεί) δεν πρέπει να θεωρούνται εμπορικά καταστήματα. Παρομοίως, όλοι οι δημόσιοι χώροι, συμπεριλαμβανομένων των δημόσιων συγκοινωνιών ή εγκαταστάσεων, καθώς και οι ιδιωτικές κατοικίες ή οι χώροι εργασίας δεν πρέπει να θεωρούνται εμπορικά καταστήματα.
- (16) Ο ορισμός του σταθερού εναποθέματος πρέπει να περιλαμβάνει ιδίως έγγραφα σε χαρτί, σε κλειδιά USB, σε CD-ROM, σε DVD, σε κάρτες μνήμης και στο σκληρό δίσκο του υπολογιστή στον οποίο αποθηκεύεται το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο ή ένα αρχείο pdf.
- (17) Οι καταναλωτές πρέπει να έχουν δικαίωμα να λαμβάνουν πληροφορίες πριν από τη σύναψη της σύμβασης. Ωστόσο, οι έμποροι δεν πρέπει να είναι υποχρεωμένοι να παρέχουν τις πληροφορίες, όταν αυτές είναι ήδη εμφανείς από το συγκεκριμένο πλαίσιο. Παραδείγματος χάρη, σε μια συναλλαγή σε εμπορικό κατάστημα, τα κύρια

χαρακτηριστικά ενός προϊόντος, η ταυτότητα του εμπόρου και οι ρυθμίσεις για την παράδοση ενδέχεται να είναι εμφανείς από το συγκεκριμένο πλαίσιο. Σε περιπτώσεις συναλλαγών εξ αποστάσεως και συναλλαγών εκτός εμπορικού καταστήματος, ο έμπορος πρέπει πάντα να παρέχει τις πληροφορίες σχετικά με τις ρυθμίσεις για την πληρωμή, την παράδοση, τις επιδόσεις και την πολιτική διαχείρισης παραπόνων, καθώς αυτές ενδέχεται να μην είναι προφανείς από το συγκεκριμένο πλαίσιο.

- (18) Οι έμποροι πρέπει να υποχρεωθούν να ενημερώνουν τους καταναλωτές εκ των προτέρων για τυχόν ρυθμίσεις που έχουν ως αποτέλεσμα να καταβάλλουν οι καταναλωτές ένα ποσό στον έμπορο, συμπεριλαμβανομένων των ρυθμίσεων που προβλέπουν την παρακράτηση ενός ποσού στην πιστωτική ή χρεωστική κάρτα των καταναλωτών.
- (19) Στην περίπτωση δημόσιων πλειστηριασμών, λόγω της φύσης και των παραδοσιακών χαρακτηριστικών της εν λόγω μεθόδου πώλησης, ο εκπλειστηριαστής μπορεί αντί να γνωστοποιήσει τη γεωγραφική διεύθυνση και την ταυτότητα του πωλητή για τον οποίο πωλεί τα εμπορεύματα, να αντικαταστήσει αυτά με τα δικά του στοιχεία επαφής.
- (20) Ο καταναλωτής πρέπει να γνωρίζει κατά πόσο συνάπτει σύμβαση με τον έμπορο ή με κάποιον μεσάζοντα που ενεργεί για λογαριασμό κάποιου άλλου καταναλωτή, καθώς στη δεύτερη περίπτωση ο καταναλωτής ενδέχεται να μην απολαύει της προστασίας βάσει της παρούσας οδηγίας. Συνεπώς, ο μεσάζων πρέπει να ενημερώσει για το γεγονός αυτό και για τις συνέπειές του. Η έννοια του μεσάζοντα δεν πρέπει να περιλαμβάνει πλατφόρμες εμπορίας online οι οποίες δεν συνάπτουν τη σύμβαση εξ ονόματος ή για λογαριασμό κάποιου άλλου μέρους.
- (21) Στην περίπτωση εξ αποστάσεως συμβάσεων, οι απαιτήσεις ενημέρωσης πρέπει να αναπροσαρμόζονται ώστε να λαμβάνουν υπόψη τους τεχνικούς περιορισμούς ορισμένων μέσων, όπως τους περιορισμούς του αριθμού των χαρακτήρων σε ορισμένες οθόνες κινητών τηλεφώνων ή το χρονικό περιορισμό στα διαφημιστικά μηνύματα τηλεοπτικών πωλήσεων. Στην περίπτωση αυτή, ο έμπορος πρέπει να συμμορφώνεται με ένα ελάχιστο σύνολο απαιτήσεων ενημέρωσης και να παραπέμπει τον καταναλωτή σε κάποια άλλη πηγή πληροφόρησης, π.χ. παρέχοντας ένα δωρεάν τηλεφωνικό αριθμό ή έναν υπερκειμενικό σύνδεσμο σε κάποια ιστοσελίδα του εμπόρου, όπου η σχετική πληροφόρηση είναι απευθείας διαθέσιμη και εύκολα προσβάσιμη.
- (22) Καθώς στην περίπτωση των εξ αποστάσεως πωλήσεων ο καταναλωτής δεν είναι σε θέση να δει το προϊόν πριν από τη σύναψη της σύμβασης πρέπει να έχει δικαίωμα υπαναχώρησης, το οποίο να του επιτρέπει να διαπιστώνει τη φύση και τη λειτουργία των προϊόντων.
- (23) Τα τρέχοντα διαστήματα των περιόδων υπαναχώρησης, που διαφέρουν τόσο μεταξύ των κρατών μελών όσο και μεταξύ των συμβάσεων εξ αποστάσεως και εκτός εμπορικών καταστημάτων προκαλούν αβεβαιότητα δικαίου και δαπάνες συμμόρφωσης. Η ίδια περίοδος υπαναχώρησης πρέπει να εφαρμόζεται σε όλες τις εξ αποστάσεως συμβάσεις και τις συμβάσεις εκτός εμπορικών καταστημάτων.
- (24) Για να εξασφαλιστεί η ασφάλεια δικαίου, κρίνεται σκόπιμο ότι ο κανονισμός (ΕΟΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1182/71 του Συμβουλίου, της 3ης Ιουνίου 1971, περί καθορισμού των

κανόνων που εφαρμόζονται στις προθεσμίες, ημερομηνίες και διορίες⁹ να εφαρμόζεται στον υπολογισμό των περιόδων που περιέχονται στην παρούσα οδηγία. Συνεπώς, όλες οι περίοδοι που περιέχονται στην παρούσα οδηγία πρέπει να νοείται ότι εκφράζονται σε ημερολογιακές ημέρες.

- (25) Οι κανόνες σχετικά με τις εξ αποστάσεως συμβάσεις εφαρμόζονται με την επιφύλαξη των διατάξεων σχετικά με τη σύναψη ηλεκτρονικών συμβάσεων και την αποστολή ηλεκτρονικών παραγγελιών, όπως καθορίζεται από τα άρθρα 9 και 11 της οδηγίας 2000/31/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 8ης Ιουνίου 2000, σχετικά με ορισμένες πτυχές των υπηρεσιών της κοινωνίας της πληροφορίας, ιδίως του ηλεκτρονικού εμπορίου, στην εσωτερική αγορά (οδηγία για το ηλεκτρονικό εμπόριο).
- (26) Όταν ο καταναλωτής παραγγέλνει περισσότερα από ένα προϊόντα από τον ίδιο έμπορο, πρέπει να δικαιούται να ασκήσει το δικαίωμα της υπαναχώρησης όσον αφορά το καθένα από τα προϊόντα αυτά. Εάν τα προϊόντα παραδίδονται ξεχωριστά, ο χρόνος υπαναχώρησης πρέπει να ξεκινά όταν ο καταναλωτής αποκτά την κατοχή κάθε μεμονωμένου αγαθού. Όταν ένα αγαθό παρέχεται σε διάφορες παρτίδες ή τεμάχια, η περίοδος υπαναχώρησης πρέπει να ξεκινά όταν ο καταναλωτής ή ένα τρίτο μέρος που προσδιορίζεται από τον καταναλωτή αποκτά την κατοχή της τελευταίας παρτίδας ή τεμαχίου.
- (27) Εάν ο έμπορος δεν έχει ενημερώσει τον καταναλωτή σχετικά με το δικαίωμα υπαναχώρησης πριν από τη σύναψη εξ αποστάσεως σύμβασης ή σύμβασης εκτός εμπορικού καταστήματος, η περίοδος υπαναχώρησης πρέπει να παραταθεί. Ωστόσο, για να εξασφαλιστεί η ασφάλεια του δικαίου διαχρονικά, πρέπει να θεσπιστεί τρίμηνη προθεσμία, υπό την προϋπόθεση ότι ο έμπορος έχει εκτελέσει πλήρως τις συμβατικές του υποχρεώσεις. Ο έμπορος πρέπει να θεωρείται ότι έχει εκπληρώσει πλήρως τις υποχρεώσεις του όταν έχει παραδώσει τα προϊόντα ή έχει παράσχει πλήρως τις υπηρεσίες που παρήγγειλε ο καταναλωτής.
- (28) Οι διαφορές όσον αφορά τον τρόπο με τον οποίο ασκείται το δικαίωμα υπαναχώρησης στα κράτη μέλη προκάλεσαν δαπάνες για τις επιχειρήσεις που πωλούν διασυνοριακά. Η θέσπιση ενός εναρμονισμένου τυποποιημένου εντύπου υπαναχώρησης που πρέπει να χρησιμοποιείται από τον καταναλωτή αναμένεται να απλουστεύσει τη διαδικασία υπαναχώρησης και να επιφέρει ασφάλεια δικαίου. Για τους λόγους αυτούς, τα κράτη μέλη δεν πρέπει να προσθέτουν στο πανευρωπαϊκό τυποποιημένο έντυπο καμία απαίτηση που να αφορά την παρουσίαση, παραδείγματος χάρη, σχετικά με το μέγεθος των στοιχείων.
- (29) Καθώς η πείρα δείχνει ότι πολλοί καταναλωτές και έμποροι προτιμούν να επικοινωνούν μέσω του δικτυακού τόπου του εμπόρου, πρέπει να υπάρχει δυνατότητα ο έμπορος να παρέχει στον καταναλωτή την επιλογή συμπλήρωσης εντύπου υπαναχώρησης με βάση τον παγκόσμιο ιστό. Στην περίπτωση αυτή, ο έμπορος πρέπει να έχει βεβαιώσει την παραλαβή με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο χωρίς καθυστέρηση.

⁹ ΕΕ L 124 της 8.6.1971, σ. 1.

- (30) Σε περίπτωση υπαναχώρησης, ο έμπορος πρέπει να επιστρέψει όλα τα ποσά που έλαβε από τον καταναλωτή, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που καλύπτουν τις δαπάνες που επιβαρύνουν τον έμπορο για την παράδοση των προϊόντων στον καταναλωτή.
- (31) Ορισμένοι καταναλωτές ασκούν το δικαίωμα υπαναχώρησης αφού έχουν χρησιμοποιήσει τα προϊόντα σε βαθμό μεγαλύτερο από αυτόν που απαιτείται για να βεβαιωθεί η φυσική λειτουργία του προϊόντος. Στην περίπτωση αυτή, ο καταναλωτής πρέπει να είναι υπεύθυνος για τυχόν μείωση της αξίας των προϊόντων. Προκειμένου να βεβαιωθεί η φύση και η λειτουργία του προϊόντος, ο καταναλωτής πρέπει να το χειρίζεται ή να το δοκιμάζει με τον ίδιο τρόπο με τον οποίο θα του επιτρεπόταν να το πράξει σε κάποιο κατάστημα. Παραδείγματος χάρη, ο καταναλωτής πρέπει μόνο να δοκιμάσει κάποιο ρούχο και δεν πρέπει να του επιτραπεί να το φορέσει. Προκειμένου να διασφαλιστεί η αποτελεσματικότητα του δικαιώματος υπαναχώρησης σε συμβάσεις παροχής υπηρεσιών, ιδίως για μη επείγουσες εργασίες ανακαίνισης για τις οποίες οι καταναλωτές ενδέχεται να υπόκεινται σε πολύ πιεστικές μεθόδους πώλησης στην κατοικία τους ακολουθούμενες από την άμεση εκτέλεση της υπηρεσίας πριν από τη λήξη της περιόδου υπαναχώρησης, οι καταναλωτές δεν πρέπει να επιβαρύνονται με καμία δαπάνη για μια τέτοια υπηρεσία.
- (32) Για να αποφευχθεί η περίπτωση ο έμπορος να επιστρέψει χρήματα σε έναν καταναλωτή ο οποίος δεν έχει επιστρέψει τα προϊόντα, ο καταναλωτής πρέπει να απαιτείται να επιστρέψει τα προϊόντα το αργότερο δεκατέσσερις ημέρες αφότου έχει ενημερώσει τον έμπορο σχετικά με την απόφασή του να υπαναχωρήσει.
- (33) Πρέπει να υπάρχουν ορισμένες εξαιρέσεις από το δικαίωμα υπαναχώρησης, όπως σε περιπτώσεις όπου το δικαίωμα υπαναχώρησης θα ήταν απρόσφορο δεδομένης της φύσης του προϊόντος. Αυτό ισχύει, παραδείγματος χάρη, για κρασί που παραδόθηκε πολύ χρόνο μετά τη σύναψη της σύμβασης κερδοσκοπικού χαρακτήρα, όταν η αξία εξαρτάται από διακυμάνσεις στην αγορά (*vin en primeur*).
- (34) Περαιτέρω, σε περίπτωση εξ αποστάσεως συμβάσεων για την παροχή υπηρεσιών, για τις οποίες η εκτέλεση αρχίζει κατά τη διάρκεια της περιόδου υπαναχώρησης (π.χ. αρχεία δεδομένων που τηλεφορτώνονται από την καταναλωτή κατά τη διάρκεια της εν λόγω περιόδου), θα ήταν άδικο να επιτραπεί στον καταναλωτή να υπαναχωρήσει αφότου η υπηρεσία έχει παρασχεθεί στον καταναλωτή πλήρως ή εν μέρει. Συνεπώς, ο καταναλωτής πρέπει να χάνει το δικαίωμα υπαναχώρησης, όταν αρχίζει η εκτέλεση με την προηγούμενη ρητή συμφωνία του.
- (35) Η Επιτροπή διαπίστωσε ορισμένα βασικά προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι καταναλωτές στον τομέα της βελτίωσης κατοικιών, όταν οι καταναλωτές βρίσκονται υπό υψηλή πίεση να παραγγείλουν ακριβές εργασίες ανακαίνισης. Το πεδίο εφαρμογής των κανόνων ενημέρωσης και υπαναχώρησης πρέπει να αποσαφηνιστεί και να επεκταθεί για να καλύψει αυτό το είδος σύμβασης. Μόνο οι συμβάσεις που αφορούν την εκχώρηση δικαιωμάτων σε ακίνητη περιουσία πρέπει να αποκλείονται από το πεδίο εφαρμογής των κανόνων σχετικά με τα δικαιώματα ενημέρωσης και υπαναχώρησης που εφαρμόζονται σε εξ αποστάσεως συμβάσεις και συμβάσεις εκτός εμπορικών καταστημάτων.
- (36) Η εφαρμογή του δικαιώματος υπαναχώρησης μπορεί να αντενδείκνυται για ορισμένες υπηρεσίες που συνδέονται με τη στέγαση, τη μεταφορά και την αναψυχή. Η σύναψη των αντίστοιχων συμβάσεων συνεπάγεται την πραγματοποίησης κρατήσεων τις

οποίες, εάν θεσπιζόταν δικαίωμα υπαναχώρησης, ο έμπορος ενδέχεται να δυσκολευόταν να εκπληρώσει. Συνεπώς, αυτές οι εξ αποστάσεως συμβάσεις δεν πρέπει να καλύπτονται από τις διατάξεις για την ενημέρωση του καταναλωτή και το δικαίωμα υπαναχώρησης.

- (37) Με σκοπό την απλούστευση και την ασφάλεια δικαίου, το δικαίωμα υπαναχώρησης πρέπει να εφαρμόζεται σε όλα τα είδη συμβάσεων εκτός εμπορικών καταστημάτων, εκτός από εκείνες που συνάπτονται στο πλαίσιο αυστηρά καθορισμένων συνθηκών οι οποίες μπορούν εύκολα να αποδειχθούν. Συνεπώς, δεν πρέπει να εφαρμόζεται δικαίωμα υπαναχώρησης για επείγουσες επιδιορθώσεις στην κατοικία του καταναλωτή για τις οποίες αυτό το δικαίωμα υπαναχώρησης θα ήταν ασύμβατο με την επείγουσα κατάσταση καθώς και για συστήματα παράδοσης στο σπίτι από σουπερ-μάρκετ που επιτρέπουν στους καταναλωτές να επιλέξουν τρόφιμα, ποτά και άλλα προϊόντα που προορίζονται για τρέχουσα κατανάλωση σ' ένα νοικοκυριό μέσω του δικτυακού τόπου του σουπερμάρκετ και να τα παραλαμβάνουν στο σπίτι τους. Πρόκειται για εμπορεύματα, τα οποία δεν είναι ακριβά και αγοράζονται τακτικά από τους καταναλωτές για καθημερινή κατανάλωση ή καθημερινή χρήση στο νοικοκυριό τους και, συνεπώς, δεν πρέπει να αποτελούν αντικείμενο δικαιώματος υπαναχώρησης. Οι κύριες δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι καταναλωτές και η κύρια πηγή διαφωνιών με τους εμπόρους είναι σχετικά με την παράδοση των προϊόντων, συμπεριλαμβανομένων των προϊόντων που χάνονται ή υφίστανται βλάβη κατά τη διάρκεια της μεταφοράς, και την καθυστερημένη και μερική παράδοση. Συνεπώς, κρίνεται κατάλληλο να αποσαφηνιστούν και να εναρμονιστούν οι εθνικοί κανόνες σχετικά με την παράδοση και τη μετάθεση του κινδύνου.
- (38) Στο πλαίσιο των πωλήσεων σε καταναλωτές, η παράδοση των προϊόντων μπορεί να πραγματοποιηθεί με διάφορους τρόπους. Μόνον ένας κανόνας από τον οποίο να μπορεί κανείς να παρεκκλίνει ελεύθερα θα επιτρέψει την αναγκαία ευελιξία για να ληφθούν υπόψη οι εν λόγω διαφορές. Ο καταναλωτής πρέπει να προστατεύεται από κάθε κίνδυνο απώλειας ή βλάβης των προϊόντων που συμβαίνει κατά τη διάρκεια της μεταφοράς η οποία προετοιμάστηκε ή πραγματοποιήθηκε από τον έμπορο. Ο κανόνας σχετικά με τη μετάθεση του κινδύνου δεν πρέπει να εφαρμόζεται όταν ο καταναλωτής αργεί αδικαιολόγητα να λάβει στην κατοχή του τα προϊόντα (παραδείγματος χάρη, όταν τα προϊόντα δεν παραλαμβάνονται από τον καταναλωτή από το ταχυδρομείο εντός της προθεσμίας που αυτό ορίζει). Στις περιπτώσεις αυτές, ο καταναλωτής πρέπει να φέρει τον κίνδυνο απώλειας ή καταστροφής μετά το χρόνο παράδοσης που συμφωνήθηκε με τον έμπορο.
- (39) Ο έμπορος θα πρέπει να ευθύνεται έναντι του καταναλωτή, εάν τα εμπορεύματα δεν είναι σύμφωνα με τη σύμβαση. Τα εμπορεύματα πρέπει να θεωρείται ότι είναι σύμφωνα με τη σύμβαση, εάν ικανοποιούν ορισμένες προϋποθέσεις σχετικά κυρίως με τις ιδιότητες των εμπορευμάτων. Η ποιότητα και οι επιδόσεις που οι καταναλωτές μπορούν εύλογα να αναμένουν θα εξαρτηθούν μεταξύ άλλων από το κατά πόσο τα εμπορεύματα είναι καινούργια ή μεταχειρισμένα καθώς και από την αναμενόμενη διάρκεια ζωής των εμπορευμάτων.
- (40) Εάν το εμπόρευμα δεν είναι σύμφωνο με τη σύμβαση, πρώτον, ο καταναλωτής πρέπει να έχει τη δυνατότητα να απαιτήσει από τον έμπορο να επιδιορθώσει τα εμπορεύματα ή να τα αντικαταστήσει, κατ'επιλογή του εμπόρου, εκτός εάν ο έμπορος αποδείξει ότι αυτές οι επανορθώσεις είναι παράνομες, αδύνατες ή απαιτούν από τον έμπορο δυσανάλογη καταβολή προσπάθειας. Η προσπάθεια του εμπόρου πρέπει να

καθοριστεί αντικειμενικά, εκτιμώντας τις δαπάνες που επιβαρύνουν τον έμπορο κατά την επανόρθωση της έλλειψης συμμόρφωσης, την αξία των προϊόντων και το βαθμό της έλλειψης συμμόρφωσης. Η έλλειψη ανταλλακτικών δεν πρέπει να αποτελεί έγκυρο λόγο για να δικαιολογηθεί η άρνηση του εμπόρου να επανορθώσει την έλλειψη συμμόρφωσης σε εύλογο χρονικό διάστημα ή χωρίς δυσανάλογη προσπάθεια.

- (41) Ο καταναλωτής δεν πρέπει να επιβαρυνθεί καθόλου για την επανόρθωση της έλλειψης συμμόρφωσης, ιδίως με το κόστος ταχυδρομικών, εργασίας και υλικών. Περαιτέρω, ο καταναλωτής δεν πρέπει να αποζημιώσει τον έμπορο για τη χρήση ελαττωματικών προϊόντων.
- (42) Όταν ο έμπορος είτε έχει αρνηθεί είτε δεν έχει αποκαταστήσει παραπάνω από μία φορά την έλλειψη συμμόρφωσης, ο καταναλωτής πρέπει να έχει δικαίωμα να επιλέξει ελεύθερα κάποια από τις διαθέσιμες επανορθώσεις. Η άρνηση του εμπόρου μπορεί να είναι είτε ρητή είτε έμμεση, υπό την έννοια, στη δεύτερη περίπτωση, ότι ο έμπορος δεν απαντά ή αγνοεί το αίτημα του καταναλωτή για αποκατάσταση της έλλειψης συμμόρφωσης.
- (43) Η οδηγία 1999/44/ΕΚ επέτρεπε στα κράτη μέλη να ορίσουν περίοδο τουλάχιστον δύο μηνών κατά τη διάρκεια της οποίας ο καταναλωτής έπρεπε να ενημερώσει τον έμπορο για τυχόν έλλειψη συμμόρφωσης. Οι αποκλίνοντες νόμοι μεταφοράς δημιούργησαν φραγμούς στο εμπόριο. Συνεπώς, είναι αναγκαίο να αρθεί αυτή η κανονιστική δυνατότητα και να βελτιωθεί η ασφάλεια δικαίου με την υποχρέωση των καταναλωτών να ενημερώνουν τον έμπορο για την έλλειψη συμμόρφωσης εντός δύο μηνών από την ημερομηνία εντοπισμού του προβλήματος.
- (44) Ορισμένοι έμποροι ή παραγωγοί προσφέρουν στους καταναλωτές εμπορικές εγγυήσεις. Για να εξασφαλιστεί ότι οι καταναλωτές δεν παραπλανώνται, οι εμπορικές εγγυήσεις πρέπει να περιλαμβάνουν ορισμένες πληροφορίες, συμπεριλαμβανομένης της διάρκειάς τους, του εδαφικού πεδίου εφαρμογής τους και μιας δήλωσης ότι η εμπορική εγγύηση δεν θίγει τα νόμιμα δικαιώματα του καταναλωτή.
- (45) Υπάρχει ανάγκη προστασίας των καταναλωτών από καταχρηστικές συμβατικές ρήτρες οι οποίες δεν έχουν αποτελέσει αντικείμενο ατομικής διαπραγμάτευσης, όπως οι τυποποιημένες συμβατικές ρήτρες. Οι κανόνες σχετικά με τις καταχρηστικές ρήτρες δεν πρέπει να εφαρμόζονται σε ρήτρες τις οποίες ο καταναλωτής συμφώνησε ύστερα από διαπραγμάτευση. Η ύπαρξη της δυνατότητας να επιλέξει ο καταναλωτής μεταξύ διαφορετικών συμβατικών ρητρών οι οποίες έχουν καταρτιστεί από τον έμπορο ή από τρίτο μέρος για λογαριασμό του εμπόρου δεν πρέπει να θεωρείται διαπραγμάτευση.
- (46) Οι διατάξεις σχετικά με τις καταχρηστικές συμβατικές ρήτρες δεν πρέπει να εφαρμόζονται σε συμβατικές ρήτρες οι οποίες άμεσα ή έμμεσα εκφράζουν υποχρεωτικές νομοθετικές ή κανονιστικές διατάξεις των κρατών μελών οι οποίες συμμορφώνονται με το κοινοτικό δίκαιο. Παρομοίως, ρήτρες οι οποίες εκφράζουν τις αρχές ή διατάξεις διεθνών συμβάσεων των οποίων συμβαλλόμενα μέρη είναι η Κοινότητα ή τα κράτη μέλη, ιδίως στον τομέα των μεταφορών, δεν πρέπει να ελέγχονται σχετικά με τον καταχρηστικό χαρακτήρα τους.
- (47) Οι καταναλωτικές συμβάσεις πρέπει να συντάσσονται σε απλή και κατανοητή γλώσσα και να είναι ευανάγνωστες. Οι έμποροι πρέπει να είναι ελεύθεροι να επιλέξουν τη γραμματοσειρά ή το μέγεθος των γραμμάτων με τα οποία συντάσσονται οι συμβατικές

ρήτρες. Ο καταναλωτής πρέπει να έχει τη δυνατότητα να διαβάσει τις ρήτρες πριν από τη σύναψη της σύμβασης. Η δυνατότητα αυτή μπορεί να δοθεί στον καταναλωτή παρέχοντάς του τις ρήτρες κατόπιν αιτήματος (για συμβάσεις σε εμπορικά καταστήματα) ή καθιστώντας τις ρήτρες αυτές διαθέσιμες με άλλο τρόπο (π.χ. στο δικτυακό τόπο του εμπόρου όσον αφορά τις εξ αποστάσεως συμβάσεις) ή επισυνάπτοντας τις τυποποιημένες ρήτρες στο έντυπο παραγγελίας (όσον αφορά τις συμβάσεις εκτός εμπορικού καταστήματος). Ο έμπορος πρέπει να ζητά τη ρητή συναίνεση του καταναλωτή για τυχόν πληρωμές επιπλέον της αμοιβής για την κύρια συμβατική υποχρέωση του εμπόρου. Η συναίνεση που λαμβάνεται με τη χρησιμοποίηση συστημάτων αποποίησης (opt-out), όπως π.χ. με προσημειωμένα τετραγωνίδια online πρέπει να απαγορεύεται.

- (48) Κατά την εκτίμηση της καλής πίστης, πρέπει να δίνεται ιδιαίτερη προσοχή στη διαπραγματευτική δύναμη εκατέρου των συμβαλλομένων, στο αν ο καταναλωτής παρακινήθηκε κατά οποιοδήποτε τρόπο να αποδεχθεί τη ρήτρα και στο αν η παροχή των αγαθών ή των υπηρεσιών έγινε κατόπιν ειδικής παραγγελίας του καταναλωτή. Η απαίτηση καλής πίστης μπορεί να ικανοποιηθεί από τον έμπορο όταν αυτός συναλλάσσεται δίκαια και ισότιμα με το άλλο μέρος του οποίου τα νόμιμα συμφέροντα πρέπει να λαμβάνει υπόψη.
- (49) Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, δεν πρέπει να αξιολογείται ούτε ο καταχρηστικός ή μη χαρακτήρας των ρητρών που περιγράφουν το κύριο αντικείμενο της σύμβασης ούτε ο λόγος ποιότητας/τιμής των προϊόντων ή υπηρεσιών που παρέχονται, εκτός εάν οι ρήτρες αυτές δεν πληρούν τις απαιτήσεις διαφάνειας. Το κύριο αντικείμενο της σύμβασης και ο λόγος τιμής/ποιότητας πρέπει, ωστόσο, να λαμβάνονται υπόψη κατά την εκτίμηση του θεμιτού χαρακτήρα των λοιπών ρητρών. Παραδείγματος χάρη, στις ασφαλιστικές συμβάσεις, οι ρήτρες που καθορίζουν ή οριοθετούν με σαφήνεια τον ασφαλιζόμενο κίνδυνο και την ευθύνη του ασφαλιστή δεν υπάγονται σ' αυτήν την εκτίμηση, διότι οι περιορισμοί αυτοί έχουν ληφθεί υπόψη στον υπολογισμό των ασφαλιστρών που καταβάλλει ο καταναλωτής.
- (50) Για να εξασφαλιστεί η ασφάλεια δικαίου και να βελτιωθεί η λειτουργία της εσωτερικής αγοράς, η οδηγία πρέπει να περιέχει δύο καταλόγους καταχρηστικών όρων. Το παράρτημα II περιέχει έναν κατάλογο ρητρών οι οποίες πρέπει να θεωρούνται, σε κάθε περίπτωση, καταχρηστικές. Το παράρτημα III περιέχει έναν κατάλογο ρητρών οι οποίες πρέπει να θεωρούνται καταχρηστικές, εκτός εάν ο έμπορος αποδείξει το αντίθετο. Αυτοί οι ίδιοι κατάλογοι πρέπει να ισχύουν σε όλα τα κράτη μέλη.
- (51) Τα μέτρα που απαιτούνται για την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας πρέπει να θεσπιστούν σύμφωνα με την απόφαση 1999/468/EK του Συμβουλίου, της 28ης Ιουνίου 1999, για τον καθορισμό των όρων άσκησης των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων που ανατίθενται στην Επιτροπή¹⁰.
- (52) Ειδικότερα, η Επιτροπή πρέπει να εξουσιοδοτηθεί να τροποποιεί τα παραρτήματα II και III σχετικά με τις συμβατικές ρήτρες που πρέπει να θεωρούνται ή να τεκμαίρονται καταχρηστικές. Δεδομένου ότι τα μέτρα αυτά είναι γενικής εμβέλειας και έχουν ως αντικείμενο την τροποποίηση μη ουσιωδών στοιχείων της παρούσας οδηγίας, πρέπει

¹⁰ EE L 184 της 17.7.1999, σ. 23.

να θεσπίζονται σύμφωνα με την κανονιστική διαδικασία με έλεγχο που προβλέπεται στο άρθρο 5α της απόφασης 1999/468/ΕΚ.

- (53) Η εξουσία της Επιτροπής να τροποποιεί τα παραρτήματα II και III πρέπει να χρησιμοποιείται για να εξασφαλιστεί η συνεκτική εφαρμογή των κανόνων για τις καταχρηστικές ρήτρες με τη συμπλήρωση των εν λόγω παραρτημάτων με συμβατικές ρήτρες, οι οποίες πρέπει να θεωρούνται καταχρηστικές σε κάθε περίπτωση ή οι οποίες πρέπει να κρίνονται καταχρηστικές, εκτός εάν ο έμπορος έχει αποδείξει το αντίθετο.
- (54) Τα κράτη μέλη μπορούν να χρησιμοποιούν κάθε έννοια του εθνικού δικαίου περί συμβάσεων, που ικανοποιεί τον απαιτούμενο στόχο, ότι δηλαδή οι καταχρηστικές συμβατικές ρήτρες δεν πρέπει να είναι δεσμευτικές για τον καταναλωτή.
- (55) Τα κράτη μέλη πρέπει να εξασφαλίζουν ότι τα εθνικά δικαστήρια ή οι διοικητικές αρχές τους έχουν στη διάθεσή τους επαρκή και αποτελεσματικά μέσα για να αποτρέπουν τη συνέχιση της εφαρμογής καταχρηστικών ρητρών στις συμβάσεις που συνάπτονται με τους καταναλωτές.
- (56) Σύμφωνα με τη Συνθήκη, η οδηγία προβλέπει υψηλό επίπεδο προστασίας των καταναλωτών. Τίποτε στην παρούσα οδηγία δεν εμποδίζει τους εμπόρους να προσφέρουν στους καταναλωτές συμβατικές ρυθμίσεις που να υπερβαίνουν την προστασία που χορηγείται από την παρούσα οδηγία.
- (57) Τα άτομα ή οι οργανισμοί, που, στο πλαίσιο της εθνικής νομοθεσίας, θεωρείται ότι έχουν έννομο συμφέρον για την προστασία των συμβατικών δικαιωμάτων των καταναλωτών, πρέπει να έχουν τη δυνατότητα άσκησης προσφυγής είτε ενώπιον δικαστηρίου είτε ενώπιον διοικητικής αρχής αρμόδιας για να αποφασίσει ως προς την καταγγελία ή να κινήσει την ενδεδειγμένη διαδικασία ενώπιον των δικαστηρίων.
- (58) Τα κράτη μέλη πρέπει να θεσπίσουν κυρώσεις για τις παραβάσεις των διατάξεων της παρούσας οδηγίας και πρέπει να εξασφαλίζουν την επιβολή τους. Οι κυρώσεις αυτές πρέπει να είναι αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές.
- (59) Ο καταναλωτής δεν πρέπει να στερηθεί την προστασία που του παρέχει η παρούσα οδηγία. Όταν το δίκαιο που εφαρμόζεται στη σύμβαση είναι το δίκαιο τρίτης χώρας, πρέπει να εφαρμόζεται ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 593/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για το εφαρμοστέο δίκαιο στις συμβατικές ενοχές (Ρώμη I) για να καθοριστεί κατά πόσο ο καταναλωτής διατηρεί την προστασία που χορηγείται από την παρούσα οδηγία.
- (60) Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα εξετάσει τον καταλληλότερο τρόπο για να εξασφαλίσει ότι όλοι οι καταναλωτές ενημερώνονται για τα δικαιώματά τους στο σημείο πώλησης.
- (61) Καθώς η παροχή μη παραγγελθέντων, η οποία συνίσταται στην μη παραγγελθείσα προμήθεια αγαθών ή υπηρεσιών σε καταναλωτές, απαγορεύεται από την οδηγία 2005/29/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαΐου 2005, για τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές των επιχειρήσεων προς τους καταναλωτές στην εσωτερική αγορά και για την τροποποίηση της οδηγίας 84/450/ΕΟΚ, του Συμβουλίου, των οδηγιών 97/7/ΕΚ, 98/27/ΕΚ και 2002/65/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2006/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου («οδηγία για τις αθέμιτες εμπορικές

πρακτικές»)¹¹ αλλά χωρίς να παρέχεται συμβατική επανόρθωση, είναι αναγκαίο να θεσπιστεί στην παρούσα οδηγία η συμβατική πρόβλεψη της απαλλαγής του καταναλωτή από κάθε είδους αντιπαροχή για αυτήν την παροχή μη παραγγελλθέντων.

- (62) Η οδηγία 2002/58/EK ρυθμίζει ήδη τις αυτόκλητες επικοινωνίες και προβλέπει υψηλό επίπεδο προστασίας του καταναλωτή. Οι αντίστοιχες διατάξεις σχετικά με το ίδιο ζήτημα που περιέχονται στο άρθρο 10 της οδηγίας 97/7/EK πρέπει να διαγραφούν.
- (63) Η επανεξέταση της παρούσας οδηγίας κρίνεται σκόπιμη, εάν εντοπιστούν κάποιοι φραγμοί στην εσωτερική αγορά. Η επανεξέταση μπορεί να οδηγήσει στην υποβολή πρότασης της Επιτροπής για τροποποίηση της παρούσας οδηγίας, η οποία μπορεί να περιλαμβάνει τροποποιήσεις άλλων νομοθετικών πράξεων για την προστασία των καταναλωτών που να αντικατοπτρίζουν τη δέσμευση της Επιτροπής στο πλαίσιο της στρατηγικής για την πολιτική καταναλωτών να επανεξετάσει το ισχύον κεκτημένο ώστε να επιτευχθεί υψηλό, κοινό επίπεδο προστασίας των καταναλωτών.
- (64) Οι οδηγίες 85/577/ΕΟΚ, 93/13/ΕΟΚ και 97/7/EK και η οδηγία 1999/44/EK πρέπει να καταργηθούν.
- (65) Καθώς οι στόχοι της παρούσας οδηγίας δεν μπορούν να επιτευχθούν επαρκώς από τα κράτη μέλη και μπορούν, συνεπώς, να επιτευχθούν καλύτερα σε κοινοτικό επίπεδο, η Κοινότητα μπορεί να εγκρίνει μέτρα, σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας, όπως καθορίζεται στο άρθρο 5 της Συνθήκης. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, όπως ορίζεται στο εν λόγω άρθρο, η παρούσα οδηγία δεν υπερβαίνει τα αναγκαία όρια για την εξάλειψη των εμποδίων της εσωτερικής αγοράς και την επίτευξη υψηλού, κοινού επιπέδου προστασίας των καταναλωτών.
- (66) Η παρούσα οδηγία σέβεται τα θεμελιώδη δικαιώματα και τις αρχές που αναγνωρίζονται, ιδίως, στο Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ:

Κεφάλαιο I

Αντικείμενο, ορισμοί και πεδίο εφαρμογής

Άρθρο 1 *Αντικείμενο*

Σκοπός της παρούσας οδηγίας είναι να συμβάλει στην ομαλή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς και στην επίτευξη υψηλού επιπέδου προστασίας των καταναλωτών με την προσέγγιση ορισμένων πτυχών των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών για τις συμβάσεις μεταξύ καταναλωτών και εμπόρων.

¹¹ ΕΕ L 149 της 11.6.2005, σ. 22

Άρθρο 2
Ορισμοί

Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, νοούνται ως:

- 1) «καταναλωτής»: κάθε φυσικό πρόσωπο, το οποίο όσον αφορά τις συμβάσεις που καλύπτει η παρούσα οδηγία, ενεργεί για σκοπούς οι οποίοι είναι άσχετοι με τις εμπορικές, επιχειρηματικές, βιοτεχνικές δραστηριότητές του ή το επάγγελμά του·
- 2) «έμπορος»: κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, το οποίο όσον αφορά τις συμβάσεις που καλύπτει η παρούσα οδηγία, ενεργεί για σκοπούς οι οποίοι σχετίζονται με τις εμπορικές, επιχειρηματικές, βιοτεχνικές δραστηριότητές του ή το επάγγελμά του και κάθε πρόσωπο το οποίο ενεργεί εξ ονόματος ή για λογαριασμό του εμπόρου·
- 3) «σύμβαση πώλησης»: κάθε σύμβαση για την πώληση εμπορευμάτων από τον έμπορο στον καταναλωτή, συμπεριλαμβανομένων των συμβάσεων μεικτού σκοπού, που έχουν ως αντικείμενο τόσο την παροχή εμπορευμάτων όσο και υπηρεσιών·
- 4) «εμπόρευμα»: κάθε υλικό κινητό αντικείμενο πλην:
 - α) εμπορευμάτων που πωλούνται στα πλαίσια αναγκαστικής εκτέλεσης ή με άλλο τρόπο από δικαστική αρχή,
 - β) νερού και φυσικού αερίου όταν δεν είναι συσκευασμένα προς πώληση σε περιορισμένο όγκο ή καθορισμένη ποσότητα,
 - γ) ηλεκτρικής ενέργειας·
- 5) «σύμβαση παροχής υπηρεσιών»: κάθε σύμβαση πλην σύμβασης πώλησης με την οποία παρέχεται υπηρεσία από τον έμπορο στον καταναλωτή·
- 6) «εξ αποστάσεως σύμβαση»: κάθε σύμβαση πώλησης ή παροχής υπηρεσιών για τη σύναψη της οποίας ο έμπορος προβαίνει σε αποκλειστική χρήση ενός ή περισσότερων μέσων επικοινωνίας εξ αποστάσεως·
- 7) «μέσο επικοινωνίας εξ αποστάσεως»: κάθε μέσο το οποίο μπορεί να χρησιμοποιηθεί, χωρίς την αυτοπρόσωπη και ταυτόχρονη παρουσία του προμηθευτή και του καταναλωτή, για τη σύναψη σύμβασης μεταξύ τους·
- 8) «σύμβαση εκτός εμπορικού καταστήματος»:
 - α) κάθε σύμβαση πώλησης ή παροχής υπηρεσιών που συνάπτεται εκτός εμπορικού καταστήματος με ταυτόχρονη φυσική παρουσία του εμπόρου και του καταναλωτή ή κάθε σύμβαση πώλησης ή παροχής υπηρεσιών για την οποία έγινε προσφορά από τον καταναλωτή κάτω από τις ίδιες συνθήκες ή

- β) κάθε σύμβαση πώλησης ή παροχής υπηρεσιών που συνάπτεται σε εμπορικό κατάστημα, αλλά η διαπραγμάτευσή της έγινε εκτός εμπορικού καταστήματος με την ταυτόχρονη φυσική παρουσία του εμπόρου και του καταναλωτή·
- 9) «εμπορικό κατάστημα»:
- α) κάθε ακίνητος ή κινητός χώρος λιανικής πώλησης, συμπεριλαμβανομένων των εποχιακών χώρων λιανικής πώλησης, όπου ο έμπορος πραγματοποιεί τη δραστηριότητά του σε μόνιμη βάση ή
- β) πάγκοι σε λαϊκές και περίπτερα σε εκθέσεις όπου ο έμπορος πραγματοποιεί τη δραστηριότητά του σε τακτική ή προσωρινή βάση·
- 10) «σταθερό εναπόθεμα»: κάθε μέσο που επιτρέπει στον καταναλωτή ή στον έμπορο να αποθηκεύει πληροφορίες που απευθύνονται προσωπικά σε αυτόν κατά τρόπο προσπελάσιμο για μελλοντική αναδρομή επί χρονικό διάστημα επαρκές για τους σκοπούς που εξυπηρετούν οι πληροφορίες και το οποίο επιτρέπει την ακριβή αναπαραγωγή των αποθηκευμένων πληροφοριών·
- (11) «έντυπο παραγγελίας»: μέσο που καθορίζει τις συμβατικές ρήτρες και το οποίο πρέπει να υπογραφεί από τον καταναλωτή με σκοπό τη σύναψη μιας σύμβασης εκτός εμπορικού καταστήματος·
- (12) «προϊόν»: κάθε εμπόρευμα ή υπηρεσία, συμπεριλαμβανομένης της ακίνητης περιουσίας, των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων·
- (13) «χρηματοοικονομική υπηρεσία»: κάθε υπηρεσία τραπεζικής, πιστωτικής, ασφαλιστικής ή επενδυτικής φύσης ή σχετική με ατομικές συντάξεις ή με πληρωμές·
- (14) «επαγγελματική ευσυνειδησία»: το μέτρο της ειδικής τεχνικής ικανότητας και μέριμνας που ευλόγως αναμένεται να επιδεικνύει ένας έμπορος προς τους καταναλωτές, κατ' αναλογία προς την έντιμη πρακτική της αγοράς και/ή τη γενική αρχή της καλής πίστης στον τομέα δραστηριότητας του εμπόρου·
- (15) «πλειστηριασμός»: μέθοδος πώλησης κατά την οποία εμπορεύματα ή υπηρεσίες προσφέρονται από τον έμπορο μέσω ανταγωνιστικής διαδικασίας προσφορών η οποία μπορεί να περιλαμβάνει τη χρήση μέσων επικοινωνίας εξ αποστάσεως και όπου ο πλειοδότης δεσμεύεται να αγοράσει τα εμπορεύματα ή τις υπηρεσίες. Συναλλαγή που συνάπτεται με βάση μια προσφορά σταθερής τιμής, παρά την επιλογή που δίνεται στον καταναλωτή να την συνάψει μέσω διαδικασίας υποβολής προσφορών δεν είναι πλειστηριασμός·
- (16) «δημόσιος πλειστηριασμός»: μέθοδος πώλησης κατά την οποία τα εμπορεύματα προσφέρονται από τον έμπορο σε καταναλωτές οι οποίοι συμμετέχουν ή έχουν τη δυνατότητα να συμμετέχουν στον πλειστηριασμό οι ίδιοι, μέσω ανταγωνιστικής διαδικασίας προσφορών που διεξάγεται από έναν εκπλειστηριαστή και όπου ο πλειοδότης δεσμεύεται να αγοράσει τα εμπορεύματα·

- (17) «παραγωγός»: ο κατασκευαστής των εμπορευμάτων, ο εισαγωγέας των εμπορευμάτων στο έδαφος της Κοινότητας ή κάθε πρόσωπο που παρουσιάζεται ως παραγωγός, θέτοντας επί του εμπορεύματος το όνομά του, το σήμα του ή άλλο διακριτικό σημείο·
- (18) «εμπορική εγγύηση»: κάθε ανάληψη υποχρέωσης εκ μέρους του εμπόρου ή του παραγωγού (ο «εγγυητής») προς τον καταναλωτή για επιστροφή του καταβληθέντος τιμήματος ή για αντικατάσταση, επισκευή ή φροντίδα καθ'οιονδήποτε τρόπο των εμπορευμάτων σε περίπτωση που αυτά δεν ικανοποιούν τις προδιαγραφές που αναφέρονται στη δήλωση της εγγύησης ή στη σχετική διαφήμιση και που είναι διαθέσιμες κατά τη στιγμή ή πριν από τη σύναψη της σύμβασης·
- (19) «μεσάζων»: ένας έμπορος που συνάπτει τη σύμβαση εξ ονόματος ή για λογαριασμό του καταναλωτή·
- (20) «δευτερεύουσα σύμβαση»: μια σύμβαση με την οποία ο καταναλωτής αποκτά εμπορεύματα ή υπηρεσίες που συνδέονται με εξ αποστάσεως σύμβαση ή με σύμβαση εκτός εμπορικού καταστήματος και αυτά τα εμπορεύματα ή οι υπηρεσίες παρέχονται από τον έμπορο ή από ένα τρίτο μέρος με βάση μια ρύθμιση μεταξύ του εν λόγω τρίτου μέρους και του εμπόρου.

Άρθρο 3
Πεδίο εφαρμογής

1. Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται, βάσει των όρων και στο βαθμό που ορίζεται στις διατάξεις της, σε συμβάσεις πώλησης και παροχής υπηρεσιών που συνάπτονται μεταξύ του εμπόρου και του καταναλωτή.
2. Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται μόνο σε χρηματοοικονομικές υπηρεσίες όσον αφορά ορισμένες συμβάσεις εκτός εμπορικού καταστήματος όπως προβλέπεται από τα άρθρα 8 έως 20, καταχρηστικές συμβατικές ρήτρες, όπως προβλέπεται στα άρθρα 30 έως 39, και γενικές διατάξεις, όπως προβλέπεται στα άρθρα 40 έως 46, σε συνδυασμό με το άρθρο 4 σχετικά με την πλήρη εναρμόνιση.
3. Μόνο τα άρθρα 30 έως 39 σχετικά με τα δικαιώματα των καταναλωτών όσον αφορά καταχρηστικές συμβατικές ρήτρες, σε συνδυασμό με το άρθρο 4 σχετικά με την πλήρη εναρμόνιση εφαρμόζονται σε συμβάσεις οι οποίες εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 94/47/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου¹² και της οδηγίας 90/314/EOK του Συμβουλίου¹³.
4. Τα άρθρα 5, 7, 9 και 11 δεν θίγουν τις διατάξεις σχετικά με τις απαιτήσεις ενημέρωσης που περιέχονται στην οδηγία 2006/123/EK του Ευρωπαϊκού

¹² ΕΕ L 280 της 29.10.1994, σ. 83.

¹³ ΕΕ L 158 της 23.6.1990, σ. 59.

Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου¹⁴ και στην οδηγία 2000/31/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου¹⁵.

Άρθρο 4 *Πλήρης εναρμόνιση*

Τα κράτη μέλη δεν μπορούν να διατηρούν ή να εισάγουν στο εθνικό τους δίκαιο διατάξεις που παρεκκλίνουν από αυτές που καθορίζονται στην παρούσα οδηγία, συμπεριλαμβανομένων περισσότερο ή λιγότερο αυστηρών διατάξεων για την εξασφάλιση διαφορετικού επιπέδου προστασίας του καταναλωτή.

Κεφάλαιο II

Πληροφορίες για τον καταναλωτή

Άρθρο 5 *Γενικές απαιτήσεις ενημέρωσης*

1. Πριν από τη σύναψη οποιασδήποτε σύμβασης πώλησης ή παροχής υπηρεσιών, ο έμπορος παρέχει στον καταναλωτή τις ακόλουθες πληροφορίες, εάν δεν είναι ήδη εμφανείς από το συγκεκριμένο πλαίσιο:
 - α) τα κύρια χαρακτηριστικά του προϊόντος, στο βαθμό που ενδείκνυται σε σχέση με το μέσο και το προϊόν·
 - β) τη γεωγραφική διεύθυνση και την ταυτότητα του εμπόρου, όπως η εμπορική επωνυμία του, και, όπου ενδείκνυται, τη γεωγραφική διεύθυνση και την ταυτότητα του εμπόρου για λογαριασμό του οποίου ενεργεί·
 - γ) την τιμή, συμπεριλαμβανομένων των φόρων, ή αν, λόγω της φύσεως του προϊόντος, η τιμή δεν μπορεί ευλόγως να καθοριστεί εκ των προτέρων, τον τρόπο με τον οποίο υπολογίζεται η τιμή και, όπου ενδείκνυται, όλες τις πρόσθετες επιβαρύνσεις αποστολής, παράδοσης ή ταχυδρομείου ή, όταν αυτές οι επιβαρύνσεις δεν μπορούν ευλόγως να υπολογιστούν εκ των προτέρων, το γεγονός ότι μπορεί να απαιτηθούν τέτοιες πρόσθετες επιβαρύνσεις·
 - δ) τις ρυθμίσεις για την πληρωμή, την παράδοση, τις επιδόσεις και την αντιμετώπιση παραπόνων, εφόσον αποκλίνουν από τις απαιτήσεις επαγγελματικής ευσυνειδησίας·
 - ε) την ύπαρξη δικαιώματος υπαναχώρησης, όπου ενδείκνυται·
 - στ) την ύπαρξη και τους όρους εξυπηρέτησης μετά την πώληση και εμπορικών εγγυήσεων, όπου ενδείκνυται·

¹⁴ EE L 376 της 27.12.2006, σ. 36

¹⁵ EE L 178 της 17.7.2000, σ. 1

- ζ) τη διάρκεια της σύμβασης, όπου ενδείκνυται, ή, εάν η σύμβαση είναι αορίστου χρόνου, τους όρους για τη λήξη της σύμβασης·
 - η) την ελάχιστη διάρκεια των υποχρεώσεων του καταναλωτή βάσει της σύμβασης, όπου ενδείκνυται·
 - θ) την ύπαρξη και τους όρους καταθέσεων ή άλλων χρηματοοικονομικών εγγυήσεων που πρέπει να καταβληθούν ή να παρασχεθούν από τον καταναλωτή κατόπιν αιτήματος του εμπόρου.
2. Στην περίπτωση δημόσιου πλειστηριασμού, οι πληροφορίες στην παράγραφο 1 στοιχείο β) ενδέχεται να αντικατασταθούν από τη γεωγραφική διεύθυνση και την ταυτότητα του εκπλειστηριαστή.
 3. Οι πληροφορίες που αναφέρονται στην παράγραφο 1 αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα της σύμβασης πώλησης ή παροχής υπηρεσιών.

Άρθρο 6
Μη παροχή ενημέρωσης

1. Εάν ο έμπορος δεν έχει συμμορφωθεί με τις απαιτήσεις ενημέρωσης σχετικά με πρόσθετες επιβαρύνσεις όπως αναφέρεται στο άρθρο 5 παράγραφος 1 στοιχείο γ), ο καταναλωτής δεν πληρώνει τις εν λόγω πρόσθετες επιβαρύνσεις.
2. Με την επιφύλαξη των άρθρων 7 παράγραφος 2, 13 και 42, οι συνέπειες τυχόν παράβασης του άρθρου 5 καθορίζονται σύμφωνα με το εφαρμοστέο εθνικό δίκαιο. Τα κράτη μέλη προβλέπουν στην εθνική τους νομοθεσία αποτελεσματικά μέσα έννομης προστασίας στο πλαίσιο του δικαίου των συμβάσεων για τυχόν παράβαση του άρθρου 5.

Άρθρο 7
Ειδικές απαιτήσεις ενημέρωσης για μεσάζοντες

3. Πριν από τη σύναψη της σύμβασης, ο μεσάζων γνωστοποιεί στον καταναλωτή ότι ενεργεί εξ ονόματος ή για λογαριασμό κάποιου άλλου καταναλωτή και ότι η σύμβαση που συνάπτεται δεν θεωρείται ως σύμβαση μεταξύ του καταναλωτή και του εμπόρου, αλλά μάλλον ως σύμβαση μεταξύ δύο καταναλωτών και, για το λόγο αυτό, δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας.
1. Ο μεσάζων, ο οποίος δεν ικανοποιεί την υποχρέωση δυνάμει της παραγράφου 1, κρίνεται ότι έχει συνάψει τη σύμβαση για λογαριασμό του.
4. Το παρόν άρθρο δεν εφαρμόζεται σε δημόσιους πλειστηριασμούς.

Κεφάλαιο III

Ενημέρωση του καταναλωτή και δικαίωμα υπαναχώρησης για εξ αποστάσεως συμβάσεις και συμβάσεις εκτός εμπορικού καταστήματος

Άρθρο 8 Πεδίο εφαρμογής

Το παρόν κεφάλαιο εφαρμόζεται σε εξ αποστάσεως συμβάσεις και συμβάσεις εκτός εμπορικού καταστήματος.

Άρθρο 9 Απαιτήσεις ενημέρωσης για συμβάσεις εξ αποστάσεως και συμβάσεις εκτός εμπορικού καταστήματος

Όσον αφορά τις συμβάσεις εξ αποστάσεως ή τις συμβάσεις εκτός εμπορικού καταστήματος, ο έμπορος παρέχει τις ακόλουθες πληροφορίες, οι οποίες αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα της σύμβασης:

- α) τις πληροφορίες που αναφέρονται στα άρθρα 5 και 7 και, κατά παρέκκλιση από το άρθρο 5 παράγραφος 1 στοιχείο δ), τις ρυθμίσεις για την πληρωμή, την παράδοση και τις επιδόσεις σε όλες τις περιπτώσεις·
- β) όταν εφαρμόζεται το δικαίωμα υπαναχώρησης, τους όρους και τις διαδικασίες για την άσκηση του δικαιώματος αυτού σύμφωνα με το παράρτημα I·
- γ) εάν διαφέρει από τη γεωγραφική του διεύθυνση, τη γεωγραφική διεύθυνση της εμπορικής έδρας του εμπόρου (και, όπου ενδείκνυται, τη διεύθυνση του εμπόρου για λογαριασμό του οποίου ενεργεί), όπου ο καταναλωτής μπορεί να απευθύνει τυχόν παράπονά του·
- δ) την ύπαρξη κωδίκων δεοντολογίας και τον τρόπο με τον οποίο μπορούν να αποκτηθούν, όπου ενδείκνυται·
- ε) τη δυνατότητα να προσφύγει σε φιλική διευθέτηση της διαφοράς, όπου ενδείκνυται·
- στ) ότι η σύμβαση θα συναφθεί με έμπορο και, συνεπώς, ότι ο καταναλωτής θα επωφεληθεί από την προστασία που παρέχεται από την παρούσα οδηγία.

Άρθρο 10 Τυπικές απαιτήσεις για συμβάσεις εκτός εμπορικού καταστήματος

1. Όσον αφορά τις συμβάσεις εκτός εμπορικού καταστήματος, οι πληροφορίες που προβλέπονται στο άρθρο 9 παρέχονται στο έντυπο παραγγελίας σε απλή και κατανοητή γλώσσα και είναι ευανάγνωστες. Το έντυπο παραγγελίας περιλαμβάνει το τυποποιημένο έντυπο υπαναχώρησης που ορίζεται στο παράρτημα I(B).

2. Μια σύμβαση εκτός εμπορικού καταστήματος είναι έγκυρη, μόνον εάν ο καταναλωτής υπογράψει έντυπο παραγγελίας και, στις περιπτώσεις κατά τις οποίες το έντυπο παραγγελίας δεν είναι σε χαρτί, λαμβάνει αντίτυπο του εντύπου παραγγελίας σε άλλο σταθερό εναπόθεμα.
3. Τα κράτη μέλη δεν επιβάλλουν καμία τυπική απαίτηση πέραν εκείνων που προβλέπονται στις παραγράφους 1 και 2.

Άρθρο 11

Τυπικές απαιτήσεις για συμβάσεις εξ αποστάσεως

1. Όσον αφορά τις εξ αποστάσεως συμβάσεις, οι πληροφορίες που προβλέπονται στο άρθρο 9 στοιχείο α) δίνονται ή καθίστανται διαθέσιμες στον καταναλωτή πριν από τη σύναψη της σύμβασης σε απλή και κατανοητή γλώσσα και κατά τρόπο που να είναι ευανάγνωστες καθώς και με τρόπο κατάλληλο για το μέσο της επικοινωνίας εξ αποστάσεως που χρησιμοποιείται.
2. Εάν ο έμπορος προβεί σε τηλεφωνική κλήση προς τον καταναλωτή με σκοπό τη σύναψη εξ αποστάσεως σύμβασης, πρέπει να δηλώσει την ταυτότητά του και την εμπορική φύση της επικοινωνίας στην αρχή της συνομιλίας με τον καταναλωτή.
3. Εάν η σύμβαση συνάπτεται με μέσο το οποίο παρέχει περιορισμένο χώρο ή χρόνο για την απεικόνιση των πληροφοριών, ο έμπορος παρέχει τουλάχιστον τις πληροφορίες σχετικά με τα κύρια χαρακτηριστικά του προϊόντος και τη συνολική τιμή όπως αναφέρεται στα άρθρα 5 παράγραφος 1 στοιχεία α) και γ) σχετικά με το εν λόγω συγκεκριμένο μέσο πριν από τη σύναψη αυτής της σύμβασης. Οι λοιπές πληροφορίες που αναφέρονται στα άρθρα 5 και 7 παρέχονται από τον έμπορο στον καταναλωτή κατά κατάλληλο τρόπο σύμφωνα με την παράγραφο 1.
4. Ο καταναλωτής λαμβάνει επιβεβαίωση του συνόλου των πληροφοριών που αναφέρονται στο άρθρο 9 στοιχεία α) έως στ), σε σταθερό εναπόθεμα, σε εύλογο χρονικό διάστημα μετά τη σύναψη κάθε εξ αποστάσεως σύμβασης και το αργότερο κατά τη στιγμή της παράδοσης των προϊόντων ή όταν έχει αρχίσει η εκτέλεση της υπηρεσίας, εκτός εάν οι πληροφορίες έχουν δοθεί στον καταναλωτή πριν από τη σύναψη οποιασδήποτε εξ αποστάσεως σύμβασης σε σταθερό εναπόθεμα.
5. Τα κράτη μέλη δεν επιβάλλουν καμία τυπική απαίτηση πέραν εκείνων που προβλέπονται στις παραγράφους 1 έως 4.

Άρθρο 12

Διάρκεια και αφετηρία της περιόδου υπαναχώρησης

1. Ο καταναλωτής διαθέτει προθεσμία δεκατεσσάρων ημερολογιακών ημερών για να υπαναχωρήσει από την εξ αποστάσεως σύμβαση ή τη σύμβαση εκτός εμπορικού καταστήματος χωρίς να αναφέρει τους λόγους.
2. Στην περίπτωση σύμβασης εκτός εμπορικού καταστήματος, η προθεσμία υπαναχώρησης αρχίζει από την ημέρα κατά την οποία ο καταναλωτής υπογράφει το έντυπο παραγγελίας ή, σε περιπτώσεις όπου το έγγραφο παραγγελίας δεν είναι σε

χαρτί, όταν ο καταναλωτής λαμβάνει το αντίγραφο του εντύπου παραγγελίας σε σταθερό εναπόθεμα.

Στην περίπτωση εξ αποστάσεως σύμβασης για την πώληση εμπορευμάτων, η προθεσμία υπαναχώρησης αρχίζει από την ημέρα κατά την οποία ο καταναλωτής ή ένα τρίτο μέρος το οποίο υποδεικνύεται από αυτόν, διαφορετικό από το μεταφορέα, και αποκτά την κατοχή καθενός από τα προϊόντα που παραγγέλθηκαν.

Στην περίπτωση εξ αποστάσεως σύμβασης για την παροχή υπηρεσιών, η προθεσμία υπαναχώρησης αρχίζει από την ημέρα της σύναψης της σύμβασης.

3. Η προθεσμία που αναφέρεται στην παράγραφο 1 ικανοποιείται, εάν η ανακοίνωση σχετικά με την άσκηση του δικαιώματος υπαναχώρησης αποστέλλεται από τον καταναλωτή πριν από το τέλος της εν λόγω προθεσμίας.
4. Τα κράτη μέλη δεν απαγορεύουν στα συμβαλλόμενα μέρη να εκτελέσουν τις υποχρεώσεις του βάσει της σύμβασης κατά τη διάρκεια της περιόδου υπαναχώρησης.

Άρθρο 13

Παράλειψη ενημέρωσης σχετικά με το δικαίωμα υπαναχώρησης

Εάν ο έμπορος δεν έχει παράσχει στον καταναλωτή τις πληροφορίες σχετικά με το δικαίωμα υπαναχώρησης κατά παράβαση των άρθρων 9 στοιχείο β), 10 παράγραφος 1 και 11 παράγραφος 4, η προθεσμία υπαναχώρησης λήγει τρεις μήνες αφότου ο έμπορος έχει πλήρως εκτελέσει τις λοιπές συμβατικές υποχρεώσεις του.

Άρθρο 14

Άσκηση δικαιώματος υπαναχώρησης

1. Ο καταναλωτής ενημερώνει τον έμπορο για την απόφασή του να υπαναχωρήσει σε σταθερό εναπόθεμα είτε σε δήλωση που απευθύνεται στον έμπορο συνταγμένη με δικά του λόγια είτε χρησιμοποιώντας το τυποποιημένο έντυπο υπαναχώρησης όπως ορίζεται στο παράρτημα I(B).

Τα κράτη μέλη δεν προβλέπουν τυχόν άλλες τυπικές απαιτήσεις που να είναι εφαρμοστέες στο εν λόγω τυποποιημένο έντυπο υπαναχώρησης.

2. Όσον αφορά συμβάσεις εξ αποστάσεως που συνάπτονται στο διαδίκτυο, ο έμπορος μπορεί, επιπλέον των δυνατοτήτων που αναφέρονται στην παράγραφο 1, να παράσχει την επιλογή στον καταναλωτή να συμπληρώσει και να υποβάλει ηλεκτρονικά το τυποποιημένο έντυπο υπαναχώρησης που βρίσκεται στο δικτυακό τόπο του εμπόρου. Στην περίπτωση αυτή, ο έμπορος κοινοποιεί στον καταναλωτή επιβεβαίωση παραλαβής αυτής της υπαναχώρησης με ηλεκτρονικό μήνυμα αμελλητί.

Άρθρο 15
Αποτελέσματα της υπαναχώρησης

Η άσκηση του δικαιώματος υπαναχώρησης τερματίζει τις υποχρεώσεις των συμβαλλόμενων μερών:

- α) να εκτελέσουν την εξ αποστάσεως σύμβαση ή τη σύμβαση εκτός εμπορικού καταστήματος ή
- β) να συνάψουν σύμβαση εκτός εμπορικού καταστήματος σε περιπτώσεις που υποβλήθηκε προσφορά από τον καταναλωτή.

Άρθρο 16
Υποχρεώσεις του εμπόρου σε περίπτωση υπαναχώρησης

1. Ο έμπορος επιστρέφει κάθε πληρωμή που έλαβε από τον καταναλωτή εντός τριάντα ημερών από την ημέρα κατά την οποία λαμβάνει την ανακοίνωση της υπαναχώρησης.
2. Όσον αφορά τις συμβάσεις πώλησης, ο έμπορος μπορεί να παρακρατήσει την επιστροφή μέχρι να λάβει ή να συλλέξει τα εμπορεύματα ή ο καταναλωτής να παράσχει αποδείξεις ότι επέστρεψε τα εμπορεύματα, ανάλογα με το ποια ημερομηνία είναι προγενέστερη.

Άρθρο 17
Υποχρεώσεις του καταναλωτή σε περίπτωση υπαναχώρησης

1. Όσον αφορά τις συμβάσεις πώλησης για τις οποίες η κατοχή των εμπορευμάτων έχει μεταβιβαστεί στον καταναλωτή ή, κατόπιν αιτήματός του, σε τρίτο μέρος πριν από τη λήξη της περιόδου υπαναχώρησης ο καταναλωτής επιστρέφει τα εμπορεύματα ή τα μεταβιβάζει στον έμπορο ή σε άτομο εξουσιοδοτημένο από τον έμπορο να τα παραλάβει εντός δεκατεσσάρων ημερών από την ημέρα κατά την οποία ανακοινώνει την υπαναχώρησή του στον έμπορο, εκτός και αν ο έμπορος έχει προσφερθεί να παραλάβει τα εμπορεύματα ο ίδιος.

Ο καταναλωτής επιβαρύνεται μόνο με το άμεσο κόστος επιστροφής των εμπορευμάτων, εκτός εάν ο έμπορος έχει συμφωνήσει να επιβαρυνθεί ο ίδιος με το εν λόγω κόστος.

2. Ο καταναλωτής ευθύνεται για τυχόν μείωση της αξίας των εμπορευμάτων ως αποτέλεσμα της διακίνησης πλην εκείνης που είναι αναγκαία για την αναγνώριση της φύσης και της λειτουργίας των εμπορευμάτων. Δεν ευθύνεται για τη μείωση της αξίας όταν ο έμπορος δεν έχει παράσχει κοινοποίηση του δικαιώματος υπαναχώρησης σύμφωνα με το άρθρο 9 στοιχείο β). Όσον αφορά τις συμβάσεις παροχής υπηρεσιών που υπόκεινται στο δικαίωμα υπαναχώρησης, ο καταναλωτής δεν επιβαρύνεται με το κόστος για τις υπηρεσίες που εκτελέστηκαν, εν μέρει ή εν όλω, κατά τη διάρκεια της περιόδου υπαναχώρησης.

Άρθρο 18

Συνέπειες της άσκησης του δικαιώματος υπαναχώρησης σε δευτερεύουσες συμβάσεις

1. Με την επιφύλαξη του άρθρου 15 της οδηγίας 2008/48/EK, εάν ο καταναλωτής ασκήσει το δικαίωμά του υπαναχώρησης από εξ αποστάσεως σύμβαση ή σύμβαση εκτός εμπορικού καταστήματος σύμφωνα με τα άρθρα 12 έως 17, τυχόν δευτερεύουσες συμβάσεις λήγουν αυτομάτως χωρίς κανένα κόστος για τον καταναλωτή.
2. Τα κράτη μέλη ορίζουν λεπτομερείς κανόνες για την καταγγελία αυτών των συμβάσεων.

Άρθρο 19

Εξαιρέσεις από το δικαίωμα υπαναχώρησης

1. Αναφορικά με τις εξ αποστάσεως συμβάσεις, το δικαίωμα υπαναχώρησης δεν εφαρμόζεται όσον αφορά τα ακόλουθα:
 - α) παροχή υπηρεσιών η εκτέλεση των οποίων έχει αρχίσει, με την προηγούμενη ρητή συγκατάθεση του καταναλωτή, πριν από το τέλος της δεκατετραήμερης περιόδου που αναφέρεται στο άρθρο 12·
 - β) προμήθεια των εμπορευμάτων ή παροχή των υπηρεσιών η τιμή των οποίων εξαρτάται από διακυμάνσεις της χρηματαγοράς τις οποίες δεν είναι δυνατόν να ελέγξει ο έμπορος·
 - γ) προμήθεια εμπορευμάτων που κατασκευάζονται σύμφωνα με τις προδιαγραφές του καταναλωτή ή σαφώς εξατομικευμένων, ή τα οποία μπορούν να αλλοιωθούν ή λήγουν σύντομα·
 - δ) προμήθεια οίνου, η τιμή του οποίου έχει συμφωνηθεί κατά τη στιγμή της σύναψης της σύμβασης πώλησης, η παράδοση του οποίου μπορεί όμως να πραγματοποιηθεί μόνο μετά το χρονικό όριο που αναφέρεται στο άρθρο 22 παράγραφος 1 και η πραγματική τιμή του οποίου εξαρτάται από διακυμάνσεις στην αγορά, τις οποίες δεν είναι δυνατόν να ελέγξει ο έμπορος·
 - ε) προμήθεια οπτικοακουστικών εγγραφών, δίσκων και λογισμικού που έχουν αποσφραγιστεί από τον καταναλωτή·
 - στ) προμήθεια εφημερίδων και παντός είδους περιοδικών·
 - ζ) υπηρεσίες στοιχημάτων και λαχείων·
 - η) συμβάσεις που συνήφθησαν σε πλειστηριασμό.
2. Αναφορικά με τις συμβάσεις εκτός εμπορικού καταστήματος, το δικαίωμα υπαναχώρησης δεν εφαρμόζεται όσον αφορά τα ακόλουθα:
 - α) συμβάσεις για την προμήθεια τροφίμων, ποτών ή άλλων εμπορευμάτων που προορίζονται για τρέχουσα κατανάλωση στο πλαίσιο του νοικοκυριού,

επιλεγμένα εκ των προτέρων από τον καταναλωτή μέσω επικοινωνίας εξ αποστάσεως και τα οποία παραδίδονται στο σπίτι, την κατοικία ή το χώρο εργασίας του καταναλωτή από τον έμπορο που συνήθως πωλεί αυτά τα προϊόντα στο δικό του εμπορικό κατάστημα·

- β) συμβάσεις για τις οποίες ο καταναλωτής, προκειμένου να ανταποκριθεί σε μια άμεση επείγουσα κατάσταση έχει ζητήσει την άμεση εκτέλεση της σύμβασης από τον έμπορο· εάν, στην περίπτωση αυτή, ο έμπορος παρέχει ή πωλεί πρόσθετες υπηρεσίες ή εμπορεύματα διαφορετικά από εκείνα που είναι αυστηρώς αναγκαία για να ικανοποιηθεί η άμεση επείγουσα ανάγκη του καταναλωτή, το δικαίωμα υπαναχώρησης εφαρμόζεται σε αυτές τις πρόσθετες υπηρεσίες ή εμπορεύματα·
 - γ) συμβάσεις για τις οποίες ο καταναλωτής έχει ζητήσει ειδικά από τον έμπορο, μέσω επικοινωνίας εξ αποστάσεως, να επισκεφθεί την κατοικία του με σκοπό την επιδιόρθωση ή την εκτέλεση έργων συντήρησης στην ιδιοκτησία του· εάν, στην περίπτωση αυτή, ο έμπορος παρέχει υπηρεσίες επιπλέον εκείνων που ζητήθηκαν συγκεκριμένα από τον καταναλωτή ή εμπορεύματα διαφορετικά από τα ανταλλακτικά που χρησιμοποιήθηκαν υποχρεωτικά κατά την εκτέλεση εργασιών συντήρησης ή κατά την επιδιόρθωση, το δικαίωμα υπαναχώρησης εφαρμόζεται στις εν λόγω πρόσθετες υπηρεσίες ή εμπορεύματα·
3. Τα συμβαλλόμενα μέρη μπορεί να συμφωνήσουν να μην εφαρμόσουν τις παραγράφους 1 και 2.

Άρθρο 20

Εξαιρούμενες συμβάσεις εξ αποστάσεως και συμβάσεις εκτός εμπορικού καταστήματος

1. Τα άρθρα 8 έως 19 δεν εφαρμόζονται σε εξ αποστάσεως συμβάσεις ή συμβάσεις εκτός εμπορικού καταστήματος·
- α) για την πώληση ακίνητης περιουσίας ή συνδεδεμένες με άλλα δικαιώματα ακίνητης περιουσίας, πλην συμβάσεων ενοικίασης και εργασιών σχετικά με την ακίνητη περιουσία·
 - β) που συνάπτονται μέσω αυτόματων διανεμητών ή εμπορικών καταστημάτων αυτόματης πώλησης·
 - γ) που συνάπτονται με φορείς τηλεπικοινωνιών λόγω χρησιμοποίησης των δημόσιων τηλεφωνικών θαλάμων·
 - δ) για την παροχή τροφίμων ή ποτών από έμπορο ο οποίος τα διανέμει συχνά και τακτικά στην περιοχή γύρω από το εμπορικό του κατάστημα·
2. Τα άρθρα 8 έως 19 δεν εφαρμόζονται σε συμβάσεις εκτός εμπορικού καταστήματος που συνδέονται με:
- α) ασφάλειες·

- β) χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες η τιμή των οποίων εξαρτάται από διακυμάνσεις της χρηματαγοράς τις οποίες δεν είναι δυνατόν να ελέγξει ο έμπορος, οι οποίες μπορούν να συμβούν κατά τη διάρκεια της περιόδου υπαναχώρησης, όπως ορίζεται στο άρθρο 6 παράγραφος 2 στοιχείο α) της οδηγίας 2002/65/ΕΚ¹⁶ και
- γ) δάνεια που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 2008/48/ΕΚ.
3. Τα άρθρα 8 έως 19 δεν εφαρμόζονται σε εξ αποστάσεως συμβάσεις για την παροχή στέγασης, μεταφοράς, υπηρεσιών ενοικίασης αυτοκινήτων, εστίασης ή υπηρεσιών αναψυχής όσον αφορά συμβάσεις που προβλέπουν συγκεκριμένη ημερομηνία ή περίοδο εκτέλεσης.

Κεφάλαιο IV

Άλλα ειδικά δικαιώματα του καταναλωτή ως προς τις συμβάσεις πώλησης

Άρθρο 21 Πεδίο εφαρμογής

1. Το παρόν κεφάλαιο εφαρμόζεται στις συμβάσεις πώλησης. Με την επιφύλαξη του άρθρου 24 παράγραφος 5, στο πλαίσιο του οποίου η σύμβαση είναι μεικτής φύσεως, έχοντας ως αντικείμενο τόσο εμπορεύματα όσο και υπηρεσίες, το παρόν κεφάλαιο εφαρμόζεται μόνο στα εμπορεύματα.
2. Το παρόν κεφάλαιο εφαρμόζεται επίσης σε συμβάσεις για την παροχή εμπορευμάτων που θα κατασκευαστούν ή παραχθούν.
3. Το παρόν κεφάλαιο δεν εφαρμόζεται στα ανταλλακτικά που αντικαθίστανται από τον έμπορο όταν έχει αποκαταστήσει την έλλειψη συμμόρφωσης των εμπορευμάτων με επισκευή βάσει του άρθρου 26.
4. Τα κράτη μέλη μπορούν να αποφασίσουν να μην εφαρμόσουν το κεφάλαιο αυτό στην πώληση μεταχειρισμένων εμπορευμάτων σε δημόσιους πλειστηριασμούς.

Άρθρο 22 Παράδοση

1. Εκτός εάν τα συμβαλλόμενα μέρη έχουν αποφασίσει διαφορετικά, ο έμπορος παραδίδει τα εμπορεύματα με τη μεταβίβαση της κατοχής των εμπορευμάτων στον καταναλωτή ή σε τρίτο μέρος, διαφορετικό από το μεταφορέα, το οποίο υποδεικνύεται από τον καταναλωτή, εντός τριάντα ημερών το αργότερο από την ημέρα της σύναψης της σύμβασης.

¹⁶ ΕΕ L 271 της 09.10.2002, σ. 16

2. Όταν ο έμπορος δεν ικανοποιεί τις υποχρεώσεις του για την παράδοση, ο καταναλωτής δικαιούται την επιστροφή τυχόν ποσών που πληρώθηκαν εντός επτά ημερών από την ημερομηνία παράδοσης που προβλέπεται στην παράγραφο 1.

Άρθρο 23

Μετάθεση του κινδύνου

1. Ο κίνδυνος απώλειας ή βλάβης των εμπορευμάτων μετατίθεται στον καταναλωτή, όταν αυτός ή κάποιο τρίτο μέρος, διαφορετικό από το μεταφορέα, το οποίο υποδεικνύεται από τον καταναλωτή, έχει αποκτήσει την κατοχή των εμπορευμάτων.
2. Ο κίνδυνος που αναφέρεται στην παράγραφο 1 μετατίθεται στον καταναλωτή κατά τη στιγμή της παράδοσης, όπως συμφωνήθηκε από τα συμβαλλόμενα μέρη, εάν ο καταναλωτής ή ένα τρίτο μέρος, διαφορετικό από το μεταφορέα, το οποίο υποδεικνύεται από τον καταναλωτή, δεν προέβη στις εύλογες ενέργειες για την απόκτηση της κατοχής των εμπορευμάτων.

Άρθρο 24

Συμμόρφωση με τους όρους της σύμβασης

1. Ο έμπορος παραδίδει τα εμπορεύματα σύμφωνα με τη σύμβαση πώλησης.
2. Τα παραδιδόμενα προϊόντα θεωρείται ότι είναι σύμφωνα με τη σύμβαση, εάν ικανοποιούν τις ακόλουθες προϋποθέσεις:
 - α) συμμορφώνονται με την περιγραφή που έχει γίνει από τον έμπορο και έχουν τις ιδιότητες των εμπορευμάτων που ο έμπορος είχε παρουσιάσει στον καταναλωτή ως δείγμα ή υπόδειγμα·
 - β) είναι κατάλληλα για κάθε ειδική χρήση την οποία επιζητεί ο καταναλωτής και την οποία γνωστοποίησε στον έμπορο κατά τη στιγμή της σύναψης της σύμβασης και την οποία ο έμπορος αποδέχθηκε·
 - γ) είναι κατάλληλα για τους σκοπούς για τους οποίους χρησιμοποιούνται κατά κανόνα εμπορεύματα του ίδιου τύπου ή
 - δ) έχουν τη συνήθη ποιότητα και επιδόσεις εμπορεύματος του ίδιου τύπου τις οποίες μπορεί ευλόγως να αναμένει ο καταναλωτής, λαμβάνοντας υπόψη τη φύση των εμπορευμάτων και τις δημόσιες δηλώσεις του εμπόρου, του παραγωγού ή του αντιπροσώπου του για τα συγκεκριμένα χαρακτηριστικά των εμπορευμάτων, ιδίως στο πλαίσιο της διαφήμισης ή της επισήμανσης.
3. Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, δεν υφίσταται έλλειψη συμμόρφωσης προς τους όρους της σύμβασης, εάν, κατά τη στιγμή της σύναψης της σύμβασης, ο καταναλωτής γνώριζε ή δεν μπορούσε ευλόγως να αγνοεί την έλλειψη της συμμόρφωσης ή, εάν η έλλειψη συμμόρφωσης οφείλεται σε υλικά που προμηθεύει ο καταναλωτής.

4. Ο έμπορος δεν δεσμεύεται από δημόσιες δηλώσεις, όπως αναφέρεται στην παράγραφο 2 στοιχείο δ), εάν αποδείξει ότι υφίστατο μία από τις ακόλουθες καταστάσεις:
 - α) δεν γνώριζε και δεν μπορούσε ευλόγως να γνωρίζει τη σχετική δήλωση·
 - β) κατά τη στιγμή της σύναψης της σύμβασης η σχετική δήλωση είχε διορθωθεί·
 - γ) η απόφαση για την αγορά των προϊόντων δεν μπορούσε να επηρεαστεί από τη δήλωση.

5. Η έλλειψη συμμόρφωσης που απορρέει από την κακή εγκατάσταση των εμπορευμάτων εξομοιούται με την έλλειψη συμμόρφωσης των εμπορευμάτων, όταν η εγκατάσταση αποτελεί μέρος της σύμβασης πώλησης και τα εμπορεύματα εγκαταστάθηκαν από τον έμπορο ή με ευθύνη του. Το ίδιο ισχύει εξίσου εάν τα εμπορεύματα που προορίζονταν να εγκατασταθούν από τον καταναλωτή, εγκαθίστανται από τον καταναλωτή και η κακή εγκατάσταση οφείλεται σε παράλειψη των οδηγιών εγκατάστασης.

Άρθρο 25

Νόμιμα δικαιώματα – Ευθύνη για την έλλειψη συμμόρφωσης

Ο έμπορος ευθύνεται έναντι του καταναλωτή για κάθε έλλειψη συμμόρφωσης που υπάρχει κατά τη στιγμή που ο κίνδυνος μεταβιβάζεται στον καταναλωτή.

Άρθρο 26

Μέσα έννομης προστασίας για την έλλειψη συμμόρφωσης

1. Όπως προβλέπεται στις παραγράφους 2 έως 5, όταν τα προϊόντα δεν συμμορφώνονται με τους όρους της σύμβασης, ο καταναλωτής έχει δικαίωμα:
 - α) για αποκατάσταση της έλλειψης συμμόρφωσης μέσω επιδιόρθωσης ή αντικατάστασης,
 - β) για μείωση της τιμής,
 - γ) για ακύρωση της σύμβασης.

2. Ο έμπορος αποκαθιστά την έλλειψη συμμόρφωσης είτε με επιδιόρθωση είτε με αντικατάσταση ανάλογα με την επιλογή του.

3. Όταν ο έμπορος έχει αποδείξει ότι η αποκατάσταση της έλλειψης συμμόρφωσης με επιδιόρθωση ή αντικατάσταση είναι παράνομη, αδύνατη ή θα προξενούσε στον έμπορο δυσανάλογη προσπάθεια, ο καταναλωτής μπορεί να επιλέξει τη μείωση της τιμής ή την κατάργηση της σύμβασης. Η προσπάθεια του εμπόρου είναι δυσανάλογη, εάν τον επιβαρύνει με δαπάνες, σε σύγκριση με τη μείωση της τιμής ή την κατάργηση της σύμβασης, που είναι υπερβολικές, λαμβάνοντας υπόψη την αξία των προϊόντων εάν δεν υπήρχε έλλειψη συμμόρφωσης και τη σημασία της έλλειψης συμμόρφωσης.

Ο καταναλωτής μπορεί να ακυρώσει τη σύμβαση, μόνον εάν η έλλειψη συμμόρφωσης δεν είναι ελάσσοнос σημασίας.

4. Ο καταναλωτής μπορεί να προσφύγει σε οποιαδήποτε διαθέσιμη αποκατάσταση βάσει της παραγράφου 1, όταν υφίσταται μία από τις ακόλουθες καταστάσεις:
 - α) ο έμπορος έχει εμμέσως ή ρητώς αρνηθεί να αποκαταστήσει την έλλειψη συμμόρφωσης·
 - β) ο έμπορος δεν προέβη στην αποκατάσταση της έλλειψης συμμόρφωσης εντός εύλογου χρονικού διαστήματος·
 - γ) ο έμπορος προσπάθησε να αποκαταστήσει την έλλειψη συμμόρφωσης, προκαλώντας σημαντικό πρόβλημα στον καταναλωτή·
 - δ) η ίδια βλάβη επανεμφανίστηκε περισσότερες από μία φορές εντός μικρής χρονικής περιόδου.
5. Το σημαντικό πρόβλημα για τον καταναλωτή και το εύλογο χρονικό διάστημα που χρειάζεται ο έμπορος για την αποκατάσταση της έλλειψης συμμόρφωσης εκτιμώνται, λαμβάνοντας υπόψη τη φύση των εμπορευμάτων ή το σκοπό για τον οποίο ο καταναλωτής απέκτησε τα εμπορεύματα όπως προβλέπεται στο άρθρο 24 παράγραφος 2 στοιχείο β).

Άρθρο 27 Δαπάνες και βλάβες

1. Ο καταναλωτής έχει δικαίωμα για δωρεάν αποκατάσταση της έλλειψης συμμόρφωσης.
2. Με την επιφύλαξη των διατάξεων του παρόντος κεφαλαίου, ο καταναλωτής μπορεί να ζητήσει αποζημίωση για τυχόν απώλεια που δεν αποκαταστάθηκε σύμφωνα με το άρθρο 26.

Άρθρο 28 Προθεσμίες και βάρος της απόδειξης

1. Ο έμπορος ευθύνεται, δυνάμει του άρθρου 25, όταν η έλλειψη συμμόρφωσης εκδηλώνεται εντός δύο ετών από τη στιγμή που ο κίνδυνος μετατέθηκε στον καταναλωτή.
2. Όταν ο έμπορος αποκαταστήσει την έλλειψη συμμόρφωσης με αντικατάσταση, ευθύνεται, δυνάμει του άρθρου 25, όταν η έλλειψη συμμόρφωσης εκδηλωθεί εντός δύο ετών από το χρόνο κατά τον οποίο ο καταναλωτής ή ένα τρίτο μέρος που υποδεικνύεται από τον καταναλωτή απέκτησε την κατοχή των αντικατασταθέντων εμπορευμάτων.

3. Στην περίπτωση μεταχειρισμένων εμπορευμάτων, ο έμπορος και ο καταναλωτής μπορούν να συμφωνήσουν σε μικρότερη περίοδο ευθύνης, η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη από ένα έτος.
4. Για να επωφεληθεί από τα δικαιώματά του δυνάμει του άρθρου 25, ο καταναλωτής ενημερώνει τον έμπορο για την έλλειψη συμμόρφωσης εντός δύο μηνών από την ημερομηνία κατά την οποία εντόπισε την έλλειψη συμμόρφωσης.
5. Μέχρις αποδείξεως του αντιθέτου, η έλλειψη συμμόρφωσης, η οποία εκδηλώνεται εντός έξι μηνών από τη μετάθεση του κινδύνου στον καταναλωτή, τεκμαίρεται ότι υφίσταται κατά την στιγμή εκείνη, εκτός εάν το τεκμήριο αυτό είναι ασυμβίβαστο με τη φύση των εμπορευμάτων ή τη φύση της έλλειψης συμμόρφωσης.

Άρθρο 29
Εμπορικές εγγυήσεις

1. Η εμπορική εγγύηση είναι δεσμευτική για τον εγγυητή υπό τις προϋποθέσεις που ορίζονται στη δήλωση εγγύησης. Εάν δεν υπάρχει δήλωση εγγύησης, η εμπορική εγγύηση είναι δεσμευτική βάσει των όρων που καθορίζονται στη διαφήμιση σχετικά με την εμπορική εγγύηση.
2. Η δήλωση εγγύησης συντάσσεται σε απλή και κατανοητή γλώσσα και είναι ευανάγνωστη. Περιλαμβάνει τα εξής:
 - α) νομικά δικαιώματα του καταναλωτή, όπως προβλέπεται στο άρθρο 26, και σαφή δήλωση ότι τα εν λόγω δικαιώματα δεν θίγονται από την εμπορική εγγύηση,
 - β) καθορισμό του περιεχομένου της εμπορικής εγγύησης και των όρων για την υποβολή αξιώσεων, ιδίως της διάρκειας, του εδαφικού πεδίου εφαρμογής και του ονόματος και της διεύθυνσης του εγγυητή,
 - γ) με την επιφύλαξη των άρθρων 32 και 35 και του παραρτήματος III παράγραφος 1 στοιχείο ια), όπου ορίζεται, όταν ενδείκνυται, ότι η εμπορική εγγύηση δεν μπορεί να μεταφερθεί σε επακόλουθο αγοραστή.
3. Εάν ο καταναλωτής το ζητήσει, ο έμπορος καθιστά διαθέσιμη τη δήλωση εγγύησης σε σταθερό εναπόθεμα.
4. Η μη συμμόρφωση με την παράγραφο 2 ή 3 δεν επηρεάζει την εγκυρότητα της εγγύησης.

Κεφάλαιο V

Δικαιώματα του καταναλωτή σχετικά με τις συμβατικές ρήτρες

Άρθρο 30 *Πεδίο εφαρμογής*

1. Το παρόν κεφάλαιο εφαρμόζεται στις συμβατικές ρήτρες που συντάσσονται εκ των προτέρων από τον έμπορο ή τρίτο μέρος, τις οποίες ο καταναλωτής αποδέχτηκε χωρίς να έχει τη δυνατότητα να επηρεάσει το περιεχόμενό τους, ιδίως όταν αυτές οι συμβατικές ρήτρες αποτελούν τμήμα προδιατυπωμένης τυποποιημένης σύμβασης.
2. Το γεγονός ότι ο καταναλωτής είχε τη δυνατότητα να επηρεάσει το περιεχόμενο ορισμένων πτυχών μιας συμβατικής ρήτρας ή μιας συγκεκριμένης ρήτρας δεν αποκλείει την εφαρμογή του παρόντος κεφαλαίου σε άλλες συμβατικές ρήτρες οι οποίες αποτελούν τμήμα της σύμβασης.
3. Το παρόν κεφάλαιο δεν εφαρμόζεται σε συμβατικές ρήτρες που αντικατοπτρίζουν νομοθετικές ή κανονιστικές διατάξεις αναγκαστικού δικαίου οι οποίες συμμορφώνονται με το κοινοτικό δίκαιο και τις διατάξεις ή τις αρχές διεθνών συμβάσεων στις οποίες η Κοινότητα ή τα κράτη μέλη αποτελούν συμβαλλόμενο μέρος.

Άρθρο 31 *Απαιτήσεις διαφάνειας των συμβατικών ρητρών*

1. Οι συμβατικές ρήτρες διατυπώνονται σε απλή, κατανοητή γλώσσα και είναι ευανάγνωστες.
2. Οι συμβατικές ρήτρες καθίστανται διαθέσιμες στον καταναλωτή κατά τρόπο που να του δίνει πραγματική ευκαιρία να εξοικειωθεί με αυτές πριν από τη σύναψη της σύμβασης, λαμβάνοντας δεόντως υπόψη το χρησιμοποιούμενο μέσο επικοινωνίας.
3. Ο έμπορος επιδιώκει τη ρητή συναίνεση του καταναλωτή για κάθε πληρωμή επιπλέον της αμοιβής που προβλέπεται για την κύρια συμβατική υποχρέωση του εμπόρου. Εάν ο έμπορος δεν έχει λάβει τη ρητή συγκατάθεση του καταναλωτή, αλλά την έχει συναγάγει, χρησιμοποιώντας τις πάγιες επιλογές τις οποίες ο καταναλωτής απαιτείται να απορρίψει προκειμένου να αποφύγει την πρόσθετη πληρωμή, ο καταναλωτής δικαιούται την επιστροφή αυτής της πληρωμής.
4. Τα κράτη μέλη δεν επιβάλλουν τυχόν απαιτήσεις παρουσίασης όσον αφορά τον τρόπο με τον οποίο εκφράζονται οι συμβατικοί όροι ή καθίστανται διαθέσιμοι στον καταναλωτή.

Άρθρο 32
Γενικές αρχές

1. Όταν μια ρήτρα σύμβασης που δεν περιλαμβάνεται στο παράρτημα II ή III, τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι θεωρείται καταχρηστική, εάν, παρά την απαίτηση καλής πίστης, δημιουργεί εις βάρος του καταναλωτή σημαντική ανισορροπία ανάμεσα στα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των μερών που απορρέουν από τη σύμβαση.
2. Με την επιφύλαξη των άρθρων 34 και 38, ο καταχρηστικός χαρακτήρας μιας συμβατικής ρήτρας κρίνεται, λαμβάνοντας υπόψη τη φύση των προϊόντων που αφορά η σύμβαση και όλες οι κατά το χρόνο σύναψης της σύμβασης περιστάσεις που περιέβαλαν την εν λόγω σύναψη καθώς και όλες οι υπόλοιπες ρήτρες της σύμβασης ή άλλης σύμβασης από την οποία αυτή εξαρτάται. Κατά την εκτίμηση του καταχρηστικού ή όχι χαρακτήρα μιας συμβατικής ρήτρας, η αρμόδια εθνική αρχή λαμβάνει επίσης υπόψη τον τρόπο με τον οποίο η σύμβαση συντάχθηκε και κοινοποιήθηκε στον καταναλωτή από τον έμπορο σύμφωνα με το άρθρο 31.
3. Οι παράγραφοι 1 και 2 δεν εφαρμόζονται στην εκτίμηση του κύριου αντικειμένου της σύμβασης ή στην επάρκεια της αμοιβής που προβλέπεται από την κύρια συμβατική υποχρέωση του εμπόρου, υπό την προϋπόθεση ότι ο έμπορος συμμορφώνεται πλήρως με το άρθρο 31.

Άρθρο 33
Βάρος της απόδειξης

Εάν ο έμπορος ισχυρίζεται ότι για μια συμβατική ρήτρα υπήρξε ατομική διαπραγμάτευση, φέρει το βάρος της απόδειξης.

Άρθρο 34
Ρήτρες που θεωρούνται καταχρηστικές σε όλες τις περιπτώσεις

Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι οι συμβατικές ρήτρες, όπως παρατίθενται στον κατάλογο του παραρτήματος II, θεωρούνται καταχρηστικές σε όλες τις περιπτώσεις. Ο εν λόγω κατάλογος συμβατικών ρητρών εφαρμόζεται σε όλα τα κράτη μέλη και μπορεί να τροποποιηθεί μόνο σε συμφωνία με τα άρθρο 39 παράγραφος 2 και άρθρο 40.

Άρθρο 35
Ρήτρες που τεκμαίρονται καταχρηστικές

Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι οι συμβατικές ρήτρες, όπως παρατίθενται στον κατάλογο στο σημείο 1 του παραρτήματος III, τεκμαίρονται καταχρηστικές, εκτός εάν ο έμπορος έχει αποδείξει ότι αυτές οι συμβατικές ρήτρες είναι θεμιτές σύμφωνα με το άρθρο 32. Ο εν λόγω κατάλογος συμβατικών ρητρών εφαρμόζεται σε όλα τα κράτη μέλη και μπορεί να τροποποιηθεί μόνο σύμφωνα με τα άρθρα 39 παράγραφος 2 και 40.

Άρθρο 36
Ερμηνεία των ρητρών

1. Σε περίπτωση αμφιβολίας σχετικά με την έννοια μιας ρήτρας, επικρατεί η ευνοϊκότερη για τον καταναλωτή ερμηνεία.
2. Το παρόν άρθρο δεν εφαρμόζεται στο πλαίσιο των διαδικασιών που προβλέπονται στο άρθρο 38 παράγραφος 2.

Άρθρο 37
Συνέπειες καταχρηστικών συμβατικών ρητρών

Οι συμβατικές ρήτρες που είναι καταχρηστικές δεν είναι δεσμευτικές για τον καταναλωτή. Η σύμβαση εξακολουθεί να δεσμεύει τα συμβαλλόμενα μέρη, εάν μπορεί να παραμείνει σε ισχύ χωρίς τους καταχρηστικούς όρους.

Άρθρο 38
Επιβολή όσον αφορά καταχρηστικές συμβατικές ρήτρες

1. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι, προς το συμφέρον των καταναλωτών και των ανταγωνιζόμενων επαγγελματιών, υπάρχουν κατάλληλα και αποτελεσματικά μέτρα προκειμένου να πάψει η χρησιμοποίηση των καταχρηστικών ρητρών στις συμβάσεις που συνάπτονται από εμπόρους με καταναλωτές.
2. Ειδικότερα, πρόσωπα ή οργανισμοί που έχουν νόμιμο συμφέρον βάσει του εθνικού δικαίου να προστατεύουν τους καταναλωτές μπορούν να προσφύγουν στα δικαστήρια ή τις διοικητικές αρχές για την έκδοση απόφασης όσον αφορά το κατά πόσον οι συμβατικές ρήτρες που συντάχθηκαν για γενική χρήση είναι καταχρηστικές ή όχι.
3. Τα κράτη μέλη δίνουν τη δυνατότητα στα δικαστήρια ή στις διοικητικές αρχές να εφαρμόσουν κατάλληλα και αποτελεσματικά μέσα για να αποτραπεί το ενδεχόμενο οι έμποροι να εξακολουθούν να χρησιμοποιούν ρήτρες οι οποίες αποδείχθηκαν καταχρηστικές.
4. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι οι νομικές ενέργειες που αναφέρονται στις παραγράφους 2 και 3 μπορεί να απευθύνονται είτε ξεχωριστά είτε από κοινού, ανάλογα με το εθνικό διαδικαστικό δίκαιο, κατά ορισμένων εμπορών από τον ίδιο οικονομικό τομέα ή τις ενώσεις τους που χρησιμοποιούν ή συνιστούν τη χρήση των ίδιων γενικών συμβατικών ρητρών ή παρόμοιων ρητρών.

Άρθρο 39
Επανεξέταση των ρητρών στα παραρτήματα 2 και 3

1. Τα κράτη μέλη κοινοποιούν στην Επιτροπή τις ρήτρες οι οποίες αποδείχθηκαν καταχρηστικές από τις αρμόδιες εθνικές αρχές και οι οποίες κρίνεται ότι είναι

σημαντικές για το σκοπό της τροποποίησης της παρούσας οδηγίας όπως προβλέπεται από την παράγραφο 2.

2. Υπό το πρίσμα των κοινοποιήσεων που ελήφθησαν δυνάμει της παραγράφου 1, η Επιτροπή τροποποιεί το παράρτημα II και το παράρτημα III. Τα μέτρα προσαρμογής μη ουσιωδών στοιχείων της παρούσας οδηγίας αποφασίζονται σύμφωνα με την κανονιστική διαδικασία με έλεγχο που αναφέρεται στο άρθρο 40 παράγραφος 2.

Κεφάλαιο VI

Γενικές διατάξεις

Άρθρο 40 *Η επιτροπή*

1. Η Επιτροπή επικουρείται από την επιτροπή για τις καταχρηστικές ρήτρες σε συμβάσεις που συνάπτονται με καταναλωτές (εφεξής αποκαλούμενη ως «η επιτροπή»).
2. Όταν γίνεται αναφορά στην παρούσα παράγραφο, εφαρμόζονται το άρθρο 5α παράγραφοι 1 έως 4 και το άρθρο 7 της απόφασης 999/468/ΕΚ¹⁷, τηρουμένων των διατάξεων του άρθρου 8.

Άρθρο 41 *Εφαρμογή*

1. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν την ύπαρξη κατάλληλων και αποτελεσματικών μέσων για την τήρηση των διατάξεων της παρούσας οδηγίας.
2. Τα μέσα που αναφέρονται στην παράγραφο 1 περιλαμβάνουν διατάξεις, οι οποίες επιτρέπουν σε έναν ή περισσότερους από τους ακόλουθους οργανισμούς, όπως καθορίζεται από την εθνική νομοθεσία, να προσφεύγουν, σύμφωνα με την εθνική τους νομοθεσία, στα δικαστήρια ή στους αρμόδιους διοικητικούς οργανισμούς ώστε να επιτυγχάνουν την εφαρμογή των εθνικών διατάξεων για την υλοποίηση της παρούσας οδηγίας:
 - α) δημόσιοι οργανισμοί ή εκπρόσωποί τους·
 - β) οργανώσεις καταναλωτών που έχουν έννομο συμφέρον για την προστασία των καταναλωτών·
 - γ) επαγγελματικές οργανώσεις που έχουν έννομο συμφέρον να ενεργήσουν.

¹⁷ EE L 184 της 17.7.1999, σ. 23. Απόφαση όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση 2006/512/ΕΚ (EE L 200 της 22.7.2006, σ. 11).

Άρθρο 42
Κυρώσεις

1. Τα κράτη μέλη καθορίζουν τους κανόνες σχετικά με τις κυρώσεις που επιβάλλονται για παραβιάσεις των εθνικών διατάξεων που έχουν θεσπιστεί σε εκτέλεση της παρούσας οδηγίας και λαμβάνουν κάθε αναγκαίο μέτρο για να εξασφαλιστεί η εφαρμογή τους. Οι προβλεπόμενες κυρώσεις πρέπει να είναι αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές.
2. Τα κράτη μέλη κοινοποιούν τις διατάξεις αυτές στην Επιτροπή το αργότερο έως την ημερομηνία που προβλέπεται στο άρθρο 46· κοινοποιούν επίσης στην Επιτροπή κάθε μεταγενέστερη τροποποίηση των διατάξεων αυτών αμελλητί.

Άρθρο 43
Επιτακτικός χαρακτήρας της οδηγίας

Εάν το δίκαιο που είναι εφαρμοστέο στη σύμβαση είναι το δίκαιο κάποιου κράτους μέλους, οι καταναλωτές δεν μπορούν να παραιτηθούν από τα δικαιώματα που τους παραχωρούνται από την παρούσα οδηγία.

Άρθρο 44
Ενημέρωση

Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα για την ενημέρωση του καταναλωτή σχετικά με τη μεταφορά της παρούσας οδηγίας στο εσωτερικό δίκαιο και ενθαρρύνουν, όπου ενδείκνυται, τους εμπόρους και τους ιδιοκτήτες κωδίκων να ενημερώνουν τους καταναλωτές για τους κώδικες συμπεριφοράς τους.

Άρθρο 45
Παροχή μη παραγγελθέντων

Ο καταναλωτής απαλλάσσεται από κάθε είδους αντιπαροχή στην περίπτωση παροχής μη παραγγελθέντων ενός προϊόντος, όπως απαγορεύεται από το άρθρο 5 παράγραφος 5 και το σημείο 29 του παραρτήματος I της οδηγίας 2005/29/EK. Η έλλειψη απάντησης από τον καταναλωτή ύστερα από περίπτωση παροχής μη παραγγελθέντων δεν ισοδυναμεί με συναίνεση.

Άρθρο 46
Μεταφορά στο εθνικό δίκαιο

1. Τα κράτη μέλη θεσπίζουν και δημοσιεύουν, έως τις [δεκαοκτώ μήνες μετά την έναρξη ισχύος του] το αργότερο, τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για να συμμορφωθούν με την παρούσα οδηγία. Κοινοποιούν αμέσως στην Επιτροπή το κείμενο των εν λόγω διατάξεων καθώς και έναν πίνακα αντιστοιχίας μεταξύ των διατάξεων αυτών και των διατάξεων της παρούσας οδηγίας.

Εφαρμόζουν τις διατάξεις αυτές από [δύο έτη μετά την έναρξη ισχύος της].

Οι διατάξεις αυτές, όταν θεσπίζονται από τα κράτη μέλη, αναφέρονται στην παρούσα οδηγία ή συνοδεύονται από παρόμοια αναφορά κατά την επίσημη δημοσίευσή τους. Οι λεπτομερείς διατάξεις για την αναφορά αυτή καθορίζονται από τα κράτη μέλη.

2. Τα κράτη μέλη ανακοινώνουν στην Επιτροπή το κείμενο των ουσιωδών διατάξεων εσωτερικού δικαίου τις οποίες θεσπίζουν στον τομέα που διέπεται από την παρούσα οδηγία.

Κεφάλαιο VII **Τελικές διατάξεις**

Άρθρο 47 *Καταργήσεις*

Οι οδηγίες 85/577/ΕΟΚ, 93/13/ΕΟΚ και 97/7/ΕΚ και η οδηγία 1999/44/ΕΚ, όπως τροποποιήθηκαν από τις οδηγίες που παρατίθενται στο παράρτημα IV, καταργούνται.

Οι παραπομπές στις καταργηθείσες οδηγίες νοούνται ως παραπομπές στην παρούσα οδηγία και διαβάζονται σύμφωνα με τον πίνακα αντιστοιχίας που παρατίθεται στο παράρτημα V.

Άρθρο 48 *Επανεξέταση*

Η Επιτροπή επανεξετάζει την παρούσα οδηγία και υποβάλλει έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο το αργότερο έως τις [προσθήκη της ίδιας ημερομηνίας με αυτήν που υπάρχει στο δεύτερο εδάφιο του άρθρου 46 παράγραφος 1 + πέντε έτη].

Αν κριθεί αναγκαίο, η Επιτροπή υποβάλλει περαιτέρω προτάσεις για την προσαρμογή της οδηγίας στις εξελίξεις στον εν λόγω τομέα. Για το σκοπό αυτό, η Επιτροπή μπορεί να ζητά πληροφορίες από τα κράτη μέλη.

Άρθρο 49 *Έναρξη ισχύος*

Η παρούσα οδηγία αρχίζει να ισχύει από την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή της στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Άρθρο 50 *Αποδέκτες*

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη.

Βρυξέλλες, [...]

*Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
Ο Πρόεδρος*

*Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος*

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΑΣΚΗΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ
ΥΠΑΝΑΧΩΡΗΣΗΣ

A. Πληροφορίες που πρέπει να παρέχονται με το έντυπο υπαναχώρησης

1. Το όνομα, η γεωγραφική διεύθυνση και η διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου του εμπόρου στον οποίο πρέπει να αποσταλεί το έντυπο υπαναχώρησης.
2. Μια δήλωση ότι ο καταναλωτής έχει δικαίωμα να υπαναχωρήσει από τη σύμβαση και ότι το δικαίωμα αυτό μπορεί να ασκηθεί με την αποστολή του εντύπου υπαναχώρησης παρακάτω σε σταθερό εναπόθεμα στον έμπορο που αναφέρεται στην παράγραφο 1:
 - α) για συμβάσεις εκτός εμπορικού καταστήματος, εντός περιόδου δεκατεσσάρων ημερών ύστερα από την υπογραφή εκ μέρους του του εντύπου παραγγελίας·
 - β) για συμβάσεις πώλησης εξ αποστάσεως, εντός περιόδου δεκατεσσάρων ημερών ύστερα από την κατοχή των αγαθών από τον καταναλωτή ή τρίτο μέρος, πλην του μεταφορέα και το οποίο υποδεικνύεται από τον καταναλωτή·
 - γ) για συμβάσεις παροχής υπηρεσίας εξ αποστάσεως:
 - εντός περιόδου δεκατεσσάρων ημερών ύστερα από τη σύναψη της σύμβασης, όταν ο καταναλωτής δεν έχει δώσει την προηγούμενη ρητή συγκατάθεσή του για να αρχίσει η εκτέλεση της σύμβασης πριν από το τέλος αυτής της δεκατετραήμερης περιόδου·
 - εντός περιόδου που τελειώνει όταν αρχίζει η εκτέλεση της σύμβασης, όταν ο καταναλωτής έχει δώσει την προηγούμενη ρητή συγκατάθεσή του για να αρχίσει η εκτέλεση της σύμβασης πριν από το τέλος της δεκατετραήμερης περιόδου.
3. Για όλες τις συμβάσεις πώλησης, δήλωση που να ενημερώνει τον καταναλωτή σχετικά με τις προθεσμίες και τις λεπτομέρειες επιστροφής των προϊόντων στον έμπορο και των όρων για την επιστροφή των χρημάτων σύμφωνα με τα άρθρα 16 και 17 παράγραφος 2.
4. Για συμβάσεις εξ αποστάσεως που συνάπτονται στο διαδίκτυο δήλωση ότι ο καταναλωτής μπορεί να συμπληρώσει και να υποβάλει ηλεκτρονικά το τυποποιημένο έντυπο υπαναχώρησης στο δικτυακό τόπο του εμπόρου και ότι θα λάβει επιβεβαίωση παραλαβής αυτής της υπαναχώρησης από τον έμπορο με ηλεκτρονικό μήνυμα αμελλητί.
5. Δήλωση ότι ο καταναλωτής μπορεί να χρησιμοποιήσει το έντυπο υπαναχώρησης που ορίζεται στο Μέρος Β.

B. Υπόδειγμα εντύπου υπαναχώρησης

(συμπληρώστε και επιστρέψτε το παρόν έντυπο μόνον εάν επιθυμείτε να υπαναχωρήσετε από τη σύμβαση)

- Προς:
- Εγώ/Εμείς* γνωστοποιώ/γνωστοποιούμε με την παρούσα ότι υπαναχωρώ/υπαναχωρούμε* από τη σύμβασή μου/μας* πώλησης των ακόλουθων εμπορευμάτων*/παροχής της ακόλουθης υπηρεσίας*
- Που παραγγέλθηκε στις*/που παρελήφθη στις*
- Όνομα καταναλωτή(-ών)
- Διεύθυνση καταναλωτή(-ών)
- Υπογραφή καταναλωτή(-ών) (μόνο εάν το παρόν έντυπο κοινοποιείται γραπτώς)
- Ημερομηνία

*Διαγράφεται η περιττή ένδειξη.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Π

ΣΥΜΒΑΤΙΚΕΣ ΡΗΤΡΕΣ ΟΙ ΟΠΟΙΕΣ, ΥΠΟ ΟΠΟΙΕΣΔΗΠΟΤΕ ΣΥΝΘΗΚΕΣ, ΘΕΩΡΟΥΝΤΑΙ ΚΑΤΑΧΡΗΣΤΙΚΕΣ

Υπό οποιεσδήποτε συνθήκες, καταχρηστικές είναι οι συμβατικές ρήτρες, οι οποίες έχουν ως σκοπό ή ως συνέπεια τα ακόλουθα:

- α) απαλλάσσουν ή περιορίζουν την ευθύνη του εμπόρου για θάνατο ή προσωπικό τραυματισμό που προκαλείται στον καταναλωτή μέσω ενέργειας ή παράλειψης του εν λόγω εμπόρου·
- β) περιορίζουν την υποχρέωση του εμπόρου να τηρεί δεσμεύσεις που ανέλαβαν οι πράκτορές του ή να συναρτά τις δεσμεύσεις τους από τη συμμόρφωση με μια συγκεκριμένη προϋπόθεση η οποία εξαρτάται αποκλειστικά από τον έμπορο·
- γ) εξαιρούν ή περιορίζουν το δικαίωμα του καταναλωτή να αναλάβει νομική δράση ή να ασκήσει οποιοδήποτε άλλο ένδικο μέσο, ιδίως απαιτώντας από τον καταναλωτή προσφυγή όσον αφορά διαφορές αποκλειστικά σε διαιτησία που δεν καλύπτεται από νομικές διατάξεις·
- δ) περιορίζουν τα διαθέσιμα στοιχεία στον καταναλωτή ή του επιβάλλουν το βάρος της απόδειξης το οποίο, σύμφωνα με το εφαρμοστέο δίκαιο, πρέπει να βαρύνει τον έμπορο·
- ε) παρέχουν στον έμπορο το δικαίωμα να καθορίζει εάν τα προϊόντα που παραδίδονται ή οι υπηρεσίες που παρέχονται είναι σύμφωνα με τους όρους της σύμβασης ή του παρέχουν το αποκλειστικό δικαίωμα να ερμηνεύει οποιαδήποτε ρήτρα της σύμβασης.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ

ΣΥΜΒΑΤΙΚΕΣ ΡΗΤΡΕΣ ΠΟΥ ΤΕΚΜΑΙΡΟΝΤΑΙ ΚΑΤΑΧΡΗΣΤΙΚΕΣ

1. Τεκμαίρεται ότι είναι καταχρηστικές οι συμβατικές ρήτρες, οι οποίες έχουν σκοπό ή ως συνέπεια τα ακόλουθα:
 - α) αποκλείουν ή περιορίζουν τα νόμιμα δικαιώματα του καταναλωτή έναντι του εμπόρου ή κάποιου άλλου μέρους στην περίπτωση ολικής ή μερικής μη εκτέλεσης ή ανεπαρκούς εκτέλεσης από τον έμπορο οποιασδήποτε από τις συμβατικές υποχρεώσεις, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων του καταναλωτή για αντιστάθμιση χρέους που οφείλεται στον έμπορο έναντι αξίωσης στην οποία ο καταναλωτής μπορεί να έχει έναντι αυτού·
 - β) επιτρέπουν στον έμπορο να παρακρατήσει πληρωμή του καταναλωτή εάν ο τελευταίος δεν συνάψει ή εκτελέσει τη σύμβαση, χωρίς να δώσει στον καταναλωτή το δικαίωμα να λάβει αντιστάθμιση του ίδιου ποσού εάν ο έμπορος δεν συνάψει ή δεν εκτελέσει τη σύμβαση·
 - γ) απαιτούν από κάθε καταναλωτή, που δεν εκπληρώνει την υποχρέωσή του, να πληρώσει ζημιές που υπερβαίνουν σημαντικά τη βλάβη που υπέστη ο έμπορος·
 - δ) επιτρέπουν στον έμπορο να τερματίσει τη σύμβαση κατά βούληση όταν το ίδιο δικαίωμα δεν χορηγείται στον καταναλωτή·
 - ε) δίνουν τη δυνατότητα στον έμπορο να τερματίσει μια σύμβαση αορίστου χρόνου χωρίς εύλογη ειδοποίηση, εκτός εάν ο καταναλωτής έχει διαπράξει σοβαρή παράβαση της σύμβασης·
 - στ) ανανεώνει αυτόματα μια σύμβαση ορισμένου χρόνου όταν ο καταναλωτής δεν υποδεικνύει το αντίθετο και πρέπει να παράσχει μακρά ειδοποίηση για την περάτωση της σύμβασης στο τέλος κάθε περιόδου ανανέωσης·
 - ζ) επιτρέπουν στον έμπορο να αυξήσει την τιμή που συμφωνήθηκε με τον καταναλωτή όταν συνήφθη η σύμβαση χωρίς να δίνει στον καταναλωτή το δικαίωμα περάτωσης της σύμβασης·
 - η) υποχρεώνουν τον καταναλωτή να εκπληρώσει όλες τις υποχρεώσεις του όταν ο έμπορος δεν εκπληρώνει όλες τις δικές του υποχρεώσεις·
 - θ) δίνουν στον έμπορο τη δυνατότητα μεταβίβασης των υποχρεώσεών του δυνάμει της σύμβασης, χωρίς τη συμφωνία του καταναλωτή·
 - ι) περιορίζουν το δικαίωμα του καταναλωτή να επαναπωλήσει τα προϊόντα περιορίζοντας τη μεταβιβασιμότητα κάθε εμπορικής εγγύησης που χορηγείται από τον έμπορο·
 - ια) δίνουν τη δυνατότητα στον έμπορο να τροποποιήσει μονομερώς τους όρους της σύμβασης, συμπεριλαμβανομένων των χαρακτηριστικών του προϊόντος ή της υπηρεσίας·

- ιβ) τροποποιεί μονομερώς ρήτρες της σύμβασης που γνωστοποιήθηκαν στον καταναλωτή σε σταθερό εναπόθεμα μέσω επιγραμμικών συμβατικών ρητρών που δεν συμφωνήθηκαν με τον καταναλωτή.
2. Η παράγραφος 1 στοιχείο ε) δεν εφαρμόζεται σε ρήτρες με τις οποίες ένας πάροχος χρηματοοικονομικής υπηρεσίας διατηρεί το δικαίωμα να τερματίσει μονομερώς μία σύμβαση αορίστου χρόνου χωρίς προειδοποίηση, υπό την προϋπόθεση ότι ο προμηθευτής απαιτείται να ενημερώσει το άλλο συμβαλλόμενο μέρος ή μέρη αμέσως.
3. Το σημείο 1 σημείο ζ) δεν εφαρμόζεται σε
- α) συναλλαγές σε μεταβιβάσιμα χρεόγραφα, χρηματοοικονομικά μέσα και άλλα προϊόντα ή υπηρεσίες όπου η τιμή συνδέεται με διακυμάνσεις ποσόστωσης ή δείκτη χρηματιστηρίου αξιών ή του επιτοκίου χρηματοοικονομικής αγοράς που ο έμπορος δεν ελέγχει·
 - β) συμβάσεις για την αγορά ή πώληση ξένου συναλλάγματος, ταξιδιωτικών επιταγών ή διεθνών εντολών πληρωμής σε ξένο συνάλλαγμα·
 - γ) ρήτρες αναπροσαρμογής της τιμής, όπου αυτό είναι νόμιμο, υπό την προϋπόθεση ότι η μέθοδος με την οποία κυμαίνονται οι τιμές περιγράφεται ρητώς.
4. Η παράγραφος 1 στοιχείο ια) δεν εφαρμόζεται σε
- α) ρήτρες βάσει των οποίων ο πάροχος χρηματοοικονομικών υπηρεσιών διατηρεί το δικαίωμα να τροποποιήσει το ποσοστό του επιτοκίου που καταβάλλεται από τον καταναλωτή ή οφείλεται σε αυτόν ή το ποσό άλλων επιβαρύνσεων για χρηματοοικονομικές υπηρεσίες χωρίς προειδοποίηση, όταν υπάρχει έγκυρος λόγος, υπό την προϋπόθεση ότι ο πάροχος απαιτείται να ενημερώσει το άλλο συμβαλλόμενο μέρος ή μέρη το ταχύτερο δυνατό και ότι οι τελευταίοι είναι ελεύθεροι να λύσουν τη σύμβαση αμέσως·
 - β) συναλλαγές σε μεταβιβάσιμα χρεόγραφα, χρηματοοικονομικά μέσα και άλλα προϊόντα και υπηρεσίες όπου η τιμή συνδέεται με διακυμάνσεις δείκτη ή ποσόστωσης χρηματιστηρίου αξιών ή του επιτοκίου χρηματοοικονομικής αγοράς που ο έμπορος δεν ελέγχει·
 - γ) συμβάσεις για την αγορά ή πώληση ξένου συναλλάγματος, ταξιδιωτικών επιταγών ή διεθνών εντολών πληρωμής σε ξένο συνάλλαγμα·
 - δ) ρήτρες βάσει των οποίων ο έμπορος διατηρεί το δικαίωμα να τροποποιήσει μονομερώς τις συνθήκες σύμβασης αορίστου χρόνου υπό την προϋπόθεση ότι απαιτείται να ενημερώσει τον καταναλωτή με εύλογη προειδοποίηση και ότι ο καταναλωτής είναι ελεύθερος να τερματίσει τη σύμβαση.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV

Καταργούμενες οδηγίες με τον κατάλογο των διαδοχικών τους τροποποιήσεων (που αναφέρονται στο άρθρο 47)

Οδηγία 85/577/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 1985, για την προστασία των καταναλωτών κατά τη σύναψη συμβάσεων εκτός εμπορικού καταστήματος ΕΕ L 372 της 31.12.1985, σ. 31.

Οδηγία 93/13/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 5ης Απριλίου 1993, σχετικά με τις καταχρηστικές ρήτρες των συμβάσεων που συνάπτονται με καταναλωτές ΕΕ L 95 της 21.4.1993, σ. 29.

Οδηγία 97/7/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ΕΕ L 144 της 4.6.1997, σ. 19.

Οδηγία 2002/65/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ΕΕ L 271 της 9.10.2002, σ. 16

Οδηγία 2005/29/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ΕΕ L 149 της 11.6.2005, σ. 29

Οδηγία 2007/64/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13ης Νοεμβρίου 2007 ΕΕ L 319 της 5.12.2007, σ. 1

Οδηγία 1999/44/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ΕΕ L 171 της 7.7.1999, σ. 12.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΙΑΣ

Παλαιά αρίθμηση της οδηγίας 85/577/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 20ης Δεκεμβρίου 1985, για την προστασία των καταναλωτών κατά τη σύναψη συμβάσεων εκτός εμπορικού καταστήματος.	Παλαιά αρίθμηση της οδηγίας 1993/13/ΕΚ σχετικά με τις καταχρηστικές ρήτρες των συμβάσεων που συνάπτονται με καταναλωτές	Παλαιά αρίθμηση της οδηγίας 1997/7/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ης Μαΐου 1997 για την προστασία των καταναλωτών κατά των εξ αποστάσεως συμβάσεων.	Παλαιά αρίθμηση της οδηγίας 1999/44/ΕΚ σχετικά με ορισμένες πτυχές της πώλησης και των εγγυήσεων καταναλωτικών αγαθών	Νέα αρίθμηση στην παρούσα οδηγία
Άρθρο 1 ¹⁸				
	Άρθρο 1 παράγραφος 1 ¹⁹			
	Άρθρο 1 παράγραφος 2 (αντικαταστάθηκε)			Άρθρο 30 παράγραφος 3
		Άρθρο 1 ²⁰		
			Άρθρο 1 παράγραφος 1 ²¹	
			Άρθρο 1 παράγραφος 2 στοιχείο α) (αντικαταστάθηκε)	Άρθρο 2 σημείο 1
			Άρθρο 1 παράγραφος 2 στοιχείο β) ²²	Άρθρο 2 σημείο 4
				Άρθρο 21 παράγραφος 3
			Άρθρο 1 παράγραφος 2 στοιχείο γ)	Άρθρο 2 σημείο 2

¹⁸ Αντικαταστάθηκε, ουσιαστικά, με το άρθρο 3 και το άρθρο 8 που διαβάζονται σε συνδυασμό με το άρθρο 2 σημείο 8.

¹⁹ Αντικαταστάθηκε, ουσιαστικά, με το άρθρο 1.

²⁰ Αντικαταστάθηκε ουσιαστικά με το άρθρο 1.

²¹ Αντικαταστάθηκε ουσιαστικά με το άρθρο 1.

²² Τροποποιήθηκε ουσιαστικά με το άρθρο 21 παράγραφος 4.

Παλαιά αρίθμηση της οδηγίας 85/577/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 20ης Δεκεμβρίου 1985, για την προστασία των καταναλωτών κατά τη σύναψη συμβάσεων εκτός εμπορικού καταστήματος.	Παλαιά αρίθμηση της οδηγίας 1993/13/ΕΚ σχετικά με τις καταχρηστικές ρήτρες των συμβάσεων που συνάπτονται με καταναλωτές	Παλαιά αρίθμηση της οδηγίας 1997/7/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ης Μαΐου 1997 για την προστασία των καταναλωτών κατά των εξ αποστάσεως συμβάσεων.	Παλαιά αρίθμηση της οδηγίας 1999/44/ΕΚ σχετικά με ορισμένες πτυχές της πώλησης και των εγγυήσεων καταναλωτικών αγαθών	Νέα αρίθμηση στην παρούσα οδηγία
			Άρθρο 1 παράγραφος 2 στοιχείο δ)	Άρθρο 2 σημείο 18
			Άρθρο 1 παράγραφος 2 στοιχείο ε) (αντικαταστάθηκε)	Άρθρο 2 σημείο 19
			Άρθρο 1 παράγραφος 2 στοιχείο στ)	Διεγράφη
			Άρθρο 1 παράγραφος 3 (αντικαταστάθηκε)	Άρθρο 21 παράγραφος 4
			Άρθρο 1 παράγραφος 4	Άρθρο 21 παράγραφος 2
Άρθρο 2 (αντικαταστάθηκε)				Άρθρο 2 σημείο 1
				Άρθρο 2 σημείο 2
	Άρθρο 2 στοιχείο α)			Διεγράφη
	Άρθρο 2 στοιχείο β) (αντικαταστάθηκε)			Άρθρο 2 σημείο 1
	Άρθρο 2 στοιχείο γ) (αντικαταστάθηκε)			Άρθρο 2 σημείο 2
		Άρθρο 2 παράγραφος 1 (αντικαταστάθηκε)		Άρθρο 2 σημείο 6
		Άρθρο 2 παράγραφος 2 (αντικαταστάθηκε)		Άρθρο 2 σημείο 1

Παλαιά αρίθμηση της οδηγίας 85/577/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 20ης Δεκεμβρίου 1985, για την προστασία των καταναλωτών κατά τη σύναψη συμβάσεων εκτός εμπορικού καταστήματος.	Παλαιά αρίθμηση της οδηγίας 1993/13/ΕΚ σχετικά με τις καταχρηστικές ρήτρες των συμβάσεων που συνάπτονται με καταναλωτές	Παλαιά αρίθμηση της οδηγίας 1997/7/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ης Μαΐου 1997 για την προστασία των καταναλωτών κατά των εξ αποστάσεως συμβάσεων.	Παλαιά αρίθμηση της οδηγίας 1999/44/ΕΚ σχετικά με ορισμένες πτυχές της πώλησης και των εγγυήσεων καταναλωτικών αγαθών	Νέα αρίθμηση στην παρούσα οδηγία
		Άρθρο 2 παράγραφος 3 (αντικαταστάθηκε)		Άρθρο 2 σημείο 2
		Άρθρο 2 παράγραφος 4 1η περίοδος (αντικαταστάθηκε)		Άρθρο 2 σημείο 7
		Άρθρο 2 παράγραφος 4 2η περίοδος		Διευκρίνιση
		Άρθρο 2 παράγραφος 5		Διευκρίνιση
			Άρθρο 2 παράγραφος 1	Άρθρο 24 παράγραφος 1
				Άρθρο 22
			Άρθρο 2 παράγραφος 2	Άρθρο 24 παράγραφος 2
			Άρθρο 2 παράγραφος 3	Άρθρο 24 παράγραφος 3
			Άρθρο 2, παράγραφος 4	Άρθρο 24, παράγραφος 4
			Άρθρο 2, παράγραφος 5	Άρθρο 24 παράγραφος 5
Άρθρο 3, παράγραφος 1				Διευκρίνιση

Παλαιά αρίθμηση της οδηγίας 85/577/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 20^{ης} Δεκεμβρίου 1985, για την προστασία των καταναλωτών κατά τη σύναψη συμβάσεων εκτός εμπορικού καταστήματος.	Παλαιά αρίθμηση της οδηγίας 1993/13/ΕΚ σχετικά με τις καταχρηστικές ρήτρες των συμβάσεων που συνάπτονται με καταναλωτές	Παλαιά αρίθμηση της οδηγίας 1997/7/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20^{ης} Μαΐου 1997 για την προστασία των καταναλωτών κατά των εξ αποστάσεως συμβάσεων.	Παλαιά αρίθμηση της οδηγίας 1999/44/ΕΚ σχετικά με ορισμένες πτυχές της πώλησης και των εγγυήσεων καταναλωτικών αγαθών	Νέα αρίθμηση στην παρούσα οδηγία
Άρθρο 3 παράγραφος 2 σημείο α) (αντικαταστάθηκε)				Άρθρο 20 παράγραφος 1, σημείο α)
Άρθρο 3 παράγραφος 2 σημείο β) (αντικαταστάθηκε)				Άρθρο 20 παράγραφος 1, σημείο δ)
Άρθρο 3 παράγραφος 2 σημείο γ) (αντικαταστάθηκε)				Άρθρο 12 παράγραφος 2
Άρθρο 3 παράγραφος 2 σημείο δ)				Άρθρο 20 παράγραφος 2, σημείο α)
Άρθρο 3 παράγραφος 2 σημείο ε)				Άρθρο 20 παράγραφος 2 σημείο β)
Άρθρο 3 παράγραφος 3 ²³				
	Άρθρο 3 παράγραφος 1			Άρθρο 32 παράγραφος 1²⁴
	Άρθρο 3 παράγραφος 2 1ο εδάφιο (αντικαταστάθηκε)			Άρθρο 30 παράγραφος 1

²³ Αντικαταστάθηκε ουσιαστικά με το άρθρο 3 και το άρθρο 8 που διαβάζονται σε συνδυασμό με το άρθρο 2 σημείο 8.

²⁴ Να διαβαστεί σε συνδυασμό με το άρθρο 30 παράγραφος 1.

Παλαιά αρίθμηση της οδηγίας 85/577/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 20^{ης} Δεκεμβρίου 1985, για την προστασία των καταναλωτών κατά τη σύναψη συμβάσεων εκτός εμπορικού καταστήματος.	Παλαιά αρίθμηση της οδηγίας 1993/13/ΕΚ σχετικά με τις καταχρηστικές ρήτρες των συμβάσεων που συνάπτονται με καταναλωτές	Παλαιά αρίθμηση της οδηγίας 1997/7/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20^{ης} Μαΐου 1997 για την προστασία των καταναλωτών κατά των εξ αποστάσεως συμβάσεων.	Παλαιά αρίθμηση της οδηγίας 1999/44/ΕΚ σχετικά με ορισμένες πτυχές της πώλησης και των εγγυήσεων καταναλωτικών αγαθών	Νέα αρίθμηση στην παρούσα οδηγία
	Άρθρο 3 παράγραφος 2 2ο εδάφιο			Άρθρο 30, παράγραφος 2
	Άρθρο 3 παράγραφος 2 3ο εδάφιο			Άρθρο 33
	Άρθρο 3 παράγραφος 3 (αντικαταστάθηκε)			Άρθρο 34
				Άρθρο 35
		Άρθρο 3 παράγραφος 1 1η περίπτωση (αντικαταστάθηκε)		Άρθρο 3 παράγραφος 2
		Άρθρο 3 παράγραφος 1 2η περίπτωση		Άρθρο 20 παράγραφος 1 σημείο β)
		Άρθρο 3 παράγραφος 1 3η περίπτωση (αντικαταστάθηκε)		Άρθρο 20 παράγραφος 1 σημείο γ)
		Άρθρο 3 παράγραφος 1 4η περίπτωση (αντικαταστάθηκε)		Άρθρο 20 παράγραφος 1 σημείο α)

Παλαιά αρίθμηση της οδηγίας 85/577/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 20^{ης} Δεκεμβρίου 1985, για την προστασία των καταναλωτών κατά τη σύναψη συμβάσεων εκτός εμπορικού καταστήματος.	Παλαιά αρίθμηση της οδηγίας 1993/13/ΕΚ σχετικά με τις καταχρηστικές ρήτρες των συμβάσεων που συνάπτονται με καταναλωτές	Παλαιά αρίθμηση της οδηγίας 1997/7/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20^{ης} Μαΐου 1997 για την προστασία των καταναλωτών κατά των εξ αποστάσεως συμβάσεων.	Παλαιά αρίθμηση της οδηγίας 1999/44/ΕΚ σχετικά με ορισμένες πτυχές της πώλησης και των εγγυήσεων καταναλωτικών αγαθών	Νέα αρίθμηση στην παρούσα οδηγία
		Άρθρο 3 ²⁵ παράγραφος 1 5η περίπτωση (αντικαταστάθηκε)		
		Άρθρο 3 παράγραφος 2 1η περίπτωση (αντικαταστάθηκε)		Άρθρο 20 παράγραφος 1 σημείο δ)
		Άρθρο 3 παράγραφος 2 2η περίπτωση (αντικαταστάθηκε)		Άρθρο 20 παράγραφος 3
			Άρθρο 3 παράγραφος 1 (αντικαταστάθηκε)	Άρθρο 25
				Άρθρο 23
			Άρθρο 3 παράγραφος 2 (αντικαταστάθηκε)	Άρθρο 26 παράγραφος 1
Άρθρο 4 1η περίοδος (αντικαταστάθηκε)				Άρθρο 9
Άρθρο 4 2η περίοδος (αντικαταστάθηκε)				Άρθρο 10
	Άρθρο 4 παράγραφος 1 (αντικαταστάθηκε)			Άρθρο 32 παράγραφος 2

²⁵

Αντικαταστάθηκε εν μέρει, με το άρθρο 19 παράγραφος 1 σημείο η.

Παλαιά αρίθμηση της οδηγίας 85/577/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 20 ^{ης} Δεκεμβρίου 1985, για την προστασία των καταναλωτών κατά τη σύναψη συμβάσεων εκτός εμπορικού καταστήματος.	Παλαιά αρίθμηση της οδηγίας 1993/13/ΕΚ σχετικά με τις καταχρηστικές ρήτρες των συμβάσεων που συνάπτονται με καταναλωτές	Παλαιά αρίθμηση της οδηγίας 1997/7/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20 ^{ης} Μαΐου 1997 για την προστασία των καταναλωτών κατά των εξ αποστάσεως συμβάσεων.	Παλαιά αρίθμηση της οδηγίας 1999/44/ΕΚ σχετικά με ορισμένες πτυχές της πώλησης και των εγγυήσεων καταναλωτικών αγαθών	Νέα αρίθμηση στην παρούσα οδηγία
	Άρθρο 4, παράγραφος 2 (αντικαταστάθηκε)			Άρθρο 32 παράγραφος 3
		Άρθρο 4 παράγραφος 1 σημείο α) (αντικαταστάθηκε)		Άρθρο 5 παράγραφος 1 σημείο β)
		Άρθρο 4 παράγραφος 1 σημείο β) (αντικαταστάθηκε)		Άρθρο 5 παράγραφος 1 σημείο α)
		Άρθρο 4 παράγραφος 1 σημείο γ) (αντικαταστάθηκε)		Άρθρο 5, παράγραφος 1, σημείο γ)
		Άρθρο 4 παράγραφος 1 σημείο δ) (αντικαταστάθηκε)		Άρθρο 5 παράγραφος 1 σημείο γ)
		Άρθρο 4 παράγραφος 1 σημείο ε) (αντικαταστάθηκε)		Άρθρο 9 παράγραφος 1 σημείο α)
Άρθρο 5, παράγραφος 1 (αντικαταστάθηκε)				Άρθρο 12
				Άρθρο 14
Άρθρο 5, παράγραφος 2 (αντικαταστάθηκε)				Άρθρο 15
				Άρθρο 16

Παλαιά αρίθμηση της οδηγίας 85/577/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 20 ^{ης} Δεκεμβρίου 1985, για την προστασία των καταναλωτών κατά τη σύναψη συμβάσεων εκτός εμπορικού καταστήματος.	Παλαιά αρίθμηση της οδηγίας 1993/13/ΕΚ σχετικά με τις καταχρηστικές ρήτρες των συμβάσεων που συνάπτονται με καταναλωτές	Παλαιά αρίθμηση της οδηγίας 1997/7/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20 ^{ης} Μαΐου 1997 για την προστασία των καταναλωτών κατά των εξ αποστάσεως συμβάσεων.	Παλαιά αρίθμηση της οδηγίας 1999/44/ΕΚ σχετικά με ορισμένες πτυχές της πώλησης και των εγγυήσεων καταναλωτικών αγαθών	Νέα αρίθμηση στην παρούσα οδηγία
				Άρθρο 17
	Άρθρο 5 1η περίοδος (αντικαταστάθηκε)			Άρθρο 31
	Άρθρο 5 2η και 3η περίοδος			Άρθρο 36
Άρθρο 6 (αντικαταστάθηκε)				Άρθρο 43
	Άρθρο 6 παράγραφος 1			Άρθρο 37
	Άρθρο 6 παράγραφος 2			Διεγράφη
Άρθρο 7 ²⁶				
	Άρθρο 7 παράγραφος 1			Άρθρο 38 παράγραφος 1
	Άρθρο 7 παράγραφος 2 (αντικαταστάθηκε)			Άρθρο 38 παράγραφος 2

²⁶ Αντικαταστάθηκε ουσιαστικά με το άρθρο 16 και το άρθρο 17.

Παλαιά αρίθμηση στο παράρτημα του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 006/2004 σχετικά με τη συνεργασία μεταξύ των εθνικών αρχών που είναι αρμόδιες για την επιβολή της νομοθεσίας για την προστασία των καταναλωτών	Να εκληφθεί ως παραπομπή στην
Παράγραφοι 2, 6, 8 και 11	Παρούσα οδηγία

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ

1. ΤΙΤΛΟΣ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ:

Η πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τα δικαιώματα των καταναλωτών

2. ΠΛΑΙΣΙΟ ΔΒΔ/ΠΒΔ (ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΒΑΣΕΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΩΝ /ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΒΑΣΕΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

Πολιτική για τους καταναλωτές

3. ΓΡΑΜΜΕΣ ΤΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

3.1. Γραμμές του προϋπολογισμού (υπηρεσιακές γραμμές και συναφείς γραμμές τεχνικής και διοικητικής βοήθειας (πρώην γραμμές Β.Α)) συμπεριλαμβανομένων των ονομασιών τους:

XX0101: για την αμοιβή των μόνιμων υπαλλήλων

XX010211: για την πληρωμή των δαπανών της επιτροπής

3.2. Διάρκεια της δράσης και της δημοσιονομικής επίπτωσης:

Από το 2011 (δηλαδή έτος n = 2011), η διάρκεια δεν καθορίζεται

Ο παρών προϋπολογισμός αποσκοπεί στην κάλυψη των δαπανών της μελλοντικής επιτροπής για τις καταχρηστικές ρήτρες σε συμβάσεις που συνάπτονται με τους καταναλωτές η οποία θα συσταθεί, όπως ανακοινώνεται στην οδηγία, μετά την έκδοση της εν λόγω οδηγίας από το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο:

1 διοικητικός υπάλληλος ΠΑ που αποτιμάται σε 117.000 ευρώ (σύμφωνα με τις ειδικές κατευθυντήριες γραμμές) για τη στήριξη της διαδικασίας επιτροπολογίας.

Δαπάνες της συνεδρίασης ολομέλειας, με ένα συμμετέχοντα από καθένα από τα 27 κράτη μέλη. Προγραμματίζεται η διεξαγωγή 3 συνεδριάσεων το χρόνο με κόστος 20.000 ευρώ η καθεμία. Οι πραγματικές δαπάνες για τις συνεδριάσεις και η συχνότητα των εν λόγω συνεδριάσεων ενδέχεται να χρειαστούν αναθεώρηση, ανάλογα με την τελική μορφή της οδηγίας μετά την έγκρισή της από το Συμβούλιο και το Κοινοβούλιο και τις αναγκαίες δομές επιτροπολογίας.

3.3. Δημοσιονομικά χαρακτηριστικά:

Γραμμή προϋπολογισμού	Είδος δαπάνης	Νέα	Συνεισφορά ΕΖΕΣ	Συνεισφορές υποψήφιων χωρών	Τομέας δημοσιονομικών προοπτικών
-----------------------	---------------	-----	-----------------	-----------------------------	----------------------------------

XX 0101	Υποχρ	ΜΔΠ ²⁷	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ	5
XX 010211	ΜΥΔ	ΜΔΠ ²⁸	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ	5

4. ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΟΡΩΝ

4.1. Δημοσιονομικοί πόροι

4.1.1. Ανακεφαλαιωτικό των πιστώσεων ανάληψης υποχρεώσεων (ΠΑΥ) και των πιστώσεων πληρωμών (ΠΠ)

εκατ. ευρώ (3 δεκαδικά ψηφία)

Είδος δαπάνης	Τμήμα αριθ.		Έτος n	n + 1	n + 2	n + 3	n + 4	n + 5 και επόμενα	Σύνολο
			(2011)	(2012)	(2013)	(2014)	(2015)	(2016 και μεταγενέστερα)	

Επιχειρησιακές δαπάνες²⁹

Πιστώσεις ανάληψης υποχρεώσεων (ΠΑΥ)	8.1.	a							
Πιστώσεις πληρωμών (ΠΠ)		b							

Διοικητικές δαπάνες περιλαμβανόμενες στο ποσό αναφοράς³⁰

Τεχνική και διοικητική βοήθεια (ΜΔΠ)	8.2.4.	c							
--------------------------------------	--------	---	--	--	--	--	--	--	--

ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΠΟΣΟ ΑΝΑΦΟΡΑΣ

Πιστώσεις ανάληψης υποχρεώσεων		a+c							
Πιστώσεις πληρωμών		b+c							

Διοικητικές δαπάνες μη περιλαμβανόμενες στο ποσό αναφοράς³¹

Ανθρώπινοι πόροι και συναφείς δαπάνες (ΜΔΠ)	8.2.5.	d	0.117	0.117	0.117	0.117	0.117	0.117	0.702
---	--------	---	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------

²⁷ Μη διαχωριζόμενες πιστώσεις, εφεξής ΜΔΠ.

²⁸ Μη διαχωριζόμενες πιστώσεις, εφεξής ΜΔΠ.

²⁹ Δαπάνες εκτός κεφαλαίου xx 01 του σχετικού τίτλου xx.

³⁰ Δαπάνες του άρθρου xx 01 04 του τίτλου xx.

³¹ Δαπάνες κεφαλαίου xx 01 εκτός των δαπανών των άρθρων xx 01 04 ή xx 01 05.

Διοικητικές δαπάνες, εκτός ανθρώπινων πόρων και συναφών δαπανών, μη περιλαμβανόμενες στο ποσό αναφοράς (ΜΔΠ)	8.2.6.	e	0.060	0.060	0.060	0.060	0.060	0.060	0.360
--	--------	---	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------

Συνολικές ενδεικτικές δαπάνες της δράσης

ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΥ, συμπεριλαμβανομένων των δαπανών για ανθρώπινους πόρους		a+c +d+ e	0.117	0.117	0.117	0.117	0.117	0.117	1.062
ΣΥΝΟΛΟ ΠΠ, συμπεριλαμβανομένων των δαπανών για ανθρώπινους πόρους		b+c +d+ e	0.177	0.177	0.177	0.177	0.177	0.177	1.062

Λεπτομέρειες σχετικά με τη συγχρηματοδότηση: άνευ αντικειμένου

Εάν η πρόταση προβλέπει συγχρηματοδότηση από τα κράτη μέλη ή από άλλους οργανισμούς (διευκρινίστε ποιούς), ο κατωτέρω πίνακας πρέπει να περιλαμβάνει εκτίμηση του επιπέδου της συγχρηματοδότησης (μπορούν να προστεθούν γραμμές εάν προβλέπεται ότι περισσότεροι οργανισμοί θα συμμετάσχουν στη συγχρηματοδότηση):

εκατ. ευρώ (3 δεκαδικά ψηφία)

Συγχρηματοδοτών οργανισμός		Έτος n	n + 1	n + 2	n + 3	n + 4	n + 5 και επόμενα	Σύνολο
.....	f							
ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΥ, συμπεριλαμβανομένης της συγχρηματοδότησης	a+c +d+ e+f							

4.1.2. Συμβατότητα με το δημοσιονομικό προγραμματισμό

- Η πρόταση είναι συμβατή με τον ισχύοντα δημοσιονομικό προγραμματισμό.
- Η πρόταση απαιτεί τον επαναπρογραμματισμό του σχετικού τομέα των δημοσιονομικών προοπτικών.
- Η πρόταση ενδέχεται να απαιτήσει την εφαρμογή των διατάξεων της διοργανικής συμφωνίας³² (π.χ. σχετικά με το μέσο ευελιξίας ή με την αναθεώρηση των δημοσιονομικών προοπτικών).

4.1.3. Δημοσιονομική επίπτωση στα έσοδα

- Η πρόταση δεν έχει δημοσιονομική επίπτωση στα έσοδα

³² Βλέπε σημεία 19 και 24 της διοργανικής συμφωνίας.

- Η πρόταση έχει δημοσιονομική επίπτωση – η επίπτωση στα έσοδα είναι η ακόλουθη:

εκατ. ευρώ (με ένα δεκαδικό ψηφίο)

Γραμμή προϋπολογισμού	Έσοδα	Πριν από τη δράση [Έτος n-1]	Κατάσταση μετά τη δράση							
			[Έτος n]	[n+1]	[n+2]	[n+3]	[n+4]	[n+5] ³³		
	α) Έσοδα σε απόλυτες τιμές									
	β) Αλλαγή στα έσοδα	Δ								

- 4.2. **Ανθρώπινοι πόροι (FTE = ΙΙΑ) (συμπεριλαμβανομένων των μόνιμων υπαλλήλων και του έκτακτου και εξωτερικού προσωπικού) – βλέπε λεπτομέρειες στο σημείο 8.2.1.**

Ετήσιες ανάγκες	Έτος n (2011)	n + 1 (2012)	n + 2 (2013)	n + 3 (2014)	n + 4 (2015)	n + 5 και επόμενα (2016 και μεταγενέστερα)
Σύνολο ανθρώπινου δυναμικού	1	1	1	1	1	1

5. ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ

5.1. Ανάγκη υλοποίησης βραχυπρόθεσμα ή μακροπρόθεσμα

Άνευ αντικειμένου.

5.2. Προστιθέμενη αξία της κοινοτικής συμμετοχής και συνέπεια της πρότασης με άλλα δημοσιονομικά μέσα και πιθανή συνέργεια

Άνευ αντικειμένου.

5.3. Στόχοι, αναμενόμενα αποτελέσματα και συναφείς δείκτες της πρότασης στο πλαίσιο της ΔΒΔ (διαχείριση βάσει δραστηριοτήτων)

Άνευ αντικειμένου.

³³ Πρέπει να προστεθούν πρόσθετες στήλες εάν κριθεί αναγκαίο, π.χ. εάν η διάρκεια της δράσης υπερβαίνει τα 6 έτη.

5.4. Μέθοδος υλοποίησης (ενδεικτική)

- Συγκεντρωτική διαχείριση**
 - άμεσα από την Επιτροπή
 - έμμεσα με ανάθεση σε:
 - εκτελεστικούς οργανισμούς
 - οργανισμούς που έχουν συσταθεί από τις Κοινότητες σύμφωνα με το άρθρο 185 του δημοσιονομικού κανονισμού
 - εθνικούς δημόσιους οργανισμούς/οργανισμούς με αποστολή δημόσιας υπηρεσίας
- Επιμερισμένη ή αποκεντρωμένη διαχείριση**
 - με τα κράτη μέλη
 - με τρίτες χώρες
- Από κοινού διαχείριση με διεθνείς οργανισμούς (διευκρινίστε)**

Παρατηρήσεις:

6. ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

6.1. Σύστημα παρακολούθησης

Θα εξασφαλιστεί η τακτική υποβολή εκθέσεων των συνεδριάσεων της επιτροπής και η διανομή των εκθέσεων αυτών στα κράτη μέλη και στις υπηρεσίες της Επιτροπής.

6.2. Αξιολόγηση

6.2.1. Εκ των προτέρων

Άνευ αντικειμένου.

6.2.2. Μέτρα που λήφθηκαν ύστερα από ενδιάμεση/εκ των υστέρων αξιολόγηση (διδάγματα από ανάλογες εμπειρίες στο παρελθόν)

Άνευ αντικειμένου.

6.2.3. Όροι και συχνότητα μελλοντικής αξιολόγησης

Μετά την παρέλευση 5 ετών θα διεξαχθεί αξιολόγηση της λειτουργίας της Επιτροπής.

7. ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΗΣ ΑΠΑΤΗΣ

Άνευ αντικειμένου.

8. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΟΡΩΝ

8.1. Στόχοι της πρότασης από πλευράς δημοσιονομικού κόστους

Πιστώσεις ανάληψης υποχρεώσεων σε εκατομμύρια ευρώ (3 δεκαδικά ψηφία)

(Ονομασίες στόχων, δράσεων και υλοποιήσεων)	Είδος υλοποίησης	Μέσο κόστος	Έτος n (2011)		Έτος n+1 (2012)		Έτος n+2 (2013)		Έτος n+3 (2014)		Έτος n+4 (2015)		Έτος n+5 και επόμενα (2016 και μεταγενέστερα)		ΣΥΝΟΛΟ	
			Αριθμός υλοποιήσεων	Συνολικό κόστος	Αριθμός υλοποιήσεων	Συνολικό κόστος	Αριθμός υλοποιήσεων	Συνολικό κόστος	Αριθμός υλοποιήσεων	Συνολικό κόστος	Αριθμός υλοποιήσεων	Συνολικό κόστος	Αριθμός υλοποιήσεων	Συνολικό κόστος	Αριθμός υλοποιήσεων	Συνολικό κόστος
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ Αριθ. 1 ³⁴																
Δράση 1: Επιτροπή για τις καταχρηστικές ρήτρες σε καταναλωτικές συμβάσεις																
- - Υλοποίηση	Αρ.συνεδριάσ		3	0.060	3	0.060	3	0.060	3	0.060	3	0.060	3	0.060	18	0.360
- Υλοποίηση 2																
Δράση 2.....																
- Υλοποίηση 1																

³⁴

Όπως περιγράφεται στο τμήμα 5.3.

Υποσύνολο Στόχος 1																
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚ ΟΣ ΣΤΟΧΟΣ Αριθ. 2 ¹																
Δράση 1.....																
- Υλοποίηση 1																
Υποσύνολο Στόχος 2																
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚ ΟΣ ΣΤΟΧΟΣ Αριθ. 1 ¹																
Υποσύνολο Στόχος n																
ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ																

8.2. Διοικητικές δαπάνες

8.2.1. Αριθμός και είδος ανθρώπινων πόρων

Κατηγορίες θέσεων απασχόλησης		Προσωπικό που θα διατεθεί για τη διαχείριση της δράσης από διαθέσιμους και/ή συμπληρωματικούς ανθρώπινους πόρους (αριθμός θέσεων/ΙΠΑ)					
		Έτος n (2011)	Έτος n+1 (2012)	Έτος n+2 (2013)	Έτος n+3 (2014)	Έτος n+4 (2015)	Έτος n+5 (2016)
Μόνιμοι υπάλληλοι ή έκτακτοι υπάλληλοι ³⁵ (XX 01 01)	A*/AD	1	1	1	1	1	1
	B*, C*/AST						
Προσωπικό που χρηματοδοτείται ³⁶ από το άρθρο XX 01 02							
Λοιπό προσωπικό που χρηματοδοτείται ³⁷ από το άρθρο XX 01 04/05							
ΣΥΝΟΛΟ							

8.2.2. Περιγραφή καθηκόντων που απορρέουν από τη δράση

Λειτουργία της νέας επιτροπής επιτροπολογίας («επιτροπή για τις καταχρηστικές ρήτρες σε συμβάσεις που συνάπτονται με καταναλωτές») που συγκροτείται σύμφωνα με το άρθρο 39 της παρούσας οδηγίας που θα ασχοληθεί με την εφαρμογή της οδηγίας.

Δαπάνες της συνεδρίασης ολομέλειας, με ένα συμμετέχοντα από καθένα από τα 27 κράτη μέλη. Προγραμματίζεται η διεξαγωγή 3 συνεδριάσεων το χρόνο με κόστος 20.000 ευρώ η καθεμία. Οι πραγματικές δαπάνες για τις συνεδριάσεις και η συχνότητα των συνεδριάσεων ενδέχεται να χρειαστούν αναθεώρηση, ανάλογα με την τελική μορφή της οδηγίας, μετά την έγκρισή της από το Συμβούλιο και το Κοινοβούλιο.

Οι αναγκαίοι ανθρώπινοι και διοικητικοί πόροι καλύπτονται εντός των ορίων των κονδυλίων που μπορούν να διατεθούν στη διαχειρίστρια ΓΔ στο πλαίσιο της ετήσιας διαδικασίας κατανομής, λαμβανομένων υπόψη των δημοσιονομικών περιορισμών.

8.2.3. Πηγή ανθρώπινων πόρων (καταστατική)

Θέσεις που έχουν διατεθεί για τη διαχείριση του προγράμματος και πρέπει να αντικατασταθούν ή να παραταθούν.

³⁵ Το κόστος των οποίων ΔΕΝ καλύπτεται από το ποσό αναφοράς

³⁶ Το κόστος των οποίων ΔΕΝ καλύπτεται από το ποσό αναφοράς.

³⁷ Το κόστος των οποίων περιλαμβάνεται στο ποσό αναφοράς.

- Θέσεις που έχουν διατεθεί εκ των προτέρων στο πλαίσιο της διαδικασίας ΕΣΠ/ΠΣΠ (ετήσιας στρατηγικής πολιτικής/προ σχεδίου προϋπολογισμού) για το έτος n.
- Θέσεις που θα ζητηθούν στο πλαίσιο της επόμενης διαδικασίας ΕΣΠ/ΠΣΠ
- Θέσεις προς αναδιάταξη με χρησιμοποίηση υφιστάμενων πόρων στη σχετική υπηρεσία (εσωτερική αναδιάταξη).
- Θέσεις που απαιτούνται για το έτος n, αλλά δεν προβλέπονται στο πλαίσιο της διαδικασίας ΕΣΠ/ΠΣΠ του σχετικού οικονομικού έτους

8.2.4. Άλλες διοικητικές δαπάνες περιλαμβανόμενες στο ποσό αναφοράς (αριθμός XX 01 04/05 – Δαπάνες διοικητικής διαχείρισης)

εκατ. ευρώ (3 δεκαδικά ψηφία)

Γραμμή προϋπολογισμού (αριθμός και ονομασία)	Έτος n	Έτος n+1	Έτος n+2	Έτος n+3	Έτος n+4	Έτος n+5 Και επόμε να	ΣΥΝΟ ΛΟ
1 Τεχνική και διοικητική βοήθεια (συμπεριλαμβανομένων των σχετικών δαπανών προσωπικού)							
Εκτελεστικοί οργανισμοί ³⁸							
Λοιπή τεχνική και διοικητική βοήθεια							
- Εσωτερική (<i>intra muros</i>)							
- Εξωτερική (<i>extra muros</i>)							
Σύνολο τεχνικής και βοηθητικής βοήθειας							

8.2.5. Δημοσιονομικές δαπάνες για ανθρώπινους πόρους και συναφείς δαπάνες που δεν περιλαμβάνονται στο ποσό αναφοράς

εκατ. ευρώ (3 δεκαδικά ψηφία)

Κατηγορία ανθρώπινων πόρων	Έτος n (2011)	Έτος n+1 (2012)	Έτος n+2 (2013)	Έτος n+3 (2014)	Έτος n+4 (2015)	Έτος n+5 και επόμενα (2016 και μεταγενέ στερα)

³⁸ Να γίνει παραπομπή στο νομοθετικό δημοσιονομικό δελτίο που αφορά ειδικά τον/τους εν λόγω εκτελεστικό/ούς οργανισμό/ούς.

Μόνιμοι και έκτακτοι υπάλληλοι (XX 01 01)	0.117	0.117	0.117	0.117	0.117	0.117
Προσωπικό που χρηματοδοτείται από το άρθρο XX 01 02 (επικουρικοί υπάλληλοι, END (=ΑΕΕ), συμβασιούχοι υπάλληλοι, κ.τ.λ.) (να αναφερθεί η γραμμή του προϋπολογισμού)						
Συνολικές δαπάνες για ανθρώπινους πόρους και συναφείς δαπάνες (ΜΗ περιλαμβανόμενες στο ποσό αναφοράς)						

Υπολογισμός– *Μόνιμοι και έκτακτοι υπάλληλοι*

Ποσοστό των 117.000 ευρώ/ ανά προσωπικό που χρησιμοποιείται για ποσοτική έκφραση των δαπανών, σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές BUDG

Υπολογισμός– *Προσωπικό που χρηματοδοτείται από το άρθρο XX 01 02*

[...]

8.2.6. *Λοιπές διοικητικές δαπάνες που δεν περιλαμβάνονται στο ποσό αναφοράς*

Εκατομμύρια ευρώ (3 δεκαδικά ψηφία)

	Έτος n (2011)	Έτος n+1 (2012)	Έτος n+2 (2013)	Έτος n+3 (2014)	Έτος n+4 (2015)	Έτος n+5 και επόμενα (2016 και μεταγενέστε ρα)	ΣΥΝΟΛΟ
XX 01 02 11 01 – Αποστολές							
XX 01 02 11 02 – Συνεδριάσεις & διασκέψεις							
XX 01 02 11 03 – Επιτροπές	0.060	0.060	0.060	0.060	0.060	0.060	0.360
XX 01 02 11 04 – Μελέτες και παροχή συμβουλών							
XX 01 02 11 05 – Συστήματα							

πληροφορικής							
2 Σύνολο λοιπών δαπανών διαχείρισης (XX 01 02 11)	0.060	0.060	0.060	0.060	0.060	0.060	0.360
3 Άλλες δαπάνες διοικητικής φύσης πλην δαπανών για ανθρώπινους πόρους και συναφείς δαπάνες (μη περιλαμβανόμενες στο ποσό αναφοράς)							
Σύνολο διοικητικών δαπανών, πλην των ανθρώπινων πόρων και συναφών δαπανών (ΜΗ περιλαμβανόμενες στο ποσό αναφοράς)	0.060	0.060	0.060	0.060	0.060	0.060	0.360

Υπολογισμός – *Λοιπές διοικητικές δαπάνες μη περιλαμβανόμενες στο ποσό αναφοράς*

[...]

Οι αναγκαίοι ανθρώπινοι και διοικητικοί πόροι καλύπτονται εντός των ορίων των κονδυλίων που μπορούν να διατεθούν στη διαχειρίστρια ΓΔ στο πλαίσιο της ετήσιας διαδικασίας κατανομής, λαμβανομένων υπόψη των δημοσιονομικών περιορισμών.